

Rijksoverheid

JJI Den Hey-Acker

Inspectierapport

Doorlichting

JJI Den Hey-Acker

Inspectierapport
Doorlichting

September 2012

Inhoudsopgave

	Voorwoord	6
	Samenvatting	8
1	Inleiding	14
1.1	Aanleiding en doel	15
1.2	Reikwijdte van de doorlichting	15
1.3	Toetsingskader	15
1.4	Opzet	17
1.5	Objectbeschrijving	17
1.6	Recent onderzoek	19
1.7	Leeswijzer	20
2	Rechtspositie	22
2.1	Rechtmatige insluiting	23
2.2	Huisregels en introductie	25
2.3	Activiteitenprogramma	27
2.4	Accommodatie	35
2.5	Voeding en winkel	38
2.6	Maatschappelijk contact	39
2.7	Toegang tot zorg	41
2.8	Disciplinaire straffen en ordemaatregelen	45
2.9	Klachtafhandeling en medezeggenschap	49
2.10	Conclusie	52
3	Omgang met jongeren	54
3.1	Screening	55
3.2	Bejegening	59
3.3	Rapportage en documentatie	62
3.4	Conclusie	64
4	Interne veiligheid	66
4.1	Preventie en beheersing van calamiteiten	67
4.2	Tegengaan van agressie en geweld	69
4.3	Drugsontmoediging	74
4.4	Conclusie	76
5	Maatschappijbeveiliging	78
5.1	Beveiligingsvoorzieningen en –toezicht	79
5.2	Conclusie	83

6	Maatschappelijke reïntegratie	84
6.1	Reïntegratieactiviteiten	85
6.2	Verlof	90
6.3	Conclusie	94
7	Organisatieaspecten	96
7.1	Personeelsmanagement	97
7.2	Communicatie	102
7.3	Integriteit	106
7.4	Evaluatie	107
7.5	Conclusie	108
8	Slotbeschouwing	110
	Bijlage 1 Oordeel	114
	Bijlage 2 Aanbevelingen	116
	Bijlage 3 Afkortingen	120
	Bijlage 4 Bronnen	124
	Bijlage 5 Inspectieprogramma	128
	Bijlage 6 Geografische ligging	132

Voorwoord

Begin juni 2012 heeft de Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ) samen met de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ), de Inspectie Jeugdzorg (IJZ), de Inspectie van het Onderwijs (IvO) en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW) de Justitiële Jeugdinrichting (JJI) Den Hey-Acker te Breda doorgelicht op basis van het toetsingskader voor justitiële jeugdinrichtingen.

Een doorlichting van een JJI toetst de aspecten rechtspositie van de jongere, omgang met de jongere, interne veiligheid, maatschappijbeveiliging en maatschappelijke reïntegratie en een aantal daarmee samenhangende organisatieaspecten.

Den Hey-Acker bestaat nu nog uit één locatie, de normaal beveiligde inrichting in Ginneken (Breda) met plek voor maximaal 104 jongeren. Ook de aan de inrichting verbonden school het Ginnekencollege en de samenwerking tussen beide maken deel uit van de doorlichting.

De inrichting heeft sterk te lijden gehad onder de capaciteitsreductie onder de JJI's. De daarmee gepaard gaande reorganisatie heeft een negatieve invloed gehad op de kwaliteit van de sanctietoepassing. De Inspecties oordelen onder andere kritische tot zeer kritische over de omgang met jongeren, de interne veiligheid en de maatschappijbeveiliging. Omdat de inrichting ten tijde van de inspectie op veel onderdelen nog niet in staat is aan de ondergrens te voldoen en de Inspecties het resultaat van de ingezette verbetertrajecten willen nagaan, zullen zij in 2013 een vervolgonderzoek uitvoeren.

J.G. Bos
Hoofd van de Inspectie Veiligheid en Justitie

G.E.M. Tielen
Hoofdinspecteur Jeugdzorg

Samenvatting

De Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ) heeft samen met de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ), de Inspectie Jeugdzorg (IJZ), de Inspectie van het Onderwijs (IvHO) en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW) begin juni 2012 de Justitiële Jeugdinstelling (JJI) Den Hey-Acker te Breda doorgelicht op basis van het toetsingskader voor justitiële jeugdinstellingen. Den Hey-Acker bestaat nu nog uit één locatie, de normaal beveiligde instelling in Ginneken (Breda). Als gevolg van de landelijke capaciteitsplannen maken twee andere locaties niet langer deel uit van de JJI. Het doel van de doorlichting is vast te stellen hoe het in JJI Den Hey-Acker is gesteld met de volgende aspecten: de rechtspositie van jongeren, de omgang met jongeren, de interne veiligheid, de maatschappijbeveiliging, de maatschappelijke reïntegratie en de daarmee samenhangende aspecten van organisatie. De Inspecties beschouwen daarbij drie dimensies, namelijk beleid, uitvoering en check op de uitvoering.

De instelling heeft sterk te lijden gehad onder de capaciteitsreductie en de daarmee gepaard gaande reorganisatie. De reorganisatie heeft een negatieve invloed gehad op de kwaliteit van de sanctietoepassing. Het algemene beeld dat uit de doorlichting naar voren komt is dat er op alle aspecten onderdelen zijn waar de sanctietoepassing onvoldoende gewaarborgd is. Er liggen onder andere (zeer) kritische oordelen over de omgang met jongeren, de interne veiligheid en de maatschappijbeveiliging. Omdat de instelling ten tijde van de inspectie op veel onderdelen nog niet in staat is aan de ondergrens te voldoen en de Inspecties het resultaat van de ingezette verbetertrajecten willen nagaan, zullen zij begin 2013 een vervolgonderzoek uitvoeren. Tegenover de kritische oordelen staan ook een aantal goede werkpraktijken. Op onderdelen zien de Inspecties dat de instelling creatieve oplossingen weet te vinden voor knelpunten en de medewerkers zijn, ondanks het slepende reorganisatieproces, bereid om voor de jongeren een stap extra te zetten. De instelling spant zich nu in om de samenwerking en communicatie tussen medewerkers vlot te trekken door middel van advisering en begeleiding van een externe consultant. Ten tijde van de inspectie werden hier de eerste stappen in gezet. Bovendien heeft het management geïnvesteerd in de ontwikkeling van beleid om de tekortkomingen die ook zij signaleren aan te pakken. Hieronder staan kort samengevat de oordelen over de afzonderlijke aspecten.

Rechtspositie jongeren

De rechtspositie van jongeren is op enkele criteria na overwegend op orde. De belangrijkste verbeterpunten liggen bij het activiteitenprogramma en het opleggen van disciplinaire straffen. Zo hebben de school en de instelling over de invulling en de uitvoering van het activiteitenprogramma in zijn geheel nog geen goede afstemming. Daarnaast is de individuele

uitval van onderwijs voor jongeren te hoog. In het beleid en de uitvoering van het opleggen van disciplinaire straffen en ordemaatregelen moet Den Hey-Acker duidelijkheid en eenduidigheid brengen. Veel disciplinaire straffen worden nu onterecht geregistreerd als ordemaatregel.

De overige onderdelen onder het aspect rechtspositie heeft Den Hey-Acker grotendeels op orde. Zo troffen de Inspecties bij de jongerenadministratie een goede werkwijze rondom de controle op de rechtmatige insluiting. Dit flatteringsproces zijn de Inspecties bij andere jeugdinstellingen nog niet tegengekomen. Ook de kwaliteit van het onderwijs voldoet en de leefgroepen zijn geschikt voor het verblijf van jongeren. Tenslotte zijn de mogelijkheden tot maatschappelijk contact en de klachtafhandeling ook grotendeels op orde.

Omgang met jongeren

De omgang met jongeren is voor een belangrijk deel niet op orde. Het oordeel wat betreft de omgang met jongeren is daarom kritisch. Tekortkomingen liggen er met name bij de onderdelen 'bejegening' en 'rapportage en documentatie'. Hoewel jongeren en personeel ervaren dat jongeren respectvol worden behandeld, ontbreekt het aan voldoende methodisch handelen volgens de YOUTURN-methodiek. Dit zien de Inspecties ook terug in de dossiers en de rapportages van de jongeren. De instelling heeft dit onderkend en inmiddels een aantal maatregelen genomen. Per 1 januari 2012 is een inhoudelijk directeur bij Den Hey-Acker gestart. Zij heeft onder andere als taak om het methodisch handelen volgens YOUTURN weer volledig in te voeren binnen de instelling. De screening van jongeren is overwegend op orde. Jongeren worden tijdig gescreend op gezondheidsrisico's, beveiligings- en beheersrisico's en de behoefte aan zorg.

Interne veiligheid

De Inspecties oordelen zeer kritisch over de interne veiligheid in JJI Den Hey-Acker. Met name op het gebied van preventie en beheersing van calamiteiten en agressie liggen er tekortkomingen die risicovol zijn. Het ontbreekt aan actuele plannen ter beheersing van calamiteiten, een volledig geoefende BHV-organisatie en aan geoefend personeel voor het gecoördineerd ingrijpen bij agressie-incidenten. Bovendien liggen er knelpunten bij het aanpakken van grote incidenten in de instelling. Den Hey-Acker maakt gebruik van het Intern Bijstandsteam van de Penitentiaire Instelling Breda en snelle inzetbaarheid is in de praktijk niet mogelijk gebleken. Ook ontbreekt een volledige Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E), inclusief een inventarisatie van alle situaties en momenten die een risico op agressie en geweld met zich mee kunnen brengen. Den Hey-Acker presteert op het onderdeel drugsontmoediging beter dan bij de twee andere criteria. De inzet van controlemiddelen zoals urinecontroles is grotendeels op orde.

Maatschappijbeveiliging

De maatschappijbeveiliging is slechts beperkt op orde. Voor wat betreft de statische beveiligingsvoorzieningen is er verbetering in zicht omdat de knelpunten die naar aanleiding van incidenten zijn gesignaleerd worden aangepakt. Ten aanzien van het beveiligingstoezicht liggen er meerdere verbeterpunten die nog opgepakt moeten worden. Zo worden jongeren te weinig gecontroleerd op het meenemen van goederen van en naar het onderwijs en komt de groepsleiding er niet aan toe om alle geplande kamercontroles uit te voeren. De instructies met betrekking tot kritische beveiligingsprocessen, zoals de aanwezigheidscontrole, bezoek, buitenactiviteiten en controle op contrabande op diverse momenten verdienen uitbreiding en actualisering. Ook de controle op de naleving van de procedures moet Den Hey-Acker intensiveren.

Maatschappelijke reïntegratie

Het oordeel over de reïntegratieactiviteiten is wisselend. De uitvoering van reïntegratieactiviteiten voldoet overwegend, de uitvoering van verlof voldoet beperkt. Aandachtspunten zijn de tijdigheid van de perspectiefplannen, het eenduidig toekennen van verlof en de doorgang van begeleid verlof. Positief is dat de jongere en zijn ouders of verzorgers betrokken worden bij het opstellen en evalueren van het perspectiefplan. Bovendien maakt het handelingsplan van de school integraal onderdeel uit van het perspectiefplan.

Organisatieaspecten

Het oordeel over de organisatieaspecten tot slot is eveneens wisselend. Enerzijds zijn de Inspecties kritisch over de personeelsbezetting. De krimp van de organisatie heeft geresulteerd in kwaliteitsverlies en onrust. Het ziekteverzuim over het half jaar voorafgaand aan de doorlichting is met gemiddeld ruim achttien procent hoog. Op sommige groepen was voorafgaand aan de doorlichting zelfs een ziekteverzuim van rond de dertig procent. Deze zaken hebben ook invloed op de hiervoor genoemde aspecten en zorgen bijvoorbeeld voor inconsequentie in handelen op de leefgroepen en lage deelname aan weerbaarheidstraining.

Ook verloopt de interne communicatie niet naar verwachting. Bij de beveiliging ontbreekt het volledig aan teamoverleg en bij zowel de groepsleiding als beveiligers bestaat ontevredenheid over de verticale communicatie.

Anderzijds zijn de oordelen over het systeem van evaluaties en het mechanisme om integriteitsschendingen te voorkomen overwegend positief. Met de komst van de nieuwe pedagogisch directeur is er in het management aanvulling gekomen om zaken op het gebied van personeelsmanagement aan te pakken.

Hieronder staan de belangrijkste aanbevelingen. Zie bijlage 1 voor een overzicht van alle aanbevelingen.

Aan de inrichting

- a Zorg voor meer continuïteit in het dagprogramma, onder ander door invulling van de TIP en EQUIP-bijeenkomsten en door het voorkomen van individuele uitval. Breid hiertoe onder andere de monitoring van het dagprogramma uit en registreer en analyseer ook uitval van andere activiteiten dan onderwijs.
- b Zorg voor een integrale visie op het dagprogramma inclusief een invulling van de vakantieperiode. Betrek jongeren meer bij de invulling van het vakantieprogramma zodat jongeren die op dat moment in de inrichting verblijven inspraak hebben in hun daginvulling.
- c Breng de verschillende beleidsdocumenten aangaande disciplinaire straffen en ordemaatregelen met elkaar in overeenstemming wat betreft de definities van ordemaatregelen en disciplinaire straffen, zie er ook op toe dat medewerkers het onderscheid hanteren tussen ordemaatregelen en disciplinaire straffen en dat er in gelijke gevallen ook gelijk gestraft wordt.
- d Zorg ervoor dat alle medewerkers van de inrichting conform de YOUTURN-methodiek werken. Zorg daarbij voor een adequate ondersteuning, sturing en monitoring op alle niveaus binnen de inrichting.
- e Zorg voor een volledig geoefende BHV-organisatie, stel hiertoe een oefenjaarkalender op en maak ook afspraken over het oefenen met externe hulpverleners. Zorg ervoor dat medewerkers van de school en de inrichting die geen BHV-opleiding hebben ook mee oefenen.
- f Zorg voor consequente deelname aan de weerbaarheidstraining en maak oefening van de alarmprocedure ook onderdeel van de training
- g Draag zorg voor een goed geoutilleerd en geoefend Intern Bijstandsteam dat snel inzetbaar is voor Den Hey-Acker. Zorg daarnaast dat alle groepsleiders en beveiligers getraind zijn in de beheersing van grote geweldsincidenten.
- h Controleer personeel stelselmatig door ze pieploos door de detectiepoort de inrichting te laten betreden.
- i Zorg ervoor dat geplande kamercontroles en controles van algemene ruimtes consequent plaatsvinden. Zorg bovendien dat hier een actueel en volledig overzicht van de controles is.
- j Draag zorg voor een stabiele personeelsbezetting onder de groepsleiders.
- k Zorg dat medewerkers betrokken blijven rondom de ontwikkelingen in de visies die de inrichting wil voorstaan.

Aan de inrichting en de Dienst Justitiële Inrichtingen

- l Formuleer landelijk beleid met betrekking tot verwachtingen over de inzet van een Intern Bijstandsteam in een JJI.

1

Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Aanleiding

De Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ) houdt toezicht op de sanctietoepassing in Nederland. Zij doet dit onder meer door justitiële inrichtingen, waaronder justitiële jeugdinrichtingen (JJI's), met een zekere regelmaat op hun functioneren te beoordelen. In het toezicht op de JJI's werkt de IVenJ samen met vier andere rijksinspecties, namelijk de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ), de Inspectie Jeugdzorg (IJZ), de Inspectie van het Onderwijs (IvHO) en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW). De Inspecties voeren hun toezichtactiviteiten in het domein van de jeugdinrichtingen gezamenlijk uit waar dit kan en waar dit nodig is. De doorlichting in de justitiële jeugdinrichting Den Hey-Acker is gezamenlijk uitgevoerd met deze vier Inspecties (zie ook paragraaf 1.4. over de opzet). De doorlichting van Den Hey-Acker zou oorspronkelijk plaatsvinden aan het eind van het eerste kwartaal van 2012. Omdat de inrichting nog in de afronding van een ingrijpende reorganisatie stond, is besloten de doorlichting een aantal maanden uit te stellen, tot juni van dat jaar.

Doel

Het doel van de doorlichting is te bezien hoe het in JJI Den Hey-Acker is gesteld met de rechtspositie van en de omgang met jongeren, de reïntegratieactiviteiten, de veiligheid en de daarmee samenhangende aspecten van organisatie zoals de communicatie en het integriteitsbeleid. Aan de hand van haar oordeel doet de IVenJ verbetervoorstellen in de vorm van aanbevelingen.

1.2 Reikwijdte van de doorlichting

De doorlichting van Den Hey-Acker richt zich zowel op de inrichting als op de school die aan de inrichting verbonden is. De school valt onder de Wet op de Expertisecentra en daarmee onder het toezicht van de IvHO. Het oordeel van deze Inspectie over het onderwijs weegt mee in het oordeel over het activiteitenprogramma voor jongeren (paragraaf 2.3).

1.3 Toetsingskader

Voor de doorlichting van Den Hey-Acker heeft de IVenJ het standaardtoetsingskader voor de jeugdinrichtingen gebruikt. Dit toetsingskader is gebaseerd op (inter)nationale wet- en regelgeving.

Het toetsingskader omvat de aspecten¹:

- rechtspositie van jongeren;
- omgang met jongeren;
- interne veiligheid;
- maatschappijbeveiliging;
- maatschappelijke reïntegratie;
- personeel en organisatie.

Deze aspecten geven, in samenhang, een goed beeld van de stand (en gang) van zaken in een justitiële jeugdinrichting. Genoemde aspecten zijn opgedeeld in criteria. De IVenJ komt aan de hand van die criteria tot een oordeel op de drie dimensies uitvoering, beleid en check op de uitvoering:

- Bij de dimensie uitvoering stelt de IVenJ vast in hoeverre de uitvoering voldoet.
- Bij de dimensie beleid beziet de IVenJ of in de inrichting ten aanzien van een te toetsen criterium (vastgelegd) beleid beschikbaar is dat voldoet aan geldende wet- en regelgeving.
- Bij de dimensie check op de uitvoering gaat de IVenJ na in hoeverre op handelningsniveau de toepassing van het beleid is zeker gesteld.

In hoofdstuk 7 over organisatieaspecten komt aan bod in hoeverre de inrichting het beleid en de uitvoering periodiek evalueert op effectiviteit en zo nodig bijstelt.

De IVenJ geeft haar oordeel weer in de volgende vier waarderingen:

	<i>Voldoet niet aan de relevante normen en verwachtingen.</i>
	<i>Voldoet in beperkte mate aan de relevante normen en verwachtingen.</i>
	<i>Voldoet overwegend maar niet volledig aan de relevante normen en verwachtingen.</i>
	<i>Voldoet aan de relevante normen en verwachtingen. Strekt tot voorbeeld voor andere inrichtingen.</i>

¹ Het volledige toetsingskader is te downloaden op www.ivenj.nl

1.4 Opzet

Methode

Een doorlichting bestaat uit het verzamelen van feitelijke gegevens door documentonderzoek, observaties in de JJI en interviews met betrokkenen van de inrichting. Het standaardtoetsingskader vormt het uitgangspunt van de doorlichting. Dit toetsingskader is uitgewerkt in een aantal gestructureerde vragen- en checklijsten. Op grond van vooraf door de JJI verstrekte documentatie stellen de Inspecties eventueel aanvullende informatievragen op. De Inspecties zetten alle verzamelde gegevens af tegen de criteria uit het toetsingskader en komen zo tot een oordeel over de uitvoering, het beleid en de check op de uitvoering (zie 1.3).

In bijlage 5 staat het volledige inspectieprogramma van de doorlichting.

Zoals in paragraaf 1.1 is aangegeven is deze doorlichting mede uitgevoerd door de IGZ, IJZ, ISZW en de IvhO. De doorlichting is in een periode van drie dagen uitgevoerd door zeven inspecteurs; twee inspecteurs van de IVenJ voor een periode van drie dagen, twee inspecteur van de IJZ namen twee dagen deel en de inspecteurs van de IvhO, de IGZ en de ISZW allen één dag. Zie bijlage 5 voor het volledige inspectieprogramma van de doorlichting.

Tijdpad

Op 25 april 2012 heeft de IVenJ de doorlichting aangekondigd. De doorlichting is op 5, 6 en 7 juni 2012 uitgevoerd. De directie heeft op 27 juli 2012 de conceptversie van het inspectierapport voorgelegd gekregen voor wederhoor op de feitelijke bevindingen. De IVenJ heeft de wederhoorreactie op 15 augustus 2012 ontvangen. Op 11 september 2012 hebben het hoofd van de IVenJ en de hoofdinspecteur van de IJZ het inspectierapport vastgesteld en aangeboden aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

1.5 Objectbeschrijving

Den Hey-Acker is een jeugdinstelling in Breda. De instelling bestaat sinds 1906 en heeft momenteel 104 plaatsen (zie tabel 1 onder aan de paragraaf). Er verblijven uitsluitend jongens, in de leeftijd van 12 tot 24 jaar. Tot 2010 verbleven er ook jongens en meisjes op civielrechtelijke titel in Den Hey-Acker. Vanaf 2010 verblijven er uitsluitend jongens op justitiële titel.

Den Hey-Acker bestond tot januari 2011 uit twee locaties. Naast de locatie in Breda had de instelling ook nog een locatie op het terrein van de penitentiaire instelling (PI) Vught, te weten De Leij. In januari 2011 is deze locatie als

gevolg van het Capaciteitsplan JJI² gesloten en beide organisaties zijn samengevoegd tot één. De Beperkt Beveiligde Inrichting (BBI) De Vliet, die onderdeel uitmaakt van de locatie in Breda en ook is gehuisvest op het terrein van Den Hey-Acker in Breda, is in maart 2011 gesloten. Dit was ook in verband met de lage bezetting. De jongeren die hier zaten, resocialiseren vanaf dat moment niet meer vanuit de BBI, maar vanuit de lang verblijfgroepen van Den Hey-Acker. De zelfmelders³ die in de BBI verbleven, zijn vanaf mei 2011 ondergebracht op de reguliere kort verblijfgroepen. Deze locatie is door de DJI verhuurd aan de Stichting Maatschappelijke Opvang Breda voor de opvang van dak- en thuisloze verslaafden. Tussen de Vliet en de locatie Ginneken wordt een extra (geblindeerd) hekwerk gerealiseerd.

De inrichting heeft twaalf leefgroepen. Daarvan zijn er momenteel tien in gebruik. Er zijn vier kort verblijfgroepen en drie voor lang verblijf. Jongeren met een preventieve hechtenis of met een korte straf stromen in één van de zogeheten kort verblijfgroepen in. Bij een langer verblijf stroomt een jongere na meestal drie maanden door naar een lang verblijfgroep. Als de jongere geplaatst wordt op grond van een maatregel plaatsing in een jeugdinstelling (PIJ-maatregel)⁴, stroomt de jongere in de lang verblijfgroep in. Daarnaast zijn er twee ESP-groepen (voor jongeren met Ernstige Seksuele Problematiek) en is er één Individuele Traject Afdeling (ITA). De ITA is voor jongeren die op reguliere groepen het proces zodanig verstoren dat zij een negatieve invloed hebben op hun groepsgenoten.

In de praktijk lukt het vaak om 72 tot 76 van de 104 plaatsen bezet te hebben. Een volledige bezetting is niet mogelijk, omdat de landelijke bestemmingen ESP en ITA regelmatig geen volledige bezetting hebben en omdat er onvoldoende aanbod is voor de BBI.

---

² Het Capaciteitsplan JJI van de sectordirectie JJI uit november 2010 schrijft de maatregelen voor die de sector nodig achtte om de grootschalige onderbezetting in JJI's aan te pakken.

³ Een zelfmelder is een veroordeelde met een onherroepelijke onvoorwaardelijke vrijheidsstraf, die zich, na een daartoe ontvangen oproep, zelf meldt bij de justitiële (jeugd)inrichting.

⁴ Een PIJ-maatregel legt de rechter op aan jongeren die tussen de 12 en 18 jaar waren toen ze het delict pleegden, die schuldig bevonden worden aan een ernstig misdrijf en waarbij intensieve hulp en behandeling nodig is om herhaling van het misdrijf (recidive) te voorkomen. De maatregel duurt drie jaar (waarvan één jaar voorwaardelijk, bedoeld voor verplicht nazorg buiten de instelling), en kan daarna verlengd worden tot maximaal zeven jaar (waarvan één jaar voorwaardelijk).

Tabel 1 Capaciteit en bestemmingen JJI Den Hey-Acker

Afdeling	Bestemming	Leeftijds- categorie	Plaatsen
1	ITA	12-24	8
2	Lang verblijf regulier	12-24	8
3	Kort verblijf regulier	12-24	10
4	Kort verblijf regulier	12-24	10
5	Lang verblijf regulier	12-24	8
6	Lang verblijf regulier	12-24	8
7	Kort verblijf regulier	12-24	10
8	Kort verblijf regulier	12-24	10
9	ESP	12-24	8
10	ESP	12-24	8
11	ESP (momenteel buiten gebruik)	12-24	8
12	Lang verblijf BBI (momenteel buiten gebruik)	12-24	8
Totaal			104
Momenteel gesloten			16
In gebruik			88

1.6 Recent onderzoek

Onderzoek van de rijksinspecties

De afgelopen vijf jaar is Den Hey-Acker in meerdere inspectieonderzoeken betrokken geweest. In deze paragraaf staan de belangrijkste conclusies uit deze onderzoeken kort beschreven.

In de periode van 2007 tot en met 2009 hebben de samenwerkende Inspecties JJI Den Hey-Acker en de aan de inrichting verbonden school, het Ginnekencollege, bezocht in het kader van het onderzoek Veiligheid Justitiële Jeugdinstellingen. De Inspecties oordeelden toen dat Den Hey-Acker en de school een matig risico liepen op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat voor de jongeren en voor het personeel. Aandachtspunten waren de vastlegging van de wijze waarop agressie en geweld tegemoet moeten worden getreden, de communicatie onderling en de noodzakelijke multidisciplinaire samenwerking. Positief waren het handelen en inzet van personeel voor een veilig leef- en behandelklimaat, de betrokkenheid van de medewerkers en de respectvolle benadering door de inrichting als geheel.

Tijdens de hertoets in 2009 oordeelden de Inspecties dat de inrichting en de school een laag risico liepen op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat.

In 2008 voerden de toenmalige Inspectie voor de Sanctietoepassing (ISt), nu onderdeel van de IVenJ, en de IJZ een onderzoek uit naar het verlofbeleid in JJI's.

De Inspecties oordeelden destijds dat de inrichting in voldoende mate voldeed aan de verwachtingen. Het verlofbeleid droeg voldoende bij aan de voorbereiding van de terugkeer van de jongere in de samenleving en hun sociaal systeem werd voldoende betrokken bij de uitvoering van het verlof. Verbeteringen waren mogelijk in de dossiervorming rond het verlof en door betere implementatie van het beleid ten aanzien van de invulling van de verlofplannen.

Eind 2011 zijn de samenwerkende Inspecties begonnen met de beoordeling van incidentrapportages van de JJI's. De JJI's informeren hiertoe de Inspecties over hun analyses van voorgevallen incidenten. Deze resultaten betreffen de Inspecties bij paragraaf 4.2 over het tegengaan van agressie en geweld, en in paragraaf 7.4 over de wijze van evalueren in de inrichting.

De Inspectie van het Onderwijs beoordeelde in een rapport van februari 2012 de kwaliteit van het Ginnekencollege. Deze resultaten komen terug in paragraaf 2.3, die gaat over het activiteitenprogramma.

Onderzoek van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)

De resultaten van de onderzoeken van de kerngroep Veiligheid van DJI naar aanleiding van incidenten, worden betrokken bij de bevindingen in hoofdstuk 4 over de interne veiligheid en hoofdstuk 5 over de maatschappijbeveiliging.

1.7 Leeswijzer

De navolgende hoofdstukken behandelen elk een aspect uit het toetsingskader. Elke paragraaf opent met de standaardomschrijving van het toegepaste criterium uit het toetsingskader. Hierop volgen de bevindingen, het oordeel en eventuele aanbevelingen. Elk hoofdstuk besluit met een conclusie. Het laatste hoofdstuk geeft een slotbeschouwing over het geheel van bevindingen.

2

Rechtspositie

Dit hoofdstuk gaat aan de hand van een negental criteria uit het toetsingskader in op de vraag hoe het gesteld is met de rechtspositie van de jongeren in Den Hey-Acker. Elke paragraaf opent met een standaardtekst die kort de normen beschrijft die de Inspectie hanteert. Daarna volgen haar bevindingen, oordeel en eventuele verbetervoorstellen in de vorm van aanbevelingen. Het hoofdstuk sluit af met een conclusie bij de vraag of de rechten van jongeren zijn gewaarborgd zoals die in (inter)nationale regelgeving zijn vastgelegd.

2.1 Rechtmatige insluiting

criterium

Jongeren dienen rechtmatig te zijn ingesloten. Hiertoe stelt de JJI de identiteit van de jongere bij binnenkomst vast met behulp van biometrie en controle van eventuele identiteitspapieren. Daarnaast draagt de JJI zorg voor een correcte invoering van begin- en einddatum van de vrijheidsbenaming op basis van een geldig insluitingsdocument. Deze werkwijzen liggen vast in een procesbeschrijving voor de betrokken medewerkers en de vaststelling van de rechtmatige insluiting van de jongere wordt stelselmatig gecontroleerd.

Bevindingen

De jongerenadministratie (JA) houdt bij welke jongeren in de inrichting aanwezig zijn en hoeveel plaatsen er nog vrij zijn. De afdeling Individuele Jeugdzaken van DJI meldt nieuwe jongeren aan bij de JA. Indien de jongere via het Openbaar Ministerie (OM) is aangemeld, krijgt de JA van het OM de insluitingspapieren. Hierin staan de persoonsgegevens van de jongere, of de jongere beperkingen opgelegd heeft gekregen en, indien aanwezig, de risico's rondom bijvoorbeeld vluchtgevaar of suïcidaliteit. Deze informatie plaatst de JA in het Tenuitvoerlegging Processensysteem voor JJI's (Tulp-JJI). De JA verstuurt een mail aan de betrokken functionarissen in de inrichting om ze op de hoogte te stellen van de nieuwe aanmeldingen. Als is aangegeven dat een jongere bijvoorbeeld suïcidaal is, geeft de jongerenadministratie dit door aan de BAD⁵ en de medische dienst. Rechtbanken blijken traag in het afgeven van vonnissen, of het doorgeven van bijvoorbeeld beperkingen van een jongere.

---

⁵ BAD staat voor Binnenkomstafdeling delinquenten. Dit is de afdeling waar de jongeren bij binnenkomst worden opgevangen, gefouilleerd en gevisiteerd. Bovendien krijgen jongeren hier hun inkomstenpakket.

Jongeren kunnen ook overgeplaatst worden vanuit een andere jeugdinrichting. De JA ontvangt dan het dossier van de jongere. In dergelijke gevallen merkt de JA dat de strafrechtelijke titels vaak niet goed zijn ingevoerd. Zelfmelders komen door via het Landelijk Coördinatiepunt Arrestatiebevelen (LCA). Als ze in de inrichting zijn gearriveerd, mailt de JA naar de afdeling Individuele Jeugdzaken van DJI om de gegevens van de jongere in Tulp te zetten.

De intake van een nieuwe jongere door de JA gebeurt meestal op de dag dat hij arriveert. Als een jongere na kantooruren binnenkomt, gebeurt het de volgende dag. Als een jongere de inrichting binnenkomt, maakt de JA een uitdraai van SKDB (strafrechtsketendatabank). Hierop is bovendien het SKN-nummer (strafrechtsketennummer) te vinden, waarmee de medewerker JA de biometrische gegevens van de jongere in kan zien. Vervolgens neemt de medewerker de vingerafdrukken van de jongeren af en maken ze een foto. Indien aanwezig wordt het identiteitsbewijs van de jongere gecontroleerd.

De beëindiging van een preventieve hechtenis van jongere, ontvangt de JA van de rechtbank. Op de dagelijkse actielijst uit Tulp is te zien welke jongeren die dag zullen binnenkomen en vertrekken. Als een jongere in de inrichting verblijft en nog een vervolgonnis open heeft staan, is dit aangegeven. Ook geeft de JA dit dan door aan de groepsleiding en de gedragswetenschapper van de jongere, zodat zij weten dat deze nog een vervolgstraf heeft.

In veel gevallen heeft de JA, zeker bij PIJ jongeren, voorafgaand aan het vertrek contact met IJZ. De JA verifieert dan of de jongere de JJI mag verlaten.

De procesbeschrijving van de JA is te vinden op de netwerkschijf. Alle mogelijke werkinstructies, zoals de opname van nieuwe jongeren, het vertrek van jongeren en de doorplaatsing van een jongere staan hierin beschreven. Deze werkbeschrijving wordt regelmatig aangepast. Voor de biometrie hanteert de inrichting het landelijk protocol identiteitsvaststelling uit 2010, dat niet is vastgesteld door de DJI. De daarin beschreven werkwijzen wijken voor wat betreft de identiteitsvaststelling bij bezoek af van de daadwerkelijke werkwijze in Den Hey-Acker. De leidinggevende van de JA fiatteert al het werk van de jongerenadministratie.

Rechtmatige**insluiting**

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering voldoet volledig aan de verwachtingen. Medewerkers van de JA en het BAD controleren de identiteit van een jongere bij binnenkomst en vertrek. Onder andere door gebruikmaking van de biometrie. Den Hey-Acker heeft de procedures met betrekking tot de insluiting goed beschreven, maar het landelijke beleid over biometrie waarover Den Hey-Acker beschikt, sluit niet helemaal aan bij de huidige werkwijze. Daarom voldoet het beleid overwegend aan de verwachtingen. De leidinggevende van de jongerenadministratie fiatteert de mutaties die medewerkers hebben ingevoerd waarmee de check op de uitvoering volledig voldoet.

Aanbevelingen

Aan DJI

Zorg voor een vastgestelde procesbeschrijving over het gebruik van biometrie die aansluit bij de werkwijze in de jeugdinstellingen.

Aan de inrichting

Zorg in aansluiting op de landelijke procesbeschrijving zonodig voor aanvullende lokale procesbeschrijvingen en instructies met betrekking tot het gebruik van de biometrie.

2.2 Huisregels en introductie

criterium

De JJI informeert jongeren, hun wettelijk vertegenwoordigers en ouders actief over de gang van zaken en de rechten en plichten in de inrichting. Zo krijgen jongeren bij binnenkomst de huisregels met een beschrijving van hun rechten en plichten op schrift in een taal die ze begrijpen en vindt er een introductiegesprek plaats over de leefregels. De jongere krijgt een mentor toegewezen die op de eerste dag contact met de ouders/verzorgers legt en afspraken maakt over het vervolcontact. Ook ouders en wettelijk vertegenwoordigers krijgen schriftelijk informatie over de regels die in de inrichting gelden.

Bevindingen

Informeren van jongeren

Jongeren krijgen bij binnenkomst een mentor en schaduwmentor toegewezen. De groepsleiders nemen binnen 24 uur na binnenkomst van de jongere een intake af. Daartoe gebruikt de groepsleider de handvatten die de

YOUTURN⁶-methodiek biedt. De groepsleider geeft tijdens de intake een korte uitleg over een aantal praktische zaken voor het verblijf van de jongere binnen de inrichting. Na de intake neemt de groepsleider contact op met de ouders van de jongere. De jongere gaat vervolgens naar zijn kamer, om deze in te richten. Op de kamer ligt een lijst met de regels die binnen de inrichting gelden die de jongere zelf moet doornemen. De groepsleider zoekt hierna de jongere op en de jongere kan dan meedraaien op de groep.

Den Hey-Acker heeft voor nieuwe jongeren een instroomprogramma. In dit instroomprogramma doorloopt een jongere intakes bij verschillende disciplines. De jongere krijgt ook een intake bij de school en op dag vier kan hij op de school instromen (zie ook paragraaf 3.1 over screening). De groepsleiders geven aan dat het op de kort verblijfgroep soms lastig is om het instroomprogramma volledig uit te voeren. Het is veel werk en de jongeren blijven kort of er komen meerdere jongeren tegelijkertijd binnen.

Informeren ouders

Zoals vermeld, worden na de intake de ouders of verzorgers van de jongere gebeld. Op de website van Den Hey-Acker is een tabblad voor ouders en verzorgers aanwezig. Hier is informatie over bezoek, verlof en klachtafhandeling te vinden. Verder is er een 'Ouderboekje' te downloaden. Hierin kunnen ouders en verzorgers informatie terugvinden over doelgroepen in Den Hey-Acker, de begeleiding en behandeling, en praktische informatie, zoals huisregels, hoe contact te krijgen met hun kind en de routebeschrijving naar de inrichting.

Huisregels

De inrichtingsbrede huisregels liggen op alle groepen en ook op de kamers van de jongeren. De huisregels zijn ook te vinden via de website van Den Hey-Acker. Naast een Nederlandse versie is er ook een Engelse versie van de huisregels beschikbaar. Indien nodig maakt de inrichting gebruik van een tolk die de huisregels aan de jongere uitlegt. De huisregels van Den Hey-Acker zijn in 2011 voor het laatst bijgewerkt. Deze beschrijven alle noodzakelijke informatie over het verblijf zoals het dagprogramma, contact met de buitenwereld, de mogelijkheid tot het opgelegd krijgen van een disciplinaire straf en de mogelijkheid om een klacht in te dienen.

---

⁶ JJI's werken vanaf 2010 met de basismethodiek YOUTURN. Deze methodiek is een integratie en uitbreiding van twee methodieken: het Sociaal Competentie Model (SCM) en EQUIP. In YOUTURN draait alles om het aanleren van eigen verantwoordelijkheid. Met deze methodiek kunnen de pedagogisch professionals en docenten in alle JJI's de jongeren op een eenduidige en duidelijke manier bejegenen en behandelen. De tijd 'binnen' wordt zo goed mogelijk benut ter voorbereiding op een geslaagde resocialisatie.

De groepsleiding beschikt over formats voor het nalopen van de intake. Naast het YOUTURN-intakeformulier maken ze gebruik van een informatie en contractenmap. Bovendien is er een document 'Overzicht wanneer wat te doen bij een jongere' waarin onder andere staat dat de groepsleider de informatie en contractenmap moet doornemen met een jongere.

Check op de uitvoering

De groepsleiders maken bij de intake gebruik van een YOUTURN-intakeformulier. Jongeren moeten hierop tekenen dat de groepsleider informatie over hen mag inwinnen. Het is niet gebruikelijk dat er nog een controle plaatsvindt op de daadwerkelijke, tijdige en volledige afname. Doordat jongeren uiteindelijk in het netwerkberaad besproken worden, vindt er wel controle plaats op de volledigheid van de informatie.

Huisregels

Uitvoering

Beleed

Check

Oordeel

De uitvoering en het beleid voldoen volledig aan de verwachtingen. De groepsleiders leggen bij binnenkomst de regels uit aan de jongeren en de jongeren kan deze regels teruglezen. Een kanttekening hier is dat de volledige uitvoering van het instroomprogramma als gevolg van de doorstroom van jongeren onder druk staat. Ouders of verzorgers worden voldoende geïnformeerd over de huisregels en er is direct contact met ouders of verzorgers van de jongere. De huisregels zijn vastgelegd, actueel en indien nodig in het Engels beschikbaar. Op de uitvoering van de introductie is er in mindere mate controle waardoor de check op de uitvoering overwegend, maar niet volledig voldoet.

Aanbeveling

Voer op de tijdigheid en de kwaliteit van de introductie een explicietere vorm van controle uit.

2.3 Activiteitenprogramma

Criterion

De Bij schrijft voor dat jongeren overdag in groepen verblijven en ten minste 8,5 uren per dag kunnen deelnemen aan gemeenschappelijke activiteiten (per week minimaal 77 uur). Op afdelingen voor intensieve zorg is dit in ieder geval zes uur per dag. Jongeren hebben wettelijk recht op een aantal activiteiten, zoals onderwijs, dagelijks een uur luchten, minimaal

tweemaal per week drie kwartier sport⁷, wekelijks bibliotheekbezoek, en vrijetijdsbesteding. De JJI voorziet hiervoor in voldoende ruimte, installaties en materiaal.

Het dagprogramma van jongeren hoort gericht op onderwijs te zijn.⁸ In de beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs voor zover dit betrekking heeft op deze doorlichting heeft de onderwijsinspectie de volgende normen gehanteerd: de commissie voor de begeleiding (CvB) bepaalt de onderwijsrelevante beginsituatie van de leerlingen; de school stelt een handelingsplan vast in overeenstemming met de ouders; de school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de vorderingen en ontwikkeling van de leerlingen en de CvB evalueert de uitvoering van het handelingsplan. Deze normen vormen het aspect 'systeem van leerlingenzorg'.

De inrichting dient daarnaast te voorzien in zinvolle activiteiten in het weekend en tijdens de vakantieperiode. Ouders of verzorgers worden ook bij het activiteitenprogramma betrokken. Bij uitval van gemeenschappelijke activiteiten worden jongeren niet ingesloten en biedt de JJI compenserende gemeenschappelijke activiteiten.⁹ Het activiteitenprogramma is vastgelegd en inzichtelijk voor jongeren. De uitval van activiteiten wordt gemonitord door de JJI en op basis van de uitkomsten daarvan past zij het dagprogramma aan.

Bevindingen

Activiteitenprogramma

Het dagprogramma is voor alle leefgroepen in Den Hey-Acker gelijk, met uitzondering van de twee ESP-groepen en de ITA. Zij hebben in het weekend een ander programma. Jongeren gaan doordeweeks om half acht douchen en vervolgens gezamenlijk ontbijten. Daarna hebben ze tot half vier 's middags drie blokken onderwijs, afgewisseld met pauze en een warme middagmaaltijd. Van half vier tot negen uur in de avond zijn de jongeren op de groep, onderbroken door drie kwartier kamertijd. In het weekend gaan jongeren op de meeste leefgroepen pas om twaalf uur van hun kamer. Tussen half zes en zes uur zijn de jongeren op hun kamer. Om negen 's avonds worden ze weer ingesloten. Op de ESP-groepen is het weekendprogramma anders. Daar worden de jongeren al om half acht uitgesloten. Om kwart over twaalf zitten

---

⁷ Volgens internationale regelgeving hebben jongeren dagelijks minimaal twee uur de gelegenheid tot sport- en spelactiviteiten.

⁸ De IVenJ beoordeelt niet de kwaliteit van het onderwijs. Bij deze doorlichting is een inspecteur van de onderwijsinspectie betrokken. Zijn bevindingen en oordelen bij de doorlichting en het oordeel van de onderwijsinspectie van een toezichtbezoek aan de school in november 2011 staan beschreven in deze paragraaf en wegen mee in de beoordeling van het hele criterium.

⁹ Hetzelfde geldt voor jongeren die wegens ziekte of handicap niet kunnen deelnemen.

zij een half uur op hun kamer, waarna het programma er hetzelfde uitziet als op de andere groepen.

In totaal hebben jongeren op een reguliere leefgroep wekelijks een programma van 78 uur en één kwartier. Op de ESP is dit 86 uur en één kwartier. Elke dag hebben jongeren minimaal 8,5 uur aan gemeenschappelijk activiteiten.

De jongeren zijn tevreden over het dagprogramma, maar ze vinden de kamertijd in het weekend wel erg lang. Ook de directie, afdelingshoofden, groepsleiders en behandelcoördinatoren vinden het onwenselijk dat jongeren in het weekend pas om twaalf uur van hun kamer af kunnen, maar qua personeelsformatie en indeling van het volledige dagprogramma is het momenteel niet anders mogelijk.

Intake onderwijs

Zoals al aan de orde kwam in paragraaf 1 over de introductie volgen nieuwe jongeren een instroomprogramma. Eén van de intakes uit het programma is die van het onderwijs. Jongeren krijgen binnen drie dagen na binnenkomst een intake bij een intakecoördinator van school. Deze brengt, in samenwerking met de individueel trajectbegeleider (ITB'er), de onderwijsrelevante beginsituatie in kaart. De intakecoördinator neemt contact op met de oude school van de jongere om voorinformatie op te vragen. Hier liggen enkele knelpunten, omdat het soms lastig is hiervoor de juiste persoon te vinden die de informatie kan geven, jongeren veel verzuim hebben gehad en er in vakanties geen aanspreekpunt is op de oude school. Uiterlijk de vierde dag in de inrichting volgt een jongere onderwijs. De jongere krijgt naast de groepsleider een docent als mentor.

Onderwijs

Het dagprogramma van jongeren bestaat doordeweeks hoofdzakelijk uit onderwijsactiviteiten. Jongeren die op de ITA verblijven, zijn veelal niet meer leerplichtig, desondanks maakt onderwijs wel zoveel mogelijk deel uit van hun dagprogramma. Momenteel krijgen deze jongeren minder onderwijsuren aangeboden dan gepland, omdat zij individueel onderwijs nodig hebben en er voor hen momenteel te weinig docenten zijn. De school heeft voor alle leerlingen een breed leerstofaanbod. Gezien het geringe aantal leerlingen en hun relatief korte verblijfsduur, heeft de school wel keuzes moeten maken in het basispakket en het didactisch handelen. Er zijn vier teams: instroom, theorie, beroepsopleiding en praktijk. Voor de vso-leerlingen heeft de school een basispakket op vmbo-niveau, maar het team biedt ook voortgangsondersteuning op het niveau van praktijkonderwijs en havo/vwo. De leerstof is goed uitgewerkt en gepland waardoor alle leerlingen een individueel traject kunnen doorlopen. De jongeren kunnen diploma's halen.

Doordat er de laatste jaren meer oudere jongeren zijn, richt het aanbod van de school zich in toenemende mate op aansluiting op het middelbaar beroepsonderwijs (ROC) en gebruik van de profielen ‘diplomagericht’ en ‘arbeidsmarktgericht’. De praktijkvakken bieden de mogelijkheid tot certificering voor consumptief, metaal (lassen), groen en hout, in combinatie met - interne – stages via het arbeidstrainingscentrum. De school is van mening dat vanwege de huidige doelgroep een verandering of uitbreiding van het aanbod gewenst is in de richting economie en detailhandel (facilitair/magazijn). De praktische leerlijn sluit aan op het mbo-niveau. Jongeren die niet meer leerplichtig zijn, maken gebruik van het stageaanbod in combinatie met onderwijs. Zij lopen bijvoorbeeld stage bij consumptief in combinatie met een opleiding sociale hygiëne. De inrichting en de school zijn bezig om meer interne stageplaatsen te genereren. Hier bestaat wel een spanning tussen wat bedrijfsmatig goed is en wat voor het onderwijs haalbaar is. Door samen te werken met de stichting ‘Sterk in werk’ probeert de inrichting dit op te vangen. Deze stichting begeleidt stagiairs, maar draagt bijvoorbeeld ook zorg voor continuïteit als er geen mensen binnen de inrichting zijn die op dat moment de groenvoorziening willen doen.

De beoordeling van de kwaliteit onderwijs van het onderwijs door de Inspectie van het Onderwijs

In november 2011 voerde de IvhO een kwaliteitsonderzoek uit op het Ginnekencollege, de school die het onderwijs verzorgt binnen Den Hey-Acker. Dit onderzoek werd uitgevoerd omdat er in het verleden kwaliteitstekorten waren gesignaleerd en de IvhO het toezicht intensiverde.

De IvhO komt in dat onderzoek tot de conclusie dat de kwaliteit van het onderwijs op Het Ginnekencollege van voldoende niveau is. Zij baseert dit oordeel op de beslisregel die zij toepast op het aspect ‘systeem van leerlingenzorg’. Drie van de vier normindicatoren binnen dit aspect zijn voldoende; de kwaliteit van het leerlingvolgsysteem is echter onvoldoende. Het ‘cyclisch proces kwaliteitszorg’ is grotendeels voldoende, maar kent tekortkomingen waar het de evaluatie van de opbrengsten, de borging van de leerlingenzorg en de verantwoording over de gerealiseerde onderwijskwaliteit betreft. Ook het onderwijsleerproces is overwegend voldoende. De afstemming op de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen heeft aandacht bij de verdeling van de beschikbare onderwijstijd. Onderwijstijd is op deze school het grootste knelpunt. De geplande onderwijstijd kan de school efficiënter gebruiken en beter afstemmen op de specifieke onderwijsbehoeften van de jongeren. Bovendien is er sprake van een veel te groot verlies aan (individuele) onderwijstijd. Het klimaat in de onderwijsgroepen en in de school als geheel is aangenaam en veilig.

Tot slot kan de school haar opbrengsten niet verantwoorden. Zij neemt deel aan bovenschoolse activiteiten om daar in de toekomst wel toe in staat te zijn.

Wettelijke activiteiten luchten, sport, bibliotheek en vrije tijd

Buiten de onderwijsactiviteiten wordt het dagprogramma vooral ingevuld met sport, bibliotheek, fitness, televisiekijken, spelletjes (PlayStation, biljarten, tafelvoetbal) en het kookproject. Het kookproject houdt in dat jongeren tweemaal per week zelf hun avondmaaltijd bereiden. Jongeren gebruiken de vrije tijd in het dagprogramma ook om allerlei zaken te regelen, zoals verlof.

Op de ESP hebben jongeren ook de mogelijkheid om muziek te maken en zijn er groepsgewijze activiteiten. De jongeren met verlofstatus gaan ter resocialisatie ook bijvoorbeeld naar Breda (naar het EK voetbal kijken), naar de film of samen sporten buiten de inrichting.

Sport vindt meestal plaats binnen het schoolprogramma, onder leiding van sportdocenten. De jongeren kunnen minimaal twee keer per week voetballen en fitnessen. Als er op een groep een groepsleider aanwezig is die ook gekwalificeerd is als sportinstructeur, kunnen jongeren vaker in de week sporten.

Voor fitness, cardio en de sportzaal is er een rooster. Voetballen of sporten op de kunstgrasvelden (buiten) is lastiger, omdat hiervoor voldoende personeel, naast de docenten, aanwezig moet zijn dat toezicht houdt. De jongeren geven aan dat er vaak te weinig personeel is voor dat toezicht. In het weekend kunnen ze ook sporten. Gedurende 2011 hebben de jongeren een tijd geen gebruik kunnen maken van het buitensportveld, omdat aan de omheining van het buitenterrein werd gewerkt.

Jongeren kunnen elke week naar de bibliotheek. Voor de instroomgroep is er anderhalf uur per week 'bieb' en voor de andere groepen drie kwartier. In de vakanties is dit langer. De bibliotheek ziet er goed uit en heeft juridische, buitenlandse en religieuze lectuur, boeken, tijdschriften en dvd's. Jongeren zijn tevreden over de bibliotheek.

Jongeren kunnen elke dag twee keer een half uur luchten. Voor een aantal groepen staat echter niet duidelijk in het programma aangegeven wanneer er gelucht wordt. Op de luchtplaatsen is een basketbalring. Verder zijn de luchtruimtes vrij kaal.

Overige activiteiten

Jaarlijks zijn er twaalf à dertien weken zomervakantie, waarin geen regulier onderwijs wordt aangeboden. De inrichting zou in deze weken wel onderwijs willen aanbieden, maar krijgt dit tot noch toe niet voor elkaar. Knelpunten hierin zijn de inzet van docenten tijdens vakantieperiodes.

De school is niet betrokken bij invulling van vakantieroosters. De inrichting heeft activiteitenbegeleiding die dit regelt. Deelname aan het vakantieprogramma is verplicht, als een jongere niet wil meedoen aan een activiteit dan moet hij naar zijn kamer. De jongeren vinden het huidige vakantieprogramma niet echt leuk. Ze vinden het vakantieprogramma vooral kinderachtig en niet gericht op 18+ jongeren. De jongeren willen meer inspraak in de samenstelling van het vakantieprogramma.

Ouderparticipatie

Het betrekken van ouders in het dagprogramma is in ontwikkeling. Hiervoor maakt Den Hey-Acker gebruik van de landelijke visie op ouderparticipatie van DJI. De inrichting vindt het belangrijk om ouders in de behandeling van hun zoon mee te nemen. Bij de ESP-groepen is dit het verst gevorderd. Ouders worden vanaf het begin betrokken bij lang verblijfgroepen. Ze worden bij opname direct uitgenodigd. Op de kort verblijfgroepen neemt de mentor van de jongere op bepaalde momenten contact op met diens ouders.

TIP en EQUIP-trainingen¹⁰

Het is in Den Hey-Acker de bedoeling dat jongeren twee keer in de week EQUIP-training krijgen en één keer in de week een TIP-bijeenkomst (zie ook paragraaf 6.1 over de TIP en EQUIP-trainingen). Docenten en groepsleiders verzorgen samen deze trainingen. De frequentie van TIP en EQUIP-trainingen verschilt per team. Op de ESP krijgen jongeren geen EQUIP-training. Dit is een landelijke afspraak, omdat daar een ander behandelprogramma wordt gevolgd. Op de reguliere lang verblijfgroepen zijn er ook vaak geen TIP of EQUIP-trainingen. Op één lang verblijfgroep die de Inspecties bezochten is er eenmaal in de week een TIP-bijeenkomst, op andere lang verblijfgroepen vinden geen van beide trainingen plaats. Redenen hiervoor zijn dat jongeren niet willen en dat er soms te weinig deelnemers zijn om de training door te laten gaan. Niet alle jongeren hoeven mee te doen, bijvoorbeeld vanwege een stoornis of omdat ze de trainingen al vaker hebben gevolgd. Als jongeren de EQUIP tweemaal hebben doorlopen, hoeven zij namelijk niet deel te nemen.

---

¹⁰ EQUIP is een programma waarmee jongeren leren verantwoordelijkheid te dragen voor hun eigen denken en doen. Het doel is jongeren te motiveren en hen toe te rusten (equiperen) om elkaar te helpen en van elkaar te leren. Met EQUIP wordt gewerkt aan het ombuigen van een negatieve groeps cultuur naar een cultuur waarin je rekening met elkaar houdt. Bij TIP-bijeenkomsten krijgen jongeren onder begeleiding van een coach training om elkaar te helpen bij verantwoordelijk te denken en handelen. Hier wordt expliciet aandacht besteed aan het behalen van de vaardigheidsprofielen van de deelnemers.

Ook op kort verblijfgroepen vinden TIP en EQUIP-trainingen regelmatig geen doorgang, omdat er te weinig jongeren zijn. Een extra oorzaak hiervan is dat jongeren pas na tien dagen mogen meedoen aan TIP en er telkens nieuwe jongeren zijn. Op één door de inspecties bezochte kort verblijfgroep is er over de afgelopen drie maanden geen verslag van een TIP bijeenkomst gevonden. De uitval van TIP en EQUIP-trainingen wordt niet geregistreerd.

De nieuwe pedagogisch directeur heeft als doel om de EQUIP-trainingen weer in te voeren op de lang verblijfgroepen. De wens is overigens om TIP en EQUIP-trainingen op één moment aan alle groepen aan te bieden. Voor jongeren die dan geen training hoeven te volgen zal er een alternatief programma beschikbaar worden gesteld in samenwerking met de school. Een mogelijkheid is een aanbod aan budgetterings- of interculturalisatietrainingen.

Uitval van activiteiten

Onderwijs valt zelden uit. Er is vervanging als een docent bijvoorbeeld ziek is. Indien er toch van onderwijsuitval sprake is, moeten de jongeren terug naar de groep. De jongeren hoeven dan niet naar hun kamer, maar kunnen op de groep verblijven. Zoals gezegd vallen lessen zelden uit, maar individuele jongeren ontbreken vaak ongeoorloofd op het onderwijs. Met regelmaat komt het voor dat leraren hun lessen aan individuele jongeren niet kunnen geven, omdat deze niet komen opdagen in verband met bijvoorbeeld behandeling, straf of bezoek en sommige gespreksgroepen van de geestelijke verzorging vinden ook plaats tijdens onderwijstijd. Verder komt het regelmatig voor dat jongeren weigeren naar school te gaan. Als een jongere tijdens een les aangeeft dat hij er de brui aan wil geven, motiveert de docent de jongere om toch door te gaan.

Instelling en school zijn zich bewust van de noodzaak om het individueel verzuim terug te dringen. In het ochtendoverleg horen docenten of er zaken spelen die van invloed zijn op aanwezigheid van jongeren en de school registreert dit in de klassenmap. De inrichting vraagt bij de school registratie van de uitval op.

Uitval van andere activiteiten, zoals sport en luchten, monitort de inrichting niet.

Wanneer een geestelijk verzorger op vakantie is, vallen zijn gespreksgroepen en diensten uit. De pastor en imam zorgen er voor dat zij niet tegelijkertijd op vakantie zijn. De portefeuillehouder geestelijke verzorging is op de hoogte wanneer de geestelijk verzorgers op vakantie zijn. In geval van nood kan een andere geestelijk verzorger opgeroepen worden. Zie voor meer informatie over de geestelijke verzorging paragraaf 2.7 over de toegang tot zorg.

Den Hey-Acker is van plan om na de zomer een nieuw dagprogramma in te voeren. In het nieuwe dagprogramma kunnen jongeren zich opgeven voor activiteiten. De activiteiten worden dan ook verspreid over de avonduren. De verwachting is dan dat het voor jongeren die op de leefgroep achterblijven ook rustiger is.

Activiteiten

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering voldoet beperkt aan de verwachtingen van de Inspecties.

Hoewel het aantal uren dat jongeren aan activiteiten krijgen aangeboden voldoet aan de wettelijke eisen; het dagprogramma om onderwijs draait; de school er in de afgelopen periode in voldoende mate in is geslaagd de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren en het onderwijs zelden uitvalt, zijn er ook meerdere belangrijke aandachtspunten. Voor het onderwijs is met name de individuele uitval een probleem. De oorzaak van de afwezigheid is te vinden in behandelafspraken, verschijnen voor de rechtbank, afspraken met advocaten en disciplinaire straffen, maar ook een gebrek aan motivatie bij een jongere om deel te nemen. Daarnaast vinden de TIP en EQUIP-bijeenkomsten te weinig of helemaal geen doorgang. En in het weekend start het dagprogramma erg laat voor jongeren op reguliere afdelingen. Jongeren verblijven tot twaalf uur 's middags op hun kamer. De vakantietijd duurt twaalf tot dertien weken en de invulling van het dagprogramma in deze weken sluit naar mening van de jongeren te weinig aan bij hun leeftijd, het zou te kinderachtig zijn.

Het beleid voldoet overwegend. De inrichting heeft de dagprogramma's voor de afdelingen of individuele jongeren beschreven en de school beschikt over een beschrijving van het onderwijsaanbod. Het ontbreekt echter aan een gezamenlijke invulling van het verblijf van een jongere, oftewel er is geen sprake van een integrale visie op het dagprogramma.

De check voldoet beperkt. De inrichting vraagt bij de school registratie van de uitval op. Absentie van individuele leerlingen wordt geregistreerd. Dit leidt vooralsnog echter niet tot een zichtbare verbetering van de situatie. De uitval van activiteiten als TIP en EQUIP, sport en luchten wordt echter niet gemonitord.

Aanbevelingen

- Zorg voor meer continuïteit in het dagprogramma, onder ander door invulling van de TIP en EQUIP-bijeenkomsten en door het voorkomen van individuele uitval. Breid hiertoe onder andere de monitoring van het dagprogramma uit en registreer en analyseer ook uitval van andere activiteiten dan onderwijs.
- Zorg voor een integrale visie op het dagprogramma, inclusief een invulling van de vakantieperiode. Betrek jongeren meer bij de invulling

van het vakantieprogramma, zodat jongeren die op dat moment in de inrichting verblijven inspraak hebben in hun daginvulling.

2.4 Accommodatie

criterium

De inrichting is geschikt voor plaatsing van jongeren. De regels over de scheiding van doelgroepen worden gerespecteerd. De leefruimtes zijn ingericht als *family-style unit* oftewel met kenmerken van een huiselijk interieur (bijv. zithoek, eettafel, tv). De leefruimtes hebben een uitnodigend karakter voor jongeren en groepsleiding. Ook beschikt de inrichting over faciliteiten voor sport en ontspanning (gymzaal, buitensportveld, etc.). De individuele verblijfsruimtes (kamers) voldoen minimaal aan de eisen van de ministeriële regeling kamer justitiële jeugdinstellingen. De gehele accommodatie geeft blijk van zichtbare aandacht voor onderhoud en hygiëne. Jongeren worden bovendien betrokken bij het op orde houden van de ruimtes. Jongeren kunnen zich zoveel mogelijk dagelijks douchen, kunnen hun kleding wekelijks wassen en ontvangen wekelijks schoon beddengoed.

Bevindingen

Scheiding van doelgroepen

In Den Hey-Acker zijn alleen jongens gehuisvest. Er zijn verschillende doelgroepen: de reguliere leefgroepen met een onderscheid in kort en lang verblijf (conform het landelijke beleid), ITA en ESP. Net als in alle andere jeugdinstellingen is bij de plaatsing op een leefgroep niet de strafrechtstatus het uitgangspunt, veroordeeld of niet veroordeeld, maar de ingeschatte duur van het verblijf. Het is wel gebruikelijk om jongeren die net gearresteerd zijn en in preventieve hechtenis worden genomen, te plaatsen op een kort verblijfgroep. Jongeren die zijn afgestraft en een langere strafduur hebben, verblijven op de lang verblijfgroepen.

De overstap van kort verblijf naar lang verblijf gebeurt in principe na drie maanden. Er moet dan echter wel ruimte zijn op de lang verblijfgroep en overplaatsing moet nog nuttig in te vullen zijn. Als een jongere twee weken later vrijkomt, gaat de inrichting een jongere niet voor die periode nog overplaatsen. Op het moment van inspectie zaten de lang verblijfgroepen vol waardoor jongeren op een kort verblijf verblijfgroep met een indicatie voor plaatsing op een lang verblijfgroep er langer blijven zitten.

De lang verblijf groepen bestaan uit een diverse groep van jongeren. Jongeren met verschillende strafrechtelijke titel (PIJ-maatregel en jeugdententive), verschillende leeftijden en verschillende problematiek. Jongeren merken dat er grote leeftijdsverschillen tussen hen zijn op een groep. De

leeftijd kan theoretisch gezien, variëren tussen de 12 en 24. De groepsleiders en jongeren merken op dat er met name jongeren tussen de 16 en 23 jaar verblijven. De diversiteit van de jongeren in leeftijd en problematiek vraagt veel van de groepsleiders.

Op de ITA verblijven jongeren die groepsongeschikt zijn. De ESP is er voor jongeren met ernstige seksuele problematiek. De ITA-groep en de twee ESP-groepen liggen fysiek aan de buitenzijden van het gebouw. Dit is voor de rust en veiligheid. De ESP-groepen zijn gesitueerd in een apart gebouw, los van de andere groepen. De ESP heeft ook een eigen luchtplaats.

Leefgroepen en inrichting

Jongeren hebben inspraak op de fysieke inrichting, aankleding en verzorging van de leefruimtes. Hoewel de precieze indeling per leefgroep verschilt, zijn zij alle huiselijk ingericht. De aankleding van de leefgroep is mede afhankelijk van het type jongeren dat er verblijft. Op de ESP is er veel aankleding. Bij de ITA is de aankleding soberder. Op elke leefgroep is een keuken. Er zijn voldoende voorzieningen aanwezig, zoals een televisie, spelletjes, tafeltennis, poolbiljart, dartbord en tafelhoetbal. Op een aantal groepen staan niet alle voorzieningen in de gemeenschappelijke ruimte, omdat deze veel plaats innemen of veel geluid maken. De groepsleiders op de reguliere afdelingen missen soms een ruimte op de leefgroep waarin zij een jongere individueel kunnen spreken. Wanneer iets kapot gemaakt wordt, wordt het pas na de afschrijftermijn vervangen. Jongeren klaagden hierover. De ITA heeft in tegenstelling tot de andere groepen twee huiskamers. De ESP-huiskamers zijn groter dan op de andere leefgroepen. Op een van de ESP-groepen stond ten tijde van de inspectie een bordspel uitgesteld, waar jongeren in hun vrije tijd mee bezig zijn. Op de ESP is een niet in gebruik zijnde afzonderingscel ingericht als muziekkamer. Er zijn groepen op de begane grond gestationeerd en op de eerste verdieping. Per twee leefgroepen is er een luchtplaats. Als de groep van de eerste verdieping gaat luchten, is er visueel contact met de groep van de begane grond. Op de luchtplaatsen zijn schuilmogelijkheden aanwezig.

Er zijn twee gescheiden looproutes door het gebouw. Eén voor personeel en bezoek, een andere voor jongeren. Er is een aparte rapportageruimte voor groepsleiders, waar zij kunnen gaan zitten als ze niet op de groep willen rapporteren.

Kamer en persoonlijke spullen

De kamers voldoen aan de eisen qua grootte. Alle jongeren hebben op hun kamer een tv en een prikbord. De kamers hebben niet één groot raam, maar meerdere kleine, hoge ramen. De kamers van ESP-jongeren zijn groter dan die van de reguliere groepen. Daar zijn van twee kamers één gemaakt en is

er een douche en toilet op de kamer, omdat het vanuit behandelinhoudelijke optiek niet wenselijk is dat jongeren met seksuele problematiek samen douchen.

Jongeren zijn verantwoordelijk voor het schoonhouden en opruimen van hun eigen kamer. De kamers die de Inspecties zagen zijn verzorgd en zien er schoon uit. Waardevolle goederen die de jongere niet op zijn kamer mag houden, bewaart de inrichting in een afgesloten preciosazak in een kluis bij de BAD. Overtollige kleding gaat eveneens naar de BAD.

Hygiëne

Zoals gezegd hebben ESP-jongeren een douche en toilet op de kamer. Op andere leefgroepen hebben de jongeren wel een toilet op hun kamer, maar is er een centrale doucheruimte. Jongeren kunnen in ieder geval 's ochtends, maar ook na het sporten. Jongeren krijgen beddenlakens van de inrichting. Deze worden wekelijks gewassen. Kleding wassen doen jongeren zelf op de groep. De inrichting is over het algemeen schoon en ook schoollokalen zien er verzorgd uit. Het consumptief lokaal is nieuw en heeft een klein restaurantgedeelte om te kunnen oefenen met uitserveren. De groepsleiding betreft jongeren bij het schoon en opgeruimd houden van de leefgroep, zo moeten jongeren zelf de corveetaken verdelen. Twee dagen achtereen constateerden de Inspecties dat de camera in een van de afzonderingscellen besmeurd was. De groenvoorziening op het buitenterrein maakte ten tijde van de inspectie een rommelige indruk. Ook zagen de Inspecties tijdens de rondgang dat sommige systeemplafondplaten los lagen.

In het jaarverslag van Den Hey-Acker over 2011 is terug te vinden dat de GGD op 23 augustus 2011 een hygiënecheck heeft uitgevoerd binnen de inrichting. De GGD heeft te kennen gegeven een positieve indruk te hebben van de hygiëne in de inrichting.

Accommodatie

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering voldoet overwegend voor de huisvesting voor jongeren. De leefgroepen zijn geschikt van jongeren. De leefgroepen zijn onderling gescheiden en de ESP heeft een eigen luchtplaats. Jongeren hebben inspraak op de fysieke inrichting, aankleding en verzorging van de leefruimtes. De kamers voldoen aan de eisen van de ministeriële regeling kamer justitiële jeugdinrichtingen, zijn verzorgd en zien er schoon uit. Het niet scheiden van doelgroepen, namelijk veroordeelden en niet-veroordeelden, is niet conform de internationale regelgeving, deze is wel uitgevoerd volgens het landelijk beleid. Hoewel ook de rest van de inrichting een schone indruk maakt, constateerden de Inspecties op twee dagen een besmeurde camera op een van de afzonderingscellen.

2.5 Voeding en winkel

criterium

Het aanbod van voeding is gevarieerd en wordt mede bepaald in overleg met de jongeren. Jongeren kunnen kiezen voor vegetarische voeding en voeding die aansluit bij hun religieuze achtergrond of culturele achtergrond. Jongeren leren in de JJI hun eigen maaltijd te bereiden, het nuttigen van de maaltijd is een groepsactiviteit. Medisch voorgeschreven diëten worden bovendien verstrekt. Jongeren kunnen ook wekelijks zelf producten kopen en de winkelprijzen sluiten aan bij de gemiddelde prijzen van een doorsnee supermarkt. De eisen waaraan de voeding(sbereiding) moet voldoen (calorische waarde, eiwitgehalte e.d.) zijn vastgelegd in een cateringcontract of, ingeval de JJI beschikt over een eigen keuken, vastgelegd in een interne instructie. De samenstelling van maaltijden wordt stelselmatig gecontroleerd door functionarissen (waaronder de medische dienst) van de JJI.

Bevindingen

Voeding

Jongeren eten 's ochtends en 's avonds een broodmaaltijd en tussen de middag een warme maaltijd. De inrichting verstrekt vier tot vijf keer per week maaltijden uit de eigen keuken. Hiertoe is er een kok in dienst. Een bijkomend voordeel van de eigen keuken is dat jongeren er stage kunnen lopen. De geleverde porties zijn toereikend voor de wensen en behoeften van de gemiddelde jongere. Binnen Den Hey-Acker wordt beperkt onderscheid gemaakt in menu's voor geloofsovertuigingen. Alle jongeren krijgen hetzelfde te eten en dit is halal. Er wordt binnen de gehele JJI dus geen varkensvlees gegeten. Soms hebben jongeren een dieet. Dit is mogelijk binnen de inrichting.

Jongeren hebben twee en op de ESP-groep drie keer per week kookproject en koken dan zelf op de groep. Dit in het kader van de voorbereiding op zelfstandig koken. Vroeger konden jongeren zelf inkopen doen voor de maaltijd. Nu levert de centrale keuken hiervoor de ingrediënten en het menu. De groepsleiding kan bepalen op welke dag dit gebeurt.

De jongeren zijn over het algemeen tevreden over het eten. De kok ziet wat er terug gestuurd wordt en past daarop het menu aan. Toch zijn er ook klachten over het eten, bijvoorbeeld dat de groenten te lang gekookt worden en er vaak Hollandse pot op het menu staat. Wanneer de jongeren zelf koken, is er niet altijd genoeg groenten en vlees beschikbaar. Jongeren hebben via de Jongerencommissie inspraak op het menu.

Niet alle groepsleiders eten een volledige portie mee, maar zij eten wel altijd wat mee vanuit hun pedagogische rol. De groepsleiders vinden niet dat het eten van slechte kwaliteit is.

De medische dienst is niet betrokken bij de samenstelling van maaltijden, maar heeft wel een signalerende functie op de samenstelling. De medische dienst ziet dat als er gekookt wordt op de groepen, dit gezond is. De medische dienst ziet toe op het aanbod van fruit op de groepen. Ook let de medische dienst op de schijf van vijf en spreekt ze de keuken er op aan als er bijvoorbeeld ineens structureel smeerkaas gegeven wordt in plaats van gewone kaas.

Via YOUTURN worden aan jongeren privileges toegekend. Soms krijgen jongere als privilege bijvoorbeeld een pak frikadellen. Dit past niet binnen voedingsrichtlijnen die de medische dienst verwacht.

Winkel

Jongeren kunnen wekelijks zelf producten kopen via een bestellijst. Jongeren hebben via de Jongerencommissie invloed op het aanbod. Evenals in andere jeugdinstellingen varieert de prijs van producten op deze lijst ten opzichte van de prijzen in een normale supermarkt. De mogelijkheid om producten te bestellen staat in de huisregels beschreven.

Voeding

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De voeding voldoet wat betreft de uitvoering overwegend. Het aanbod van de winkel en de maaltijden zijn afgestemd op de jongeren, via de Jongerencommissie hebben jongeren hier invloed op. Wanneer de jongeren zelf koken, is er echter niet altijd genoeg groente en vlees beschikbaar. Er ligt een spanning tussen de voedingsrichtlijnen die de medische dienst wil nastreven en het invullen van de privileges van YOUTURN met de verstrekking van frikadellen. Het beleid en de check voldoen volledig. Er wordt op toegezien dat verstrekte maaltijden voldoen aan de behoefte van een jongere.

2.6 Maatschappelijk contact

criterium

Jongeren hebben voldoende mogelijkheden om maatschappelijk contact te onderhouden. Zo krijgen ze direct bij binnenkomst de gelegenheid om een eerste telefonisch contact te hebben met hun relaties en vervolgens hebben ze per week minstens twee maal tien minuten de gelegenheid om te telefoneren tegen redelijke tarieven. Bovendien kunnen jongeren wekelijks minimaal één uur bezoek ontvangen en hebben advocaten van jongeren de mogelijkheid tot onbelemmerd contact met hun cliënten. En alle jongeren hebben de mogelijkheid om kennis te nemen van het nieuws op radio en/of tv. De inrichting heeft de mogelijkheden tot maatschappelijk contact vastgelegd en dit is in overeenstemming met de wettelijke eisen. Als laatste

bezieet de inrichting voor elke jongere of deze voldoende gelegenheid en faciliteiten heeft.

Bevindingen

Telefoneren

Direct na binnenkomst mag een jongere bellen met zijn naaste relaties. De groepsleiders zijn hier verantwoordelijk voor. Indien een nieuwe jongere na 21.00 uur binnenkomt, doen de beveiligers een verkorte inkomstenprocedure. In dat geval biedt de beveiligers de jongere geen mogelijkheid tot een inkomstentelefoontje aan.

Jongeren mogen ten minste tweemaal per week gedurende tien minuten één of meer telefoongesprekken voeren met personen buiten de inrichting. De regels over het bellen staan ook in de huisregels. Jongeren geven aan dat ze elke week één keer gratis vanaf de groep mogen bellen. Daarna moet de jongere op eigen kosten bellen. Jongeren klaagden over de hoge kosten voor het bellen.

Advocaten die telefonisch contact willen met hun cliënt, bellen de eerste keer naar de jongerenadministratie. Zij krijgen van de jongerenadministratie het nummer van de betreffende leefgroep, zodat ze de volgende keer direct kunnen bellen.

Bezoek

Bezoek vindt plaats per leefgroep. Jongeren mogen elke week eenmaal bezoek ontvangen van hun ouders of voogd, stiefouders of pleegouders en één keer overig bezoek zoals vrienden of andere familieleden. Jongeren moeten er zelf voor zorgen dat degenen die op bezoek komen, op hun relatielijst staan. Wie niet op de relatielijst staat kan geen bezoekspraak maken.

Bezoekmomenten vinden doordeweeks plaats, in de weekenden is er onvoldoende personeel in dienst om dit te kunnen bewerkstelligen. Bezoek vindt plaats in een bezoekzaal. Eventueel kan het bezoek plaatsvinden in een privékamer, deze is nabij de bezoekzaal gelegen. Bezoek wacht in een wachtruimte naast de ingang totdat een beveiligers hen naar de bezoekzaal brengt. De groepsleiders brengen de jongeren naar de bezoekzaal toe. De inrichting informeert jongeren via de groepsleiders en in de huisregels over de regels tijdens bezoek.

Via de website van Den Hey-Acker kunnen ouders informatie krijgen over het bezoek en de regels. Hier is onder andere een routebeschrijving te vinden, hoe een bezoekspraak gemaakt kan worden, wanneer de bezoeksmomenten zijn, wat de regels zijn en welke spullen de bezoeker mag invoeren.

Den Hey-Acker zou graag een vorm van bezoek zonder toezicht voor ITA-jongeren organiseren waarbij 18+ jongens in een privésituatie hun relatie kunnen ontvangen. Het is echter lastig om dit op een verantwoorde manier te organiseren.

Kennisneming van het nieuws

Alle jongeren hebben tv op de kamer. In de gemeenschappelijke ruimte is ook een radio en een tv aanwezig. Op (in ieder geval) de lang verblijfgroep ligt er ook een krant.

Contact

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering voldoet overwegend. Jongeren hebben voldoende mogelijkheden om contact met relaties te onderhouden via de telefoon en bezoek. Via radio en televisie kunnen zij op de hoogte blijven van het nieuws. Jongeren krijgen echter geen inkomstetelefoontje als een beveiliging de verkorte inkomstenprocedure uitvoert. Het beleid en de check op de uitvoering voldoen volledig. De mogelijkheden tot contact zijn duidelijk in de huisregels omschreven en voor ouders en andere bezoekers op de website van Den Hey-Acker terug te vinden.

Aanbeveling

Zorg dat jongeren altijd direct na binnenkomst de mogelijkheid hebben tot een inkomstetelefoontje om hun familie op de hoogte te kunnen stellen van hun verblijf in de inrichting.

2.7 Toegang tot zorg

Criterium

Het begrip zorg omvat binnen de context van dit criterium geestelijke zorg, medische zorg (inclusief tandheelkundige zorg) en psychosociale zorg. In de inrichting dient voldoende geestelijke zorg beschikbaar te zijn die aansluit bij de godsdienst of levensovertuiging van de jongeren. Een aan de inrichting verbonden arts dient regelmatig spreekuur te houden. Ook in acute situaties moet kunnen worden voorzien in noodzakelijke medische zorg. Op het terrein van de psychosociale zorg moeten er binnen de inrichting gekwalificeerde hulpverleners beschikbaar zijn die casuïstiek bespreken in het zogenaamde psychomedisch overleg (PMO). Voorts heeft de IGZ zich een oordeel gevormd over het aanbod van psychiatrische zorg.

Bevindingen

Geestelijke zorg

In Den Hey-Acker zijn een imam en een pastor samen vier dagen in de week werkzaam. Andere denominaties zijn op afroep beschikbaar. Tijdens vakanties is er altijd één van de twee geestelijk verzorgers aanwezig en in geval van nood kan een extern geestelijk verzorger worden opgeroepen. De pastor houdt in ieder geval de eerste zondag van de maand een dienst en iedere maand ook een woensdagavond. Hierbij zijn ongeveer twintig jongeren aanwezig. De pastor doet de dienst samen met een vrijwilliger. De imam houdt geen gebedsdiensten. De kerkdiensten en het vieren van zowel christelijke als islamitische feestdagen vinden plaats in de bezoekszaal. De pastor heeft elke dinsdag twee gespreksgroepen, waar maximaal zes à zeven jongeren aan deelnemen. Deze gespreksgroepen bestaan uit jongeren van één of twee leefgroepen. Hierbij is altijd een vrijwilliger aanwezig. De imam heeft vier gespreksgroepen in de week en daar nemen maximaal tien jongeren aan deel, eveneens van verschillende groepen. Gespreksgroepen gaan over allerlei onderwerpen, zoals vastzitten, stress, de groep, de toekomst, politiek en discriminatie. De geestelijk verzorgers vinden dat de inhoud van de gesprekken in de groep moet blijven, zodat de jongeren vrijuit kunnen praten. Veiligheidszaken, bijvoorbeeld suicidaliteit of veiligheidsrisico's, melden zij wel aan groepsleiders. Ook kan de geestelijke verzorging bijvoorbeeld opmerken dat een bepaalde jongere die dag erg emotioneel was en extra in de gaten gehouden moet worden. De geestelijk verzorger kan van een groepsleider ook informatie krijgen, bijvoorbeeld dat een jongere niet lekker in zijn vel zit.

Gespreksgroepen vinden plaats in een stilteruimte in de inrichting. De stilteruimte zit onder de zaal waar psychomotorische therapie wordt gegeven waardoor er soms geluidsoverlast is. Individuele gesprekken met de geestelijke verzorgers zijn ook mogelijk. Een verzoek van een jongere om een geestelijk verzorger te spreken doet hij via de groepsleiding. De geestelijk verzorgers zijn ook regelmatig op de groep aanwezig en de jongeren kunnen hen dan aanspreken. De pastor luncht op dagen dat hij aanwezig is op één van de leefgroepen.

ITA-jongeren mogen vanwege hun groepongenschap niet naar de gezamenlijke kerkdiensten. In afstemming met de behandelcoördinatoren is het soms mogelijk dat een ITA-jongere bij een andere groep deelneemt aan een gespreksgroep.

Met feestdagen, zoals Suikerfeest en met Kerst, kunnen ouders aanwezig zijn. Zij kunnen dan ook eten meenemen. Wanneer een jongere dit wil kan de geestelijk verzorger ook een gesprek hebben met ouders en de jongere.

Beschikbaarheid medische, tandheelkundige en psychiatrische zorg

De medische staf bestaat uit een huisarts, drie verpleegkundigen, twee psychiaters, psychotherapeut, muziek-, beeldend- en bewegingstherapeut en het hoofd van de medische dienst tevens hoofd pedagogische staf. Verder zijn er een tandarts, opticien en fysiotherapeut verbonden aan Den Hey-Acker. De apotheek komt regelmatig langs.

Den Hey-Acker is sinds de reorganisatie van zeven verpleegkundigen naar drie verpleegkundigen (2,5 fte) gegaan. De bezetting van verpleegkundigen voldoet hiermee aan de norm van één fte verpleegkundige op vijftig jongens. De verpleegkundigen hebben ieder een specifiek aandachtsgebied, zoals voorlichting over soa's, of verslaving.

Den Hey-Acker heeft een eigen huisarts. De bereikbaarheid is geregeld via de huisartsenpost. Er is een achterwacht voor vakanties. De twee psychiaters zijn parttime verbonden aan de inrichting, samen vervullen zij 0,8 fte.

De tandarts komt één keer per week. Voor de tandarts is geen wachtlijst en jongeren hoeven hiervoor niet eerst een bepaalde tijd binnen te zijn. De tandarts heeft een aparte behandelkamer. De tandarts is er ook voor acute gevallen. Tandverzorging is onderdeel van de basisprofielen van YOUTURN en zou van de medische dienst meer aandacht mogen krijgen.

Jongeren kunnen een afspraak met de verpleegkundige krijgen via de groepsleiding, zonder opgaaf van reden. Ook ouders van jongeren kunnen een verzoek doen bij de medische dienst. De verantwoordelijkheid ligt bij de jongere om contact te leggen met de medische dienst.

Een jongere kan bij urgente problematiek 's avonds of 's nachts via een groepsleider of beveiligers met een arts/professioneel triagist in contact komen. Op de ESP is 's nachts een groepsleider aanwezig, op de andere groepen moet de jongere via de intercom contact maken met de beveiliging. Het Amphia ziekenhuis is dichtbij. In acute gevallen bellen beveiligers 112.

Overleg

Eén keer in de week is er psychomedisch overleg (PMO). Hieraan nemen de twee psychiaters, de behandelcoördinatoren en de verpleegkundigen deel. De aanmelding van jongeren voor de psycholoog of psychiater gaat via het PMO, tenzij jongeren buiten de inrichting al contact hadden met een psychiater. In dat geval wordt de jongere direct doorverwezen. Ook de indicatiestelling voor gedragsinterventies en GGz-behandeling gaan via het PMO.

De medische dienst is tevreden over informatie-uitwisseling over jongeren. Veel informatie-uitwisseling vindt plaats door direct contact met andere functionarissen, de lijnen zijn kort. Er is ook veel mailverkeer.

Zorg voor jongeren in de afzonderingscel

De medische dienst stelt zich dagelijks op de hoogte van de fysiek-mentale toestand van jongeren die zijn afgezonderd en/of waarbij mechanische middelen zijn toegepast. De medische staf wordt echter niet altijd in kennis gesteld wanneer een jongere in de afzonderingscel wordt geplaatst. Als de jongere vrijwillig naar de afzonderingscel is meegegaan, dan komt de medische dienst in de loop van de dag. Indien er verzet was, gaat de medische dienst direct kijken om te kijken of er eventuele verwondingen zijn. Als een jongere vanwege psychische noodzaak in de afzonderingscel verblijft, dan komt de huisarts ook direct.

Zorgfunctionarissen, die aanwijzingen krijgen dat jongeren tijdens de detentie slachtoffer zijn geworden van gewelddadig gedrag, melden dat bij de gedragswetenschapper zodat er eventueel maatregelen getroffen kunnen worden.

Er is een document 'Procedures en protocollen Medische Dienst'. Dit document is april 2012 voor het laatst bijgewerkt. Hierin komen een aantal onderwerpen aan bod, waaronder het aanleggen van een medisch dossier, spreekuur, doorverwijzen, medische behandeling buiten de instelling en hoe te handelen bij prik-, bijt-, snij- en spatincidenten. Het beleid met betrekking tot de psychiatrische forensische zorg is voor het laatst bijgewerkt in augustus 2009 en wordt nog nader ingevuld. Na vaststelling van de landelijke visie wordt bekeken waar de verschillen zijn en of er bijstelling behoeft.

Toegang zorg

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering van de toegang tot zorg voldoet overwegend aan de verwachtingen. De geestelijke zorg voert individuele gesprekken, houdt gespreksgroepen en stelt de jongere in staat gezamenlijk feestdagen te vieren. De stilteruimte is in verband met geluidsoverlast echter minder geschikt. Er is geen gelegenheid is om deel te nemen aan een islamitische gebedsdienst. Ook de kerkdienst vindt niet wekelijks plaats. De medische, tandheelkundige en psychische zorg zijn zowel regulier als in acute situaties voldoende beschikbaar, hoewel gelet op de bezetting met jongeren de formatie psychiaters iets onder de norm ligt. De medische staf wordt echter niet altijd in kennis gesteld wanneer een jongere in de afzonderingscel wordt geplaatst.

Het huidige beleid voldoet overwegend. In de beleidsdocumenten is de toegang tot zorg vastgelegd en er is beleid over de opvang van psychisch kwetsbare jongeren. Ook is er een protocol voor de intakes. Het beleid met betrekking tot de psychiatrische forensische zorg is echter al geruime tijd niet meer bijgesteld.

De check voldoet volledig aan de verwachtingen. De zorgoverleggen vinden geregeld plaats en de informatie-uitwisseling over jongeren verloopt goed.

Aanbevelingen

Aan de inrichting

- Informeer de medische dienst direct wanneer een jongere in afzondering is geplaatst.

Aan de inrichting en DJI

- Zorg ervoor dat er wekelijks gelegenheid is om christelijke kerkdiensten en islamitische gebedsdiensten bij te kunnen wonen.

2.8 Disciplinaire straffen en ordemaatregelen

criterium

De straffen in de inrichting, enkel op te leggen door directeur of plaatsvervanger, zijn proportioneel, humaan en hebben zoveel mogelijk een educatieve impact. Dit uit zich bijvoorbeeld doordat de JJI de voorkeur geeft aan maatregelen zoals herstelbemiddeling en educatieve opdrachten boven uitsluiting van activiteiten.

Daarnaast hoort de JJI jongeren voorafgaande aan de straf of maatregel en informeert ze in een begrijpelijke taal over de op te leggen of opgelegde straffen en maatregelen. Bovendien stelt de JJI de jongeren in de gelegenheid zich te verdedigen.

Indien over wordt gegaan tot uitsluiting van een jongere van verblijf in de groep en deelname aan activiteiten, hanteert de JJI de hiervoor bepaalde maximale wettelijke termijnen, evenals de maximum termijnen voor afzondering. De jongeren behouden in dergelijke gevallen hun recht op dagelijks minimaal één uur verblijf in de buitenlucht, telefoneren, bezoek, en ze ontvangen leesmateriaal.

Wanneer de afzondering in een afzonderingscel langer dan 24 uren duurt, licht de JJI de commissie van toezicht, de aan de inrichting verbonden arts, en de ouders of verzorgers, hier terstond over in.

De inrichting heeft een vastgesteld gemeenschappelijk disciplinair beleid conform (inter)nationale normen met als doel om zoveel mogelijk te garanderen dat inrichtingsfunctionarissen in vergelijkbare situaties

vergelijkbare straffen en maatregelen opleggen. De JJI registreert alle disciplinaire straffen en maatregelen.

Bevindingen

Proportionaliteit

Den Hey-Acker maakt onderscheid tussen ongewenst, ontoelaatbaar en ongeoorloofd gedrag. Onder ongewenst gedrag verstaat de inrichting storend gedrag, hierop moet de groepsleiding pedagogisch reageren. Ontoelaatbaar gedrag is gedrag waarmee een jongere de orde en de veiligheid van de inrichting, zijn eigen veiligheid, of de veiligheid van anderen in gevaar brengt. Ongeoorloofd gedrag is volgens de wet ook strafbaar gedrag.

De groepsleiders spreken bij ongewenst gedrag de jongere aan en corrigeren hem. Zo nodig proberen ze de situatie te de-escaleren. Indien dit niet werkt, krijgt de jongere normaal gesproken een time-out. Een time-out houdt in dat de jongere uitgesloten wordt van het verblijf in de groep of van deelname aan gemeenschappelijke activiteiten en naar zijn kamer moet. Als een groepsleider aan een jongere een time-out oplegt, gaat de groepsleider uiterlijk na een half uur even kijken bij de jongere en probeert dan contact te maken met en de jongere en deze tot meewerken te stimuleren. Hier gaat de groepsleider maximaal twee uur mee door. Als een jongere dan nog steeds niet meewerkt, geeft de groepsleider de jongere een rapport en kan er een disciplinaire straf volgen.

Bij ontoelaatbaar gedrag kan de jongere een time-out krijgen, een kamerplaatsing of wordt hij afgezonderd in de opvangkamer of afzonderingscel (isolatie).

Bij ongeoorloofd gedrag wordt de jongere altijd direct op kamer of in afzondering geplaatst. Als de groepsleiding een jongere wil afzonderen, wordt altijd de beveiliging ingeschakeld.

Als een jongere een rapport krijgt, wordt de jongere binnen vijftien uur gehoord door de groepsleiding of het (geconsigneerd) afdelingshoofd. Het afdelingshoofd bepaalt, soms in overleg met de behandelcoördinator, of een rapport wordt aangemeld voor een strafzitting of dat de jongere een alternatieve straf krijgt. Het afdelingshoofd heeft altijd overleg met de groepsleider over de op te leggen sanctie. Het afdelingshoofd beslist uiteindelijk over de sanctie. Tijdens een eventuele strafzitting neemt de directeur of zijn plaatsvervanger opnieuw een verhoor af, op grond waarvan de eventuele strafmaat wordt bepaald.

De sancties kunnen variëren in zwaarte. De inrichting zoekt naar alternatieve sancties die passend zijn voor de individuele jongere. Dat kan bijvoorbeeld een corveetaak zijn, het vegen van de luchtplaats, een opstel schrijven, tv van de kamer halen, maar ook het in de opvang plaatsen van

een jongere. De zwaarste maatregel is dat een jongere vier dagen in de opvangkamer wordt geplaatst.

De opdeling van onacceptabel gedrag in ongewenst, ontoelaatbaar en ongeoorloofd resulteert niet in eenduidig handelen door groepsleiders. De grens die groepsleiders toestaan, bepalen ze per team. Maar ook per groepsleider en per jongere blijkt er verschil te zijn hoe de groepsleider handelt, of deze eerst waarschuwt en welke sanctie de jongere krijgt. Medewerkers van de inrichting gebruiken de termen ordemaatregel en disciplinaire straf door elkaar. Zo scharen medewerkers een time-out of kamerplaatsing onder de ordemaatregelen, ook als deze worden opgelegd naar aanleiding van overtredingen zoals het hebben van een aansteker of drugsgebruik.

In 2011 zijn fors meer ordemaatregelen (447) en disciplinaire straffen (136) opgelegd dan volgens het managementcontract voorzien was (respectievelijk 160 en 40). Ten opzichte van 2010 is het aantal straffen en maatregelen wel gedaald.

Het aantal incidenten verschilt per groep. Op de ESP komen bijvoorbeeld zelden incidenten voor.

Als er een incident op school is, belt de docent de groepsleider. De algemene afspraak is dat als de jongere uit de les is verwijderd, hij op kamer geplaatst wordt. De docent heeft dan achteraf een herstelgesprek met de jongere, waarna deze weer terug naar de school kan. Vaak is dit al het volgende lesblok. Als een jongere vaker uit de les wordt gezet, volgt ook een gesprek met de behandelcoördinator en een registratie in Tulp. Docenten sturen jongeren weinig de klas uit. Dit gebeurt alleen als dit nodig is voor de veiligheid. Schooldocenten geven geen alternatieve straffen. Wel geven ze huiswerk als een jongere weigert naar school te gaan.

Ondergaan van de straf of maatregel

Een jongere wordt zelden in de afzonderingscel geplaatst. Indien dit gebeurt, is het voor een zo kort mogelijke duur, totdat de jongere aanspreekbaar is. Daarna gaat hij naar de opvang. De opvangkamer is een afzonderingskamer die iets meer is ingericht en waar jongeren ook beddengoed van hun kamer kunnen krijgen. Er is geen tv, maar een jongere kan wel leesmateriaal krijgen. Als jongeren in de opvang zitten dan behouden ze het recht op luchten en bezoek.

Indien een jongere langer dan 24 uur in afzondering moet verblijven, meldt de inrichting dit bij de commissie van toezicht (cvt). Als een jongere nog geen 16 is en in de opvang wordt geplaatst, belt de inrichting de ouders. Gedragswetenschappers, de medische dienst en complexbeveiligers

controleren dagelijks meerdere keren bij afgezonderde jongeren. In de vorige paragraaf kwam al aan de orde dat de medische dienst niet in alle gevallen tijdig is ingelicht over het verblijf van een jongere in de afzondering. In veel gevallen gaat ook een geestelijk verzorger langs bij jongeren die zijn afgezonderd.

Check op de uitvoering

De groepsleiders registreren alle incidenten, time-outs, kamerplaatsingen en sancties in Tulp, behalve de alternatieve sancties. Van elke plaatsing in afzondering maakt de betrokken beveiliging een plaatsingsverslag. Hier is terug te vinden waarom de jongere is geplaatst en hoe de plaatsing is verlopen. Er is een registratie van de jongeren in afzondering, waarin de in- en uitsluitijd staat. De motivatie van insluiten is hier niet in terug te vinden. Zelden staat vermeld of een jongere heeft gelucht of eten heeft gehad. Wel noteert de groepsleiding van de jongere het luchten en krijgen van een maaltijd in hun dagrapportage.

In het jaarverslag is het aantal in een jaar opgelegde time-outs, ordemaatregelen en straffen terug te vinden.

Beleid

Den Hey-Acker beschikt over beleidsdocumenten waarin is aangegeven hoe te handelen bij ordemaatregelen en straffen, waarin onder andere een stroomschema is terug te vinden en hoe te handelen bij bepaald gedrag. Hoewel de inrichting in de documenten onderscheid tussen ongewenst, ontoelaatbaar en ongeoorloofd gedrag maakt, zijn de definities van disciplinaire straffen en ordemaatregelen niet eenduidig. In het document 'Beleid Ordemaatregelen en straffen' wordt aangegeven dat een jongere een disciplinaire straf krijgt als hij bewust onacceptabel gedrag vertoont. Een jongere krijgt een ordemaatregel als het onacceptabele gedrag de jongere in meer of mindere mate niet aan te rekenen is. In de tekst van dit document en ook in het document 'Ordemaatregelen, horen en disciplinair straffen' lijken de termen echter niet consequent gebruikt te worden. Zoals hiervoor gemeld, gebruiken de medewerkers van de inrichting de termen ook door elkaar.

Discipline

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering en het beleid voldoen beperkt aan de verwachtingen van de Inspecties. Hoewel de straffen of ordemaatregelen in de inrichting proportioneel zijn, indien mogelijk een educatieve impact hebben, jongeren worden gehoord en het hun rechten tijdens de afzondering zijn gewaarborgd, is er onduidelijkheid over de op te leggen straffen en maatregelen. In het beleid en de praktijk blijkt het onderscheid tussen ordemaatregelen en disciplinaire straffen echter niet duidelijk en eenslui-

dend gebruikt te worden. Zo worden er ordemaatregelen opgelegd die waarschijnlijk bedoeld zijn als disciplinaire straf. Ook blijken medewerkers niet in gelijke gevallen gelijk te reageren op jongeren. De check voldoet overwegend aan de verwachtingen. De inrichting registreert opgelegde time-outs, ordemaatregelen en straffen. Hier vindt echter geen inhoudelijke analyse op plaats. Voor afgezonderde jeugdige houdt de inrichting op de leefgroep in de dagrapportage een verslag bij van de aangeboden activiteiten en maaltijden.

Aanbeveling

Breng de verschillende beleidsdocumenten aangaande disciplinaire straffen en ordemaatregelen met elkaar in overeenstemming wat betreft de definities van ordemaatregelen en disciplinaire straffen, zie er ook op toe dat medewerkers het onderscheid hanteren tussen ordemaatregelen en disciplinaire straffen en dat er gelijke gevallen ook gelijk gestraft wordt.

2.9 Klachtafhandeling en medezeggenschap

Criterion

De maandcommissaris bezoekt de inrichting ten minste twee keer per maand en stelt jongeren in de gelegenheid zich voor bemiddeling tot hem of haar te wenden.

Jongeren, ouders of voogd, stiefouder of pleegouders, voelen zich niet belemmerd in hun toegang tot de beklagcommissie en beschouwen het indienen van klachten als een vanzelfsprekend en geaccepteerd middel om op te komen voor hun rechten.

Jongeren krijgen de gelegenheid om zich bij de mondelinge behandeling van hun beklag te laten bijstaan door familieleden, een rechtsbijstands- of vertrouwenspersoon en/of een tolk. De inrichting ondersteunt hen daarbij. De beklagcommissie doet binnen vier weken na dagtekening van beklagschriften uitspraak, tenzij er sprake is van bijzondere omstandigheden. De JJI heeft regelmatig overleg met (een vertegenwoordiging van) de jongeren over de gang van zaken in de inrichting. De JJI stimuleert deelname aan de medezeggenschap (jongerenraad) en geeft jongeren ook de faciliteiten voor deelname.

Bevindingen

Toegang beklagcommissie en maandcommissariaat

De commissie van toezicht (cvt) in Den Hey-Acker bestaat momenteel uit zeven leden vanuit verschillende maatschappelijk geledingen. De beklagcommissie bestaat uit een rechter en twee juristen, de vier overige leden zijn maandcommissaris. De maandcommissaris bezoekt tweemaal per maand

de inrichting. Bij ieder bezoek probeert de maandcommissaris te bemiddelen. De cvt heeft hiervoor in de inrichting een spreekkamer en gaat ook op de leefgroepen langs. Elke leefgroep wordt in ieder geval één keer in de maand bezocht. Jongeren kunnen ook aangeven dat ze de maandcommissaris willen spreken.

Jongeren kunnen een klacht indienen door bij een groepsleider om een formulier te vragen. Soms klagen ze ook direct bij de maandcommissaris of het afdelingshoofd. Medewerkers proberen de klacht te bemiddelen, maar jongere kan als hij dit wil een klachtformulier aan de cvt sturen. Ouders kunnen ook klachten indienen, maar dit gebeurt eigenlijk nooit.

Klachtafhandeling en termijnen

De cvt ontvangt klachten via e-mail. Voordat de maandcommissaris de inrichting bezoekt, vraagt de cvt de inrichting om een weergave van de feiten rond de klacht. De wens is dit binnen een week te krijgen. Dit lukt vaak niet, maar gaat volgens de cvt al wel beter. De voorzitter van de beklagcommissie beoordeelt elke klacht en kijkt of bemiddeling een optie is. Als de bemiddeling mislukt, wil de cvt binnen vijf dagen een verweer van de inrichting. Deze termijn haalt de inrichting niet altijd, maar na een week is het verweer er meestal wel. De cvt heeft, wanneer er klachten zijn, elke maand een beklagzitting.

Jongeren hebben de mogelijkheid zich bij een beklagzitting bij te laten staan door een familielid, een rechtsbijstands- of vertrouwenspersoon en/of een tolk. In de praktijk gebeurt dit zelden.

Er is een registratie van klachten. Hierin is terug te vinden in hoeverre cvt en directie zich houden aan de termijnen voor de afhandeling van klachten. In enkele dossiers die de Inspecties hebben ingezien, is te zien dat de cvt Den Hey-Acker regelmatig moet attenderen op het aanleveren van informatie, zowel over feitenrelaas als over het verweerschrift. De cvt benoemt dit ook in haar jaarverslag over 2011. Het lukt niet altijd een klacht binnen de termijn te behandelen. Als het voor de afhandeling van een klacht tot een beklagzitting moet komen, is de periode tussen dagtekening van de klachten en zitting vaak langer dan vier weken. Jongeren vinden dat de klachtafhandeling te lang duurt en voeren dit als reden aan om niet in beklag te gaan.

In 2010 zijn er 92 klachten bij de cvt ingediend, in 2011 waren dit er 130. Die toename schrijft de cvt toe aan de verplaatsing van jeugdigen na sluiting van de Leij, maar ook de aanhoudende onrust onder het personeel in verband met de capaciteitsvermindering en de hieraan verbonden reorganisatieplannen bij Den Hey-Acker.

Van de 130 klachten werden er 94 ter bemiddeling meegegeven aan een maandcommissaris. In 2011 werden in totaal 33 klachten succesvol bemiddeld. In totaal zijn er 86 klachten ingetrokken. Op de beklagzittingen werden 44 klachten behandeld. Daarvan zijn 9 klachten gegrond verklaard, 19 ongegrond en 16 niet-ontvankelijk.

De meeste klachten bij de cvt gaan over het onterecht opgelegd krijgen van straffen. Verder hebben jongeren geklaagd over het feit dat het sportveld tijdelijk dicht ging op het moment dat aan de omheining van het buitenterrein werd gewerkt. Ook hebben ze geklaagd over het stilleggen van verloven in reactie op meerdere ontluchtingen in 2011.

Iedere maand vergadert de cvt, behalve in augustus. De directeur van Den Hey-Acker is hier altijd bij aanwezig. Verder kan bijvoorbeeld een afdelingshoofd worden uitgenodigd. De cvt geeft aan een open, goede relatie met de directie te onderhouden. De secretaris van de cvt maakt het jaarverslag.

In de huisregels staat de wijze van bemiddeling, beklag en beroep beschreven.

Uit de huisregels blijkt niet dat jongeren de gelegenheid hebben om zich bij de mondelinge behandeling van hun beklag te laten bijstaan door familieleden, een rechtsbijstands- of vertrouwenspersoon en/of een tolk. In de praktijk komt ondersteuning vrijwel nooit voor.

Jongerencommissie

Jongeren in Den Hey-Acker hebben het idee dat de jongerencommissie (joco) niet serieus wordt genomen. Een aantal verzoeken die de joco had gedaan, hebben geen doorgang kunnen vinden, zoals de aanschaf van een PlayStation3. De directie schuift zelden aan bij de joco en het duurt lang voordat de joco van de directie antwoord krijgt op vragen en verzoeken. Wel heeft de joco soms overleg met bijvoorbeeld afdelingshoofden. Mede hierdoor is de animo vanuit jongeren om zitting te nemen in de joco laag.

Een aantal van de jongeren van de ESP zouden graag zien dat hun ouders meer betrokken worden, bijvoorbeeld in de vorm van een ouderraad. Er is nu wel gespreksgroep voor ouders van de jongeren van de ESP, maar deze kan geen invloed uitoefenen op de gang van zaken in de inrichting.

Beklag

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering en het beleid voldoen overwegend. De afhandeling van klachten in de inrichting is grotendeels op orde. De inrichting reageert niet altijd tijdig op verzoeken van de cvt. De klachtafhandeling duurt, indien het tot een zitting komt, regelmatig langer dan vier weken. Er is een jongerencommissie in de inrichting, maar deze functioneert niet naar verwachting. Jongeren hebben er weinig animo voor en de joco voelt zich geen volwaar-

dig gesprekspartner van de directie. De huisregels zijn vrij uitgebreid over de klachtafhandeling, maar op een enkel onderdeel, namelijk over de ondersteuning bij een beklagzitting, niet volledig. De inrichting registreert de afhandeling van klachten. De check voldoet daarom volledig aan de verwachtingen.

2.10 Conclusie

De rechtspositie van jongeren is op enkele onderdelen na overwegend op orde. Belangrijke verbeterpunten liggen er bij het dagprogramma. Er is nog geen sprake van een goede afstemming met de school over het dagprogramma in zijn geheel. Daarnaast is de individuele uitval van onderwijs door bijvoorbeeld behandeling, gespreksgroepen, straf of andere activiteiten te hoog. De inrichting geeft geen of te weinig invulling aan de TIP en EQUIP-bijeenkomsten en het dagprogramma begint in het weekend voor de meeste jongeren in het weekend pas om 12.00 uur. Ook het opleggen van disciplinaire straffen en ordemaatregelen is een aandachtspunt. In zowel het beleid als de praktijk blijkt dat het onderscheid tussen beide niet duidelijk en eensluidend wordt gemaakt. Veel disciplinaire straffen worden nu geregistreerd als ordemaatregel.

De Inspecties troffen bij de jongerenadministratie een goede werkwijze rondom de controle op de rechtmatige insluiting. Dit flatteringsproces zijn de Inspecties bij andere jeugdinstellingen nog niet tegengekomen. De uitleg van huisregels gebeurt conform de verwachtingen en bovendien heeft Den Hey-Acker een vertaling in een gangbare buitenlandse taal voor jongeren die geen Nederlands spreken. De leefgroepen zijn geschikt voor het verblijf van jongeren en het aanbod van de winkel en de maaltijden is afgestemd met de jongeren. Ook de mogelijkheden tot maatschappelijk contact en de klachtafhandeling zijn grotendeels op orde.

3

Omgang met jongeren

Dit hoofdstuk gaat aan de hand van een drietal criteria uit het toetsingskader in op de vraag hoe het gesteld is met de omgang met de jongeren in Den Hey-Acker. Elke paragraaf opent met een standaardtekst die kort de maatstaf beschrijft die de Inspectie hanteert. Daarna volgen haar bevindingen, oordeel en eventuele verbetervoorstellen in de vorm van aanbevelingen. Het hoofdstuk sluit af met een conclusie over de kwaliteit van de omgang met en de bejegening van de jongeren.

3.1 Screening

criterium

De inrichting heeft een volledig beeld van de gezondheidsrisico's, beveiligings- en beheersrisico's en behoefte aan (na)zorg van jongeren.

Functionarissen die met de jongeren werken zijn hiervan op de hoogte.

Bevindingen

Meerdere disciplines in Den Hey-Acker hebben een intakegesprek met een jongere. Dit zijn de groepsleiders, de medische dienst, de behandelcoördinator en de individueel trajectbegeleider. Op indicatie kan een psychiater ingezet worden. Verder heeft een jongere een intakegesprek met een docent van school.¹¹

Informatie voorafgaand aan plaatsing

Over jongeren die op een lang verblijfgroep geplaatst worden, heeft Den Hey-Acker over het algemeen veel voorinformatie. Het merendeel van de jongeren heeft namelijk al enkele maanden op een kort verblijfgroep van De Hey-Acker gezeten of komt van een andere JJI. Wanneer een jongere van een kort verblijfgroep naar een lang verblijfgroep gaat, vindt een warme overdracht plaats door groepsleiding van de kort verblijfgroep aan groepsleiding van de lang verblijfgroep. Ook voor jongeren die op de ITA komen, is er over het algemeen voldoende voorinformatie in hun dossier beschikbaar. Jongeren worden door een landelijke plaatsingscommissie op één van deze leefgroepen geplaatst.

Screening van nieuwe jongeren die op de kort verblijfgroepen binnenkomen is van groot belang, omdat over deze nieuwe jongeren over het algemeen minder voorinformatie beschikbaar is. Verschillende disciplines, zoals de groepsleiding, het onderwijs, de medische dienst en de individuele trajectbegeleiding voeren daarvoor een intake met deze jongeren uit. Iedere discipline heeft daarvoor haar eigen formats en (registratie-)instrumenten.

---

¹¹ De intake die het onderwijs afneemt, komt aan de orde in paragraaf 2.3 over het activiteitenprogramma.

De jongerenadministratie krijgt via het Jeugd Volgstelsel (JVS) een aanmelding van een jongere binnen. Beschikbare informatie verwerkt de jongerenadministratie in TULP. Eventuele beveiligings- of beheersrisico's geven zij door aan de BAD of aan de medische dienst.

Intake groepsleiding

Een nieuwe jongere die binnenkomt op een kort verblijfgroep, ESP- of ITA-groep, krijgt een groepsleider als mentor en een andere als schaduwmentor toegewezen. De mentor voert binnen 24 uur een intake met de jongere uit, waarin hij een aantal gegevens over de jongere uitvraagt. Den Hey-Acker heeft voor de intake een standaard YOUTURN-intakeformulier beschikbaar. Onderdelen van het formulier zijn onder andere de persoonlijke gegevens van de jongere, contactpersonen (gezinsvoogd, reclassering en advocaat), thuissituatie, middelengebruik, eetgewoontes, informatie over hoe de jongere zijn opname beleeft en de eerste indruk van de mentor over de jongere. Het intakeformulier kan later worden aangevuld door de individuele trajectbegeleider. Wanneer de mentor alle informatie in het formulier verwerkt heeft, krijgt de behandelcoördinator deze gegevens. Verder geeft de mentor, zoals vermeld in paragraaf 2.2, tijdens de intake een korte uitleg over een aantal praktische zaken voor het verblijf van de jongere binnen de inrichting.

De behandelcoördinatoren zien verschillen in groepsleiders in de kwaliteit van de uitgevoerde intakes. De ene groepsleider is er beter in dan de andere. Ook ziet de ene groepsleider meer het belang van de intake in dan de andere.

Jongeren die na een aantal maanden naar een lang verblijfgroep gaan, hebben opnieuw een intakegesprek met hun nieuwe mentor.

Intake medische dienst

Binnen 24 uur na binnenkomst in de inrichting heeft een jongere een medische intake met een verpleegkundige. De verpleegkundige screent de jongere op gezondheidsrisico's en stelt vast wat de jongere aan medische zorg nodig heeft. Hiervoor voert de verpleegkundige een aantal lichamelijke controles bij de jongere uit. Verder vraagt de verpleegkundige door over onderwerpen zoals eventuele lichamelijke ongemakken, suïciderisico's, verslaving, seksueel overdraagbare aandoeningen en familiegeschiedenis. De uitkomsten van deze intake legt de verpleegkundige vast in een standaard format in het registratiesysteem Microhis. Indien nodig verwijst de verpleegkundige door naar de huisarts.

Verder screent de verpleegkundige de jongere binnen 24 uur met behulp van de landelijke screeningsinstrumenten SDQ en Maysi-2.¹² De instrumenten leveren informatie of er mogelijk sprake is van psychiatrische en/of gedragsproblematiek bij de jongere. De uitkomsten gaan samen met de uitkomsten van de medische intake via de rapportagecoördinator naar de behandelcoördinator. Deze maakt op basis van de uitkomsten een inschatting of een consult van een psychiater noodzakelijk is.

Intake behandelcoördinatoren

De behandelcoördinatoren spreken een nieuwe jongere binnen de eerste week van zijn verblijf. Indien er bijzonderheden zijn en er eerder gehandeld moet worden, dan doen de behandelcoördinatoren dat. Bijvoorbeeld wanneer het noodzakelijk is om eerder een psychiater voor de jongere in te zetten.

De behandelcoördinatoren zijn verantwoordelijk voor het samenbrengen van de informatie uit de verschillende intakes om zodoende een goed beeld van de jongere te krijgen. De behandelcoördinatoren brengen, op basis van de informatie uit de intakes en in overleg met de andere disciplines, de risico's rond de jongere in kaart. Hiervoor hebben ze ook toegang tot JD-online (Justitiële Documentatie online)¹³.

Intake individueel trajectbegeleider

Den Hey-Acker werkt met individueel trajectbegeleiders (ITB'ers), die zich bezighouden met de nazorg voor jongeren. De ITB'ers voeren bij alle nieuwe jongeren van 15 jaar en ouder een intake uit, ook bij de jongeren die op een kort verblijfgroep instromen. De ITB'ers vullen het YOUTURN-intakeformulier van de groepsleiders verder aan (zie verder onder: *intake groepsleiders*). Onderdelen daarbij zijn onder andere wonen, dagbesteding, vrijetijdsbesteding, sociaal netwerk en financiën. De ITB'ers beschikken bij nieuwe jongeren vaak al over voorinformatie van de jongeren, aangezien het merendeel van de jongeren al (jeugd)reclassering heeft bij binnenkomst. De (jeugd)reclassering heeft in die gevallen al informatie over de jongere verzameld.

De ITB'ers vertegenwoordigen Den Hey-Acker in het netwerkberaad. Dit netwerkberaad moet binnen een week plaatsvinden met bijvoorbeeld de Raad voor de Kinderbescherming, de (jeugd)reclassering en de school. Tot voor kort vond het netwerkberaad iedere week in de inrichting plaats, tegenwoordig wisselen ze gegevens steeds meer digitaal uit. De informatie

¹² SDQ staat voor Strength and Difficulty Questionnaire en Maysi-2 voor Massachusetts youth screening instrument versie twee. Dit zijn screeningsinstrumenten die landelijk zijn ingevoerd en waarvan nog onderzocht wordt of ze gevalideerd kunnen worden.

¹³ JD-online is de digitale toegang tot het justitieel documentatieregister voor het verkrijgen van uittreksels en rapportages uit het persoonsdossier..

uit de intake registreren de ITB'ers in het Generiek Casusoverleg Ondersteunend Systeem (GCOS), een digitaal systeem waar de ketenpartners toegang toe hebben. Hierdoor beschikken alle partijen nu sneller dan voorheen over de benodigde informatie over een jongere.

Beleid en check op de uitvoering

Den Hey-Acker heeft de procedures rond de afname van de verschillende screenings en intakes vastgelegd in haar beleid. De behandelcoördinatoren houden voor de jongeren in hun groep bij of de onderdelen uit het instroomproces daadwerkelijk zijn uitgevoerd. Zij krijgen, deels via de rapportagecoördinator, de uitkomsten van de intakes en screenings van de verschillende disciplines. Dit houden ze niet systematisch bij in bijvoorbeeld een overzicht of checklist per jongere of per team.

Wel beschikt Den Hey-Acker over een aantal instellingsbrede prestatie-indicatoren, bijvoorbeeld in hoeverre conform de YOUTURN-methodiek wordt gewerkt. De jongerenadministratie houdt deze managementinformatie bij. In de eerste perspectiefplanbespreking van een jongere komt alle informatie uit de screenings en intakes samen.

Screening

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering van de screening voldoet overwegend aan de verwachtingen.

Jongeren worden tijdig gescreend op gezondheidsrisico's, beveiligings- en beheersrisico's en de behoefte aan zorg. De verwerking van de afzonderlijke intakes geschiedt noodzakelijkerwijs met verschillende systemen.

Uiteindelijk komt de informatie samen bij de behandelcoördinator, die het verwerkt in het eerste perspectiefplan van de jongere. Voor de afzonderlijke intakes heeft de inrichting actueel beleid vastgelegd waardoor het beleid rondom screening voldoet. De behandelcoördinatoren houden zicht op de uitvoering van de verschillende screenings en intakes. Dit houden ze niet systematisch bij in bijvoorbeeld een overzicht of checklist per jongere of per team.

Aanbeveling

Versterk de monitoring en sturing op de uitvoering van screenings (zie ook de aanbeveling bij paragraaf 2.2 over de introductie)

3.2 Bejegening

criterium

Het personeel behandelt alle jongeren gelijk, ongeacht etniciteit, seksuele geaardheid, delictachtergrond e.d. en treedt op bij discriminerend gedrag van jongeren onderling. De JJI heeft de visie over hoe om te gaan met jongeren vastgelegd, daarnaast zijn het leefklimaat, de groeps cultuur en de bejegening van jongeren regelmatig onderwerp van gesprek tussen medewerkers en met leidinggevend en. Het personeel geeft er blijk van de visie van het inrichtingsmanagement met betrekking tot de manier waarop het personeel met jongeren omgaat, te kennen en te delen. De medewerkers zijn in staat om jongeren te begeleiden en motiveren. Ze bejegenen jongeren respectvol en zij kunnen het goede voorbeeld geven. De groepsleiders hanteren hiertoe onder andere de YOUTURN-methodiek. Jongeren hebben een mentor die het eerste aanspreekpunt voor hen is.

Bevindingen

Den Hey-Acker heeft de afgelopen twee jaar te maken gehad met een forse capaciteitsreductie en een daarmee gepaard gaande reorganisatie. Deze ontwikkeling heeft grote gevolgen gehad voor de medewerkers, de jongeren en op de manier waarop de medewerkers met de jongeren omgaan (zie hoofdstuk 7 over de organisatieaspecten).

Binnen de inrichting ligt de nadruk op het op orde krijgen en houden van de personeelsbezetting in de teams en is het methodisch handelen volgens YOUTURN op de achtergrond geraakt. Medewerkers werken maar beperkt volgens de YOUTURN-methodiek. Dit zien de Inspecties terug op de volgende onderdelen:

- de YOUTURN-methodiek veronderstelt een jaarlijkse follow-up training. Dit gebeurt binnen de inrichting niet. Uit de registratie van de inrichting wordt duidelijk dat een groot aantal groepsleiders inmiddels een aantal jaren geen herhalingstrainingen heeft gevolgd.
- in verschillende groepen worden om diverse redenen geen EQUIP en/of TIP-bijeenkomsten meer gehouden voor de jongeren (zie ook paragraaf 2.3). Deze bijeenkomsten zijn een belangrijk onderdeel van de YOUTURN-methodiek.
- het per team en/of mentor afhankelijk of de jongere werkt aan basis- en ontwikkelingsprofielen en een portfolio. Er zijn jongeren waarbij dit niet het geval is. Ook dit zijn belangrijke onderdelen van de YOUTURN-methodiek.
- in verschillende teams zijn er onvoldoende groepsleiders die volgens hun functieprofiel zelfstandig een mentoraat mogen uitvoeren. Sommige groepsleiders volgen daarom in een supervisorrol het mentorschap van anderen. Ook het mentoraat is een belangrijk onderdeel van de YOUTURN-methodiek.

Het gevolg hiervan is dat medewerkers weinig eenduidig handelen richting de jongeren, bijvoorbeeld wanneer het gaat om het toekennen van privileges en verlof en het opleggen van sancties. Dit zorgt volgens de medewerkers en de jongeren voor onrust onder de jongeren, aangezien het essentiële zaken voor deze jongeren betreft. De behandelcoördinatoren geven aan dat de afdelingshoofden en de behandelcoördinatoren de afgelopen periode niet op één lijn hebben gezeten en dat zij de groepsleiders onvoldoende hebben kunnen ondersteunen in hun (methodisch) handelen. De groepsleiders hadden daardoor het gevoel dat ze moesten ‘zwemmen’.

Verder noemen de groepsleiders, dat ze naar aanleiding van een incident in maart 2012¹⁴ bij de leidinggevendenden van de inrichting hebben aangegeven dat ze zich niet veilig voelden en angstig waren.

Op de ITA en ESP-groepen is er beredeneerd een andere werkwijze en maken de groepsleiders geen gebruik van de YOUTURN-methodiek. Dit is een landelijke afspraak, omdat daar een ander behandelprogramma wordt gevolgd. Op de ESP-groepen handelen de groepsleiders methodisch met onderdelen uit het sociaal competentiemodel. Er wordt nog landelijk bekeken in hoeverre YOUTURN gebruikt gaat worden op de ESP.

Door de beperkte inhoudelijke ondersteuning van de groepsleiders op de reguliere kort en lang verblijfgroepen en de gevoelens van onveiligheid bij de groepsleiders, zijn er groepsleiders die teruggrijpen naar zekerheden en in te veel situaties kiezen voor een beheersmatige benadering en aanpak van de jongeren.

Ondanks bovenstaande geschetste zaken doen de groepsleiders er binnen hun mogelijkheden alles aan om op een positieve manier met de jongeren om te gaan. Ze proberen zich zo respectvol en betrokken mogelijk op te stellen. Jongeren geven aan dat groepsleiders en andere medewerkers goed met hen omgaan. Ze merken wel verschillen tussen de groepsleiders, maar over het algemeen is het contact goed. Hetzelfde geldt voor de sfeer op de groepen. Jongeren waarderen het dat de groepsleiders buiten hun diensten tijd vrij maken om de begeleide verloven van de jongeren door te laten gaan (zie paragraaf 6.2 over verlof).

Het complimenteren van jongeren is wisselend per medewerker en leefgroep, maar gebeurt wel. Sommige groepsleiders doen het van nature, andere vinden het moeilijk. De groepsleiders laten volgens de jongeren en behandelcoördinatoren goed voorbeeldgedrag zien. Binnen de teams spreken medewerkers elkaar aan op gedrag dat niet gewenst is.

---

¹⁴ Een jongere had de mogelijkheid gevonden op het dak van de inrichting te komen.

De behandelcoördinatoren proberen de groepsleiders in de teamvergaderingen handvatten mee te geven over hoe ze het beste met de jongeren om kunnen gaan.

Alle jongeren hebben een groepsleider als mentor en een groepsleider als schaduwmentor.

Per 1 januari 2012 is een inhoudelijk directeur bij Den Hey-Acker gestart (zie hoofdstuk 7 Organisatieaspecten). Zij heeft onder andere als taak om het methodisch handelen volgens YOUTURN weer volledig in te voeren binnen de inrichting. Inmiddels heeft dit geleid tot het opstellen van een nieuw basisdocument voor de inrichting, waarin de inrichting haar visie geeft over onderwerpen zoals het orthopedagogisch leefklimaat, de veiligheid en het werken volgens de basismethodiek YOUTURN. Ten tijde van het onderzoek van de inspecties was het basisdocument nog in concept en werden de medewerkers over het document geconsulteerd. Twee methodiekcoaches begeleiden dit proces. De medewerkers zien het basisdocument als nieuwe start voor Den Hey-Acker.

Bejegening

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering en de check op de uitvoering voldoen zeer beperkt aan de verwachtingen. De inrichting werkt onvoldoende volgens de YOUTURN-methodiek, met als gevolg dat jongeren op de reguliere kort en lang verblijfgroepen niet de noodzakelijke voorspelbare structuur aangeboden krijgen en er teveel beheersmatig gewerkt wordt. Dit zorgt voor onrust onder de jongeren. De behandelcoördinatoren en afdelingshoofden hebben de afgelopen periode niet op één lijn gezeten voor wat betreft de inhoudelijke ondersteuning en aansturing van de groepsleiders. De onrust en de beperkte ondersteuning van de groepsleiders zorgen ervoor dat zij zich niet altijd veilig voelen en op zoek zijn naar zekerheden. Ze kiezen daarbij te vaak voor een beheersmatige aanpak van de jongeren, dit leidt tot nog meer onrust onder jongeren. Wel gaan de groepsleiders op een positieve manier om met de jongeren en hebben de jongeren zowel een mentor als een schaduwmentor.

Het beleid voldoet overwegend aan de verwachtingen. Ondanks dat het nieuwe basisdocument nog in concept is, biedt het een duidelijke richting voor de medewerkers over hoe zij met de jongeren om dienen te gaan.

Aanbeveling

Zorg ervoor dat alle medewerkers van de inrichting conform de YOUTURN-methodiek werken. Zorg daarbij voor een adequate ondersteuning, sturing en monitoring op alle niveaus binnen de inrichting.

3.3 Rapportage en documentatie

Criterion

Voor elke jongere houdt de JJI een dossier bij. De JJI rapporteert regelmatig over het verloop van het verblijf van jongeren in gedrags/voortgangsrapportages. Hiertoe houdt de JJI onder andere voor elke jongere gegevens bij over de voortgang in het kader van YOUTURN. Functionarissen in de JJI wisselen actuele informatie met betrekking tot bijzonderheden van jongeren naar tevredenheid uit. Er is een lokale procesbeschrijving waarin is vastgelegd wie, met welke frequentie aan wie rapporteert over de in de inrichting aanwezige jongeren. Er zijn eisen geformuleerd waaraan rapportages dienen te voldoen. De JJI bewaakt de volledigheid, kwaliteit en overdracht van het jongerendossier en mogelijkheid tot inzage door de jongere. Leidinggevenden houden toezicht op de tijdigheid, kwaliteit en volledigheid van de (gedrags)rapportages over jongeren.

Bevindingen

Op de jongerenadministratie liggen de fysieke jongerendossiers. De jongerenadministratie bewaakt deze dossiers met daarin de persoons- en identificatiegegevens, justitiële stukken zoals vonnissen, de verblijfsgegevens waaronder rapporten, beschikkingen van disciplinaire straffen en ordemaatregelen en klachten van de jongere met uitspraken. De Inspecties hebben een aantal dossiers ingezien. De dossiers hebben een standaardindeling aan de hand van een inhoudsopgave en tabbladen. Als een jongere wordt overgeplaatst, gaat het dossier per post naar de vervolginrichting. Jongeren hebben de mogelijkheid om de dossiers in te zien. In de praktijk verzoekt een jongere hier nooit om. Het beleid over het bijhouden en overdragen van het jongerendossier is vastgelegd en conform de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen (Bjj). De fysieke dossiers worden niet getoetst op hun kwaliteit of volledigheid.

Naast het fysieke dossier werkt de inrichting met een digitaal dossier voor elke jongere. Dit gebeurt voor het grootste deel op een netwerkschijf van de inrichting. Hier zijn bijvoorbeeld de perspectiefplannen van de jongeren en de dagrapportages per groep en per jongere terug te vinden. Nieuw is het gebruik van Jeugd Volgstelsel (JVS) en Intelligente Formulieren Module (IFM). Op het moment van het onderzoek van de Inspecties werd JVS nog gevuld. Uiteindelijk is het de bedoeling dat het gehele jongerendossier digitaal in JVS wordt opgenomen. Met behulp van IFM kunnen de betreffende stukken, zoals verlofplannen, perspectiefplannen, SAVRY's¹⁵ en

¹⁵ SAVRY is een risicotaxatie-instrument om het risico op (hernieuwd) gewelddadig gedrag bij adolescenten van twaalf tot achttien jaar te kunnen bepalen.

evaluatieformulieren aan JVS gekoppeld worden. Bij nieuwe jongeren loopt sinds kort het verlofproces al via JVS en IFM.

Ook in de rapportages en dossiers van de jongeren is zichtbaar, dat binnen de inrichting het werken volgens de YOUTURN-methodiek op de achtergrond is geraakt. De medewerkers geven aan dat zij informatie over de voortgang van de jongeren bijhouden in de dagrapportages en in de perspectiefplannen van de jongeren, maar dit gebeurt nog weinig systematisch. Medewerkers houden niet voor iedere jongere precies bij wat zijn voortgang is in het kader van YOUTURN. Omdat er teams en of mentoren zijn die niet met basis- en ontwikkelingsprofielen¹⁶ werken, ontbreekt in verschillende rapportages de voortgang van de jongeren op basis van deze profielen. Ook werken niet alle jongeren aan een portfolio¹⁷. In een aantal groepen staat op de borden van de leefgroepen aan welk profiel een jongere werkt. De grote lijnen van voortgang worden per jongere besproken in de teamvergadering en vastgelegd in de opvolgende perspectiefplannen.

Ook voor dit criterium geldt dat met de komst van de nieuwe inhoudelijk directeur het de bedoeling is om de YOUTURN-methodiek weer volledig in te voeren binnen de inrichting. Ook is de formatie van de behandelcoördinatoren na een periode van onderbezetting weer op peil. De behandelcoördinatoren hebben een belangrijke rol in de ondersteuning en sturing van de groepsleiders en in het monitoren van het methodisch handelen.

Rapportage

Uitvoering

Beleed

Check

Oordeel

De uitvoering en daarmee de check op de uitvoering voldoen in beperkte mate aan de verwachtingen. Dit komt met name omdat de medewerkers niet voor iedere jongere precies bijhouden wat zijn voortgang is in het kader van YOUTURN.

De inrichting is bezig met de uitrol van JVS, een nieuw digitaal systeem, waarin de rapportages op een eenduidige manier opgeslagen kunnen worden.

Het beleid voldoet overwegend. Er is beleid over het bijhouden en overdragen van het jongerendossier, maar het ontbreekt nog aan vastgelegde eisen waaraan rapportages dienen te voldoen.

¹⁶ Het aanleren van taken en vaardigheden is onderverdeeld in profielen. De jongere beginnen met relatief eenvoudige vaardigheden, bijvoorbeeld zelfstandig het bed opmaken en goed luisteren naar anderen. Zodra de jongere de vaardigheden van een basisprofiel goed beheerst, krijgt hij een certificaat en gaat hij werken aan het volgende profiel.

¹⁷ Jongeren kunnen in hun portfolio bepaalde YOUTURN formulieren verzamelen, zoals hun levensverhaal, zelfevaluatie-formulieren, prestatieplannen en certificaten.

Aanbeveling

Zorg ervoor dat de voortgang van jongeren conform de YOUTURN-methodiek wordt vastgelegd in (voortgangs-)rapportages. Bewerkstellig dit mede door periodiek na te gaan hoe en op welke manier de verschillende groepsleiders rapporteren.

3.4 Conclusie

De omgang met jongeren is voor een belangrijk deel niet op orde. Dit komt omdat binnen de inrichting het methodisch handelen volgens de YOUTURN-methodiek voor een belangrijk deel op de achtergrond is geraakt. Bij binnenkomst van de jongeren is de screening conform de YOUTURN-methodiek grotendeels op orde, maar daarna handelen medewerkers maar beperkt volgens de YOUTURN-methodiek. Dit zien de Inspecties ook terug in de dossiers en de rapportages van de jongeren. De inrichting heeft dit onderkend en inmiddels een aantal maatregelen genomen. Per 1 januari 2012 is een inhoudelijk directeur bij Den Hey-Acker gestart. Zij heeft onder andere als taak om het methodisch handelen volgens YOUTURN weer volledig in te voeren binnen de inrichting.

4

Interne veiligheid

Dit hoofdstuk gaat aan de hand van een drietal criteria uit het toetsingskader in op de vraag hoe het gesteld is met de interne veiligheid in Den Hey-Acker. Elke paragraaf opent met een standaardtekst die kort de maatstaf beschrijft die de Inspectie hanteert. Daarna volgen haar bevindingen, oordeel en eventuele verbetervoorstellen in de vorm van aanbevelingen. Het hoofdstuk sluit af met een conclusie over de fysieke veiligheid van de jongeren en het inrichtingspersoneel.

4.1 Preventie en beheersing van calamiteiten

criterium

Iedere inrichting dient te beschikken over systemen en procedures om de veiligheid van jongeren, medewerkers en bezoekers te waarborgen. De laatste jaren is het beleid van de DJI voor brandveiligheid en brandveiligheidsvoorzieningen aangescherpt. Expliciet is bepaald dat inrichtingen tenminste dienen te beschikken over een geldende gebruikersvergunning, een gekwalificeerde en geoefende bedrijfshulpverleningsorganisatie (BHV), een calamiteitenplan inclusief heldere en geoefende procedures voor de inzet van externe hulpverleningsdiensten.

Bevindingen

Veiligheidssystemen en -procedures

Den Hey-Acker beschikt over een geldige gebruikersvergunning. Ook beschikt de inrichting over de calamiteitenmappen conform de DJI-structuur. Deze mappen zijn verouderd, omdat ze nog uitgaan van een bezetting van de al gesloten locatie de Vliet. Bovendien ontbreken ook procedures, waaronder de gijzelingsprocedure. De bespreking van procedures gebeurt zelden. Het ontbreken van het teamoverleg tussen beveiligers is hier debet aan. Beveiligers letten er op dat vluchtroutes vrij zijn van obstakels, vluchtroutes zijn geduid. Alle kamers zijn voorzien van rookmelders en een intercom. Als jongeren 's nachts op de intercom drukken, is er direct contact met de beveiliging. Op de ESP-groepen is er in de nacht een groepsleider aanwezig die indien nodig contact heeft met een jongere. Als er 's nachts een arts nodig is, dan belt de beveiliging via het geconsigneerde directielid de arts. Is het urgent, dan belt de beveiliging zelf de arts en leggen ze daarna uit waarom ze dit gedaan hebben. Jongeren geven aan dat medewerkers snel reageren op een oproep. Eventuele bijzonderheden die zich 's nachts hebben voorgedaan worden vermeld op de nachtsstaat. Van veiligheidsincidenten maken beveiligers een schriftelijk verslag aan de hand van een format. Maandelijks gaan alle rapportages naar de medewerker veiligheid. Deze draagt zorg voor een totaaloverzicht van de incidenten. Incidenten rondom jongeren worden gerapporteerd aan de kwaliteitsadviseur.

Bedrijfs hulpverleningsorganisatie

In Den Hey-Acker zijn zowel groepsleiders als beveiligers getraind in bedrijfshulpverlening (BHV). Aanvankelijk werden alleen beveiligers opgeleid, maar doordat het aantal beveiligers na de reorganisatie sterk is teruggebracht, is het voor de BHV-bezetting noodzakelijk dat ook de groepsleiders getraind zijn. Hier is de inrichting in 2011 mee begonnen, toen was ruim 90 procent opgeleid. Den Hey-Acker biedt BHV'ers jaarlijks een herhalingstraining. Deze staan voor 2012 gepland en medewerkers nemen ook deel. De rol van ploegleider BHV is belegd bij beveiligers. Ondanks de leegstand van de voormalige BBI De Vliet heeft deze locatie toch één post bemand in verband met de eisen die de brandweer stelt aan de brandveiligheid.

De BHV-coördinator is verantwoordelijk voor de planning van de opleiding en ook de BHV-oefeningen. De BHV- en calamiteitenoefeningen hebben stilgelegen. Sinds kort zijn deze weer opgestart en is begonnen met de uitvoering van kleine BHV-oefeningen. Dit gebeurt momenteel nog met een klein aantal medewerkers en het oefenen van kleine incidenten. Andersoortige calamiteitenoefeningen hebben niet plaatsgevonden. Functionarissen die niet BHV-opgeleid zijn, hebben nooit deelgenomen aan oefeningen. Er zijn ook geen oefeningen geweest in samenwerking met het Ginnekencollege, maar de school heeft twee BHV'ers onder haar eigen medewerkers die mee oefenen met beveiligers en groepsleiders. Den Hey-Acker heeft geen recente oefeningen met externe hulpverleners als de brandweer en de politie. Calamiteiten die zich hebben voorgedaan, heeft de inrichting geëvalueerd. Voor 2012 heeft de inrichting een implementatieplan BHV opgesteld. De oefenjaarkalender is ook nog niet conform de minimale eisen van DJI.

Risico-inventarisatie en evaluatie

Vanaf 2011 heeft door een systeemfout in het digitale RI&E-monitoringsysteem 'RI&Eporter' (RI&E staat voor Risico-inventarisatie en –evaluatie) en door vertrekkende preventiemedewerkers tijdens de reorganisatie zeer beperkt onderhoud plaatsgevonden. Een aantal deel-RI&E's waren ingevoerd, maar het merendeel is blijven liggen. Inmiddels is de vacature voor preventiemedewerkers parttime opgevuld, waardoor de inventarisatie weer kan worden opgepakt.

Calamiteiten

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering, het beleid en de check op de uitvoering met betrekking tot de preventie en beheersing van calamiteiten voldoen slechts in beperkte mate aan de verwachting. De organisatie is niet voldoende voorbereid op calamiteiten door een gebrek aan inventarisatie van risico's door middel van een RI&E, een gebrek aan oefening van de BHV-organisatie en een gebrek aan het onderhoud en de bespreking van de procedures.

Aanbevelingen

- Zorg voor actuele plannen ter beheersing van calamiteiten.
- Zorg voor een volledig geoefende BHV-organisatie, stel hiertoe een oefenjaarkalender op en maak ook afspraken over het oefenen met externe hulpverleners. Zorg ervoor dat medewerkers van de school en de inrichting die geen BHV-opleiding hebben ook mee oefenen.
- Zorg voor een volledige RI&E, inclusief een plan van aanpak voor verbeteracties.

4.2 Tegengaan van agressie en geweld

criterium

Een concentratie van mensen met verschillende achtergrond en uiteenlopende belangen, ingesloten in een inrichting met een strak programma en regels, kan eerder tot conflictsituaties leiden dan in de vrije samenleving. Om die reden geven nationale en internationale regels aan dat er procedures in een inrichting moeten zijn om het risico van geweld tot een minimum te beperken. De inrichting neemt hiervoor afdoende maatregelen om agressie en geweld te voorkomen en beheersen. Alle groepsleiders en beveiligers nemen regelmatig deel aan fysieke weerbaarheidstraining waar ook de-escalierend optreden deel van uitmaakt. De inrichting heeft de beschikking over een operationele en geoutilleerde organisatie voor een Intern bijstandsteam (IBT) dat snel inzetbaar is. Het gebruik van geweld (smiddelen) en mechanische middelen is proportioneel. De inrichting draagt er zorg voor dat de (kwantitatieve en kwalitatieve) inzet van medewerkers en middelen aansluit bij het risico van agressie en geweld door jongeren. Jongeren voelen zich veilig in de inrichting. Over incidenten waarbij geweld is gebruikt, wordt altijd gerapporteerd aan de inrichtingsdirectie. Incidenten waarbij geweld is gebruikt worden altijd geëvalueerd. De JJI dient een opvang-/nazorgregeling te hebben zodat er ondersteuning kan worden geboden aan medewerkers/slachtoffers.

Bevindingen

Deelname aan training

Den Hey-Acker heeft voor de groepsleiders en de beveiligers een aanbod voor training en het onderhoud op het terrein van fysieke weerbaarheid tegen agressie. Andere functionarissen die ook contact hebben met jongeren zoals onderwijzers, gedragwetenschappers en afdelingshoofden worden niet getraind. Onderwijzers zijn wel gewend om in te grijpen bij agressie-incidenten. De opzet van de training is divers, het kan gaan over procedures als het veilig betreden van de kamer van een jongere, over het daadwerkelijk ingrijpen en over het de-escalerend optreden. Sommige groepsleiders geven aan al jarenlang niet meer in het onderdeel de-escalerend optreden getraind te worden. De weerbaarheidstraining dient volgens de inrichting per team maandelijks plaats te vinden en duurt anderhalf uur. Het is voor groepsleiders verplicht om zesmaal per jaar deel te nemen aan de fysieke weerbaarheidstraining. De instructeurs registreren de aanwezigheid, maar als het niet uitkomt, bijvoorbeeld vanwege verlof of het invallen op een andere groep, dan wordt dat toegestaan. Het verschilt per afdelingshoofd in hoeverre zij op deelname sturen. In 2011 hebben de pedagogisch executieve medewerkers gemiddeld twee weerbaarheidstrainingen gevolgd. Uit een overzicht van het eerste kwartaal 2012 blijkt dat bijna alle groepen een maand niet hebben getraind en dat drie groepen geen enkele keer hebben getraind. Nieuwe medewerkers nemen aan de lopende trainingen deel zodra ze aan het werk gaan, zij krijgen vooraf geen instapcursus waarin de basisvaardigheden aan bod komen. De groepsleiders die op de ITA werken hebben bij de start van de ITA een aanvullende training gehad. Medewerkers die later op de ITA zijn gaan werken en invallers hebben deze training niet gehad.

IBT

Den Hey-Acker beschikt niet over een eigen IBT, maar kan een beroep doen op het IBT van de nabijgelegen PI Breda. Ook met de politie in de regio heeft de inrichting afspraken. Bij een recent incident waarbij een jongere op het dak van de inrichting kon komen, deed Den Hey-Acker een beroep op dit IBT en bleek dat de inzet niet binnen de normtijd kon plaatsvinden. Meerdere geïnterviewden vinden dit een ernstige tekortkoming en hebben de voorkeur voor een eigen IBT, zodat een tijdige inzet gegarandeerd kan worden.

Omgaan met incidenten

Zoals gezegd zijn er na de reorganisatie minder beveiligers. Het ingrijpen bij incidenten werd voor de reorganisatie voor een aanzienlijk deel ook door hen gedaan. Nu loopt alleen de ambulante dienst van de beveiliging, als dat al mogelijk is. Er zijn ook beveiligers die tijdelijk extern ingehuurd zijn en

niet op alarm mogen reageren, als zij ambulante dienst hebben is er geen ondersteuning vanuit de beveiliging. Het ingrijpen ligt nu voornamelijk bij de groepsleiders, maar ook onderwijzers lopen op alarm en grijpen in. Volgens geïnterviewden wisselt het hoeveel medewerkers op een alarm reageren, dat verschilt van vijf tot dertig medewerkers. De afspraak is dat iedereen die zich vrij kan maken op alarm reageert. Ter plaatse ontbreekt het volgens geïnterviewden aan coördinatie, het is niet altijd duidelijk wie de leiding heeft of neemt tijdens het incident, wie er gaat ingrijpen en op welke manier. Hierdoor staan de meeste medewerkers alleen maar te kijken en zijn het dezelfde medewerkers die steeds daadwerkelijk ingrijpen.

Alle geïnterviewden geven aan dat zij het gebruik van geweld(smiddelen) en mechanische middelen proportioneel vinden. Bovendien is de inzet van geweld een uiterst redmiddel, eerst proberen medewerkers een jongere te kalmeren en de situatie niet te laten escaleren. Er zijn instructies wanneer iemand bijvoorbeeld geboeid moet worden en in welke situatie een jongere in de afzondering moet. Bij in opvang plaatsen van een jongere is de ploegleider leidend.

Personeelsinzet en veiligheidsgevoel

De twee bijzondere regimes, namelijk de ITA en de ESP, hebben een hogere personeelsbezetting. Op reguliere groepen verblijven acht tot tien jongeren onder begeleiding van twee groepsleiders. Op de ITA verblijven maximaal acht jongeren onder begeleiding van drie groepsleiders. Op de ESP verblijven maximaal acht jongeren en zijn er 's ochtends twee groepsleiders in dienst en 's middags drie.

Bij de samenstelling van de teams is er gekeken naar een evenwichtige verdeling van kennis en ervaring. Volgens sommige geïnterviewden wordt er in de voorplanning van groepsleiders op diensten rekening gehouden met de kwantitatieve en kwalitatieve personeelsinzet, maar anderen ervaren niet dat hier rekening mee wordt gehouden. Het komt in de praktijk wel eens voor dat een groepsleider een beroep doet op de ambulante beveiliging om in de buurt van de leefgroep te surveilleren, om snel ondersteuning te kunnen bieden.

Zoals in paragraaf 3.2 ook aangegeven, voelt groepsleiding zich niet altijd veilig in het werk. Dit gevoel van onveiligheid speelt bij het ingrijpen bij incidenten, bij de beperkte bezetting en bij inval op andere groepen. Hierdoor kiezen ze te vaak voor een beheersmatige aanpak van de jongeren, in plaats van pedagogisch handelen. Groepsleiding die invalt op de ITA is niet getraind voor de omgang met deze doelgroep. Groepsleiding heeft soms behoefte aan een extra groepsleider, maar dat is qua formatie niet mogelijk.

Uit de Jeugdsurvey 2010 blijkt dat jongeren positief oordelen over de veiligheid in de inrichting. Uit de interviews met jongeren blijkt dat zij zich ook veilig voelen in de inrichting. De inrichting heeft in de inrichting op de hoofdgang en bij de afzonderingscellen camera's hangen. De camerabeelden kunnen worden opgeslagen om bijvoorbeeld geweldsincidenten te reconstrueren (zie verder paragraaf 5.1 over de statische beveiligingsvoorzieningen). Een analyse in het kader van de RI&E waar en wanneer er sprake is van risico's op agressie en geweld is niet volledig. Uit interviews blijkt dat medewerkers niet altijd duidelijk aan de beveiliging laten weten dat ze jongeren meenemen naar een activiteit.

Nazorg

Den Hey-Acker beschikt over een zorgteam dat bestaat uit medewerkers van verschillende functiegroepen. Na een incident is er debriefing met het team waar het incident plaatsvond en leden van het zorgteam sluiten daarbij aan. De leidinggevende is verantwoordelijk voor de inventarisatie van de nazorg en het signaleren van de behoefte als een betrokkene hier niet om vraagt. Het zorgteam zelf biedt actief en ook ongevraagd nazorg. De meeste geïnterviewden kennen de leden van het zorgteam. Als het nodig is, kan de inrichting ook een beroep doen op ondersteuning van externe experts. Volgens geïnterviewden biedt het zorgteam ongeveer elke maand een keer haar dienst aan. Overigens hebben medewerkers de ervaring dat ook collega's elkaar opvangen na een incident. Het beleid over de opvang en nazorg is enigszins verouderd. In 2011 is er een verbetervoorstel voor het zorgteam gedaan. De aanbevelingen hierin refereerden aan een verbetering van de bezetting van medewerkers van het zorgteam. Deze aanbevelingen hebben niet geleid tot een andere werkwijze.

Evaluatie van incidenten

Het is gebruikelijk dat de groepsleiders incidenten mondeling melden bij de afdelinghoofden. Van elk incident wordt bovendien een schriftelijk verslag gemaakt. Hierin worden zowel de feiten als de eigen beleving met betrekking tot het incident vermeld. Alle incidenten worden bovendien gemeld in Tulp. Maandelijks worden er totaaloverzichten gegenereerd. Volgens geïnterviewden vindt na een incident niet consequent een evaluatie plaats. In september 2011 en maart 2012 informeerde Den Hey-Acker de gezamenlijke Inspecties over de werkwijze betreffende het registreren en analyseren van incidenten en het treffen van verbetermaatregelen. Het beleid met betrekking tot deze incidentevaluaties en het registreren van incidenten voldoet aan de verwachtingen van de Inspecties. Op basis van de registraties genereert de inrichting cijfermatige overzichten per rubriek en naar leefgroep. Een inhoudelijke analyse met achterliggende oorzaken ontbreekt en ook het signaleren van trends in de analyse ontbreekt nog.

Naar aanleiding van ontvluchtelingen in 2011 is een onderzoek gestart door de kerngroep veiligheid van DJI naar de oorzaken. Daaruit zijn organisatorische en technische maatregelen voortgekomen. De inrichting is direct gestart met het uitvoeren van de verbeteringen, zo was de inrichting ten tijde van de inspectie bezig het laatste hekwerk te vervangen.

Agressie-
beheersing
Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering voldoet niet, het beleid en de check op de uitvoering voldoen in beperkte mate aan de verwachtingen. Medewerkers zijn onvoldoende getraind in de agressiebeheersing en nieuwe medewerkers worden niet tijdig bijgeschoold in het omgaan met geweld. Bovendien zijn er te weinig oefeningen in de alarmeringsprocedure. Een eigen geoefend team dat snel inzetbaar is om grotere incidenten het hoofd te bieden, ontbreekt in Den Hey-Acker. Er liggen afspraken met de PI Breda over de inzet van hun IBT, maar in de praktijk is deze inzet niet tijdig genoeg. Medewerkers voelen zich wel eens onveilig in de uitvoering van hun werk. Er liggen werkwijzen voor de nazorg en de evaluatie van incidenten, maar de uitvoering van beide kan beter. De alarmeringsprocedure werkt in de praktijk niet, de coördinatie bij het optreden tijdens incidenten ontbreekt, er is geen volledige en actuele RI&E op agressie en geweld, het nazorgbeleid voor personeel verdient actualisatie.

Aanbevelingen¹⁸

- Zorg voor consequente deelname aan de weerbaarheidstraining en maak oefening van de alarmprocedure ook onderdeel van de training
- Draag zorg voor een goed geoutilleerd en geoefend Intern Bijstandsteam dat snel inzetbaar is voor Den Hey-Acker. Zorg daarnaast dat alle groepsleiders en beveiligers getraind zijn in de beheersing van grote geweldsincidenten.
- Zorg bij de RI&E ook voor een nadere inventarisatie van alle situaties en momenten die een risico op agressie en geweld met zich mee kunnen brengen. Dit kunnen zowel technische, gebouwkundige als personele of organisatorische situaties of momenten zijn.
- Zorg dat medewerkers die op de ITA te werk gesteld worden adequaat getraind zijn.

Aan DJI

Formuleer landelijk beleid met betrekking tot verwachtingen over de inzet van een Intern Bijstandsteam in een JJI.

¹⁸ De ISZW heeft kort na het bezoek aan de inrichting een brief gestuurd aan de directie van Den Hey-Acker waarin deze aanbevelingen ook genoemd staan met daarbij het verzoek om ze binnen 6 maanden op te lossen.

4.3 Drugsontmoediging

criterium

Er is in de inrichting sprake van actieve drugsbestrijding die plaatsvindt op basis van het vastgestelde beleid. Een onderdeel van het beleid vormt de erkende gedragsinterventie voor jongeren Brains4Use en eventueel ook Open & Alert voor medewerkers. Er zijn lokale dienst- en werkinstructies met betrekking tot urinecontroles, het fouilleren en visiteren van jongeren en de controle op voor jongeren bestemde goederen. De JJI controleert regelmatig of de inzet van controlemiddelen en het aanbod van begeleidingsprogramma's conform het gevoerde beleid is.

Bevindingen

Preventie en verslavingbegeleiding

De medische dienst vraagt in de intake naar het drugsgebruik van een jongere. In het vervolg van het verblijf biedt de medische dienst ook voorlichting over middelengebruik. Jongeren in Den Hey-Acker konden de interventie Brains4Use volgen, maar na de reorganisatie waren er geen medewerkers meer in dienst die getraind zijn als intern drugsconsulent. Inmiddels zijn er wel weer andere medewerkers in opleiding als trainer, maar de interventie kan nog niet worden aangeboden. Via de verslavingsinstelling Novadic-Kentron is het wel mogelijk om jongeren een aanbod te doen in verslavingsbegeleiding.

Controlemiddelen

Jongeren die binnenkomen in Den Hey-Acker krijgen bij de binnenkomstafdeling een urinecontrole, een zogenaamde nulmeting. Tijdens het verblijf in de inrichting krijgen jongeren steekproefsgewijs en op indicatie urinecontroles. Het verschilt per afdeling hoeveel steekproefsgewijze urinecontroles er worden afgenomen. De meeste controles gebeuren op indicatie en met name bij jongeren die verlof hebben aangevraagd. Het is gebruikelijk dat jongeren die op verlof gaan voor en na het verlof een controle krijgen. Bij jongeren die positief scoren volgen er vaak meerdere controles, zodat het personeel kan vaststellen of de jongere niet opnieuw gebruikt. Voor enkele jongeren geldt dat de inrichting er volledig vertrouwen in heeft dat zij niet gebruiken, waardoor zij niet stelselmatig voor en na verlof urinecontroles krijgen.

Na een onbegeleid verlof is het gebruikelijk dat de beveiliging een jongere fouilleert. Visitatie na verlof vindt niet stelselmatig plaats, het gebeurt niet als jongeren na half tien 's avonds binnenkomen en er geen beveiliging in dienst is die dit mag uitvoeren. Externen mogen namelijk niet fouilleren. De beveiliging plaatst een jongere die na half tien binnenkomt niet op zijn eigen kamer, maar op een opvangkamer. Net als bij de urinecontroles

hebben enkele jongeren ook geen stelselmatige visitatie na verlof, omdat er voldoende vertrouwen in hen is.

Een ander moment waarop jongeren gefouilleerd worden is na het bezoek. Visiteren na bezoek gebeurt alleen als daar een indicatie voor is. Na een bezoek zonder toezicht wordt een jongere wel altijd gevisiteerd. Voor het fouilleren en visiteren kunnen medewerkers terugvallen op de procedure fouilleren en visiteren en/of metaalvrij, inclusief werkinstructies uit november 2010.

De groepsleiders voeren ook kamercontroles en controles in algemene ruimtes uit, al dan niet met ondersteuning van een drugshond en externe begeleiders (in paragraaf 5.1 staat dit proces uitgebreider beschreven en wordt het ook meegewogen in het oordeel).

De inrichting beschikt niet over een totaalregistratie van de ingezette controlemiddelen en de uitslagen hiervan. Van de positieve urinecontroles kan de inrichting een totaaloverzicht per afdeling genereren. De inrichting beziet per jongere wat de inzet van begeleidingsprogramma's en controlemiddelen zou moeten zijn en hoe dit verloopt.

Beleid

Den Hey-Acker beschikt over de landelijke visie op drugsontmoediging door preventie, behandeling, (urine)controle en sanctioneren. Het lokale drugsontmoedigingsbeleid heeft betrekking op de controle en het sanctioneren. Voor jongeren heeft de inrichting een folder waarin het verbod op druggebruik, -bezit en -handel uitgelegd wordt met de consequenties. Hierin staat dat er op overtreding sancties staan en dat de inrichting bij harddrugbezit aangifte doet. Het lokale beleid moet nog uitgebreid worden met drugsontmoediging door preventie en behandeling. Naast het beleid op drugsontmoediging, beschikt de inrichting over een protocol met werkinstructies voor urinecontroles. De verhouding tussen deze twee documenten is niet duidelijk. Ze behandelen deels dezelfde procedures.

Oordeel

De uitvoering van het drugsontmoedigingsbeleid voldoet overwegend aan de verwachtingen. De controlemiddelen en het sanctioneren op druggebruik, bezit en handel voldoen grotendeels aan de verwachtingen. De inzet van urinecontroles, en de planning van kamercontroles en het fouilleren vindt voldoende plaats. Na afloop van bezoeken worden jongeren echter nooit gevisiteerd, terwijl dit ook een moment is waarop jongeren drugs kunnen invoeren. Het ontbreekt bovendien tijdelijk aan een intern verslavingsbegeleidingsaanbod. Wel zijn er samenwerkingsverbanden met de verslavingsinstelling in de regio.

Drugs-

ontmoediging

Uitvoering

Beleid

Check

Het beleid voldoet net overwegend aan de verwachtingen. De inrichting is nog bezig het landelijke drugsontmoedigingsbeleid te implementeren. Zij beschikt al wel over lokaal beleid en procedures over de controlemiddelen. Bovendien heeft de inrichting voorlichtingsmateriaal voor jongeren en ouders over het verbod en de consequenties van gebruik. Het beleid over controlemiddelen moet beter in samenhang worden gebracht. Op casusniveau monitort de inrichting de inzet van haar drugsontmoedigingsbeleid. Deels doet zij dit ook op inrichtingsniveau, omdat de JJI per groep registreert hoeveel positieve urinecontroles er zijn. Er is echter nog onvoldoende informatie om het drugsontmoedigingsbeleid te kunnen evalueren. De check op het drugontmoedigingsbeleid voldoet daarmee overwegend aan de verwachtingen.

Aanbevelingen

- Zorg ervoor dat jongeren na regulier bezoek ook op basis van een willekeurige steekproef gevisiteerd kunnen worden.
- Breng het drugsbeleid verder op orde door ook de preventie en de handelingsinspanningen van de inrichting te beschrijven en zorg voor meer samenhang in het bestaande drugsbeleid.
- Registreer uitslagen van ingezette controlemiddelen en de inzet van verslavingsbegeleiding zodanig, dat nagegaan kan worden het drugsontmoedigingsbeleid het beoogde effect heeft.

4.4 Conclusie

De Inspecties oordelen zeer kritisch over de interne veiligheid in JJI Den Hey-Acker. Met name op het gebied van preventie en beheersing van calamiteiten en agressie liggen er tekortkomingen die risicovol zijn. Het ontbreekt aan actuele plannen ter beheersing van calamiteiten, een volledig geoefende BHV-organisatie, geoefend personeel voor het gecoördineerd ingrijpen bij agressie-incidenten. Bovendien liggen er knelpunten bij het aanpakken van grote incidenten in de inrichting. Den Hey-Acker maakt gebruik van het Intern Bijstandsteam van de PI Breda en snelle inzetbaarheid is in de praktijk niet mogelijk gebleken. Ook ontbreken een volledige RI&E inclusief een inventarisatie van alle situaties en momenten die een risico op agressie en geweld met zich mee kunnen brengen. Den Hey-Acker presteert op het onderdeel drugsontmoediging beter dan bij de twee andere criteria. De inzet van controlemiddelen zoals urinecontroles is grotendeels op orde.

5 Maatschappijbeveiliging

Dit hoofdstuk gaat aan de hand van een drietal criteria uit het toetsingskader in op de vraag hoe het gesteld is met de maatschappijbeveiliging in Den Hey-Acker. Elke paragraaf opent met een standaardtekst die kort de maatstaf beschrijft die de Inspectie hanteert. Daarna volgen haar bevindingen, oordeel en eventuele verbetervoorstellen in de vorm van aanbevelingen. Het hoofdstuk sluit af met een conclusie over de maatschappijbeveiliging. Daarbij gaat het om afdoende verhindering dat een jongere zich kan onttrekken aan de vrijheidsbeneming.

5.1 Beveiligingsvoorzieningen en –toezicht

criterium

Het signaleren van en handelen bij beveiligingsrisico's is structureel onderwerp van gesprek en krijgt voortdurend aandacht binnen de inrichting. De IVeNJ onderscheidt in dit kader dynamische en statische beveiligingsaspecten. Bij statische beveiligingsaspecten gaat het om de gebouwelijke indeling, voorzieningen en de apparatuur die de beveiliging ondersteunen (bijv. omtrekbeveiliging en biometrie) Onder dynamische beveiligingsaspecten verstaat ze kennis van werkinstructies, gedegen opleiding, controle, kamerinspecties, registratie en roulatie van personeel.

Bevindingen

Statische beveiligingsaspecten

In 2011 heeft Den Hey-Acker te maken gehad met een viertal ontvluchtelingen vanaf het buitenterrein. Bij de eerste twee ontvluchtelingen in april 2011 heeft de Kerngroep Veiligheid van DJI onderzoek verricht. De aanbevelingen met betrekking tot de statische beveiligingsaspecten betrof onder andere het op orde brengen van de storingsgevoeligheid van de hekwerken. Na de derde ontvluchting is besloten om de omtrekbeveiliging te verhogen door het penitentiaire hekwerk ook deels te vervangen. Totdat deze maatregelen zijn afgerond is het buitenterrein gecompartmenteerd met prikkeldraad en wellicht blijft dit een blijvende maatregel. Ten tijde van de doorlichting waren de werkzaamheden aan het hekwerk nog gaande.

Over de mogelijkheden tot cameratoezicht in de inrichting zijn medewerkers ontevreden. Op veel gangen is er geen cameratoezicht. Op een gang waar veel verkeer is van jongeren komt op verzoek binnenkort wel een camera bij. Bij het eerder genoemde incident waarbij een jongere op het dak kon komen, bleek dat beveiliging niet goed kon traceren waar de jongere zich begaf. Overigens worden naar aanleiding van ditzelfde incident ook een aantal deuren vervangen die geforceerd konden worden. Ook op de luchtplaatsen is geen cameratoezicht. Uit het onderzoek naar de ontvluch-

tingen bleek dat de overgang van camerabeelden niet beïnvloed kon worden door beveiligers. Camerabeelden kunnen wel worden opgeslagen.

De verschillende groepen zijn fysiek voldoende van elkaar gescheiden. Er is bijzonder veel aandacht voor de scheiding van jongeren van de ESP en andere jongeren. Er liggen groepen op de begane grond en op de eerste verdieping. Als de groep van de eerste verdieping gaat luchten, dan luchten zij naast de afdeling op de begane grond.

Bij de entree van de inrichting gaan medewerkers en bezoekers via dezelfde route naar binnen. Bezoekers gaan bij de voorportiersloge ter controle door de detectiepoort en moeten zozeggd piepvrij zijn. Medewerkers hoeven er niet piepvrij doorheen. Bagage van zowel personeel als bezoekers moet door een röntgenapparaat. Beveiligers zijn in hun initiële opleiding tot beveiligers, de basisberoepsopleiding, opgeleid om verboden voorwerpen te herkennen via de röntgen. Goederen die de jongeren invoeren, controleren de beveiligers ook met deze apparatuur.

Op de gangen waar jongeren zich begeven, staan ook metaaldetectiepoortjes om jongeren te kunnen controleren als ze naar school gaan en terugkomen op de leefgroep. De poortjes zijn kortgeleden verplaatst zodat ze logischer in de looproute staan. Jongeren worden niet consequent gecontroleerd. Alleen als de beveiliging er bij staat, wordt er gecontroleerd. De beveiliging kan echter niet alle poortjes op de momenten dat dit nodig is bemannen.

Het onderhoud van de statische beveiligingsvoorzieningen is belegd bij verschillende partijen. Voor onderhoud op sommige zaken kunnen de beveiligers de interne technische dienst waarschuwen en voor andere zaken moeten externe firma's gevraagd worden. Het periodiek onderhoud is belegd bij het hoofd facilitaire zaken, maar ook de preventiemedewerker speelt een rol bij het onderhoud van beveiligingsvoorzieningen.

Dynamische beveiligingsaspecten

Alle bewegingen van jongeren in en uit de inrichting worden geregistreerd en geverifieerd met de biometrie om persoonsverwisseling te voorkomen. Dit gebeurt bij de binnenkomstafdeling. De inrichting beschikt over de landelijke procesbeschrijving voor biometrie die niet is vastgesteld (zie ook paragraaf 2.1 over rechtmatige insluiting). De Jongerenadministratie krijgt alle informatie over bewegingen van jongeren door, bijvoorbeeld de informatie over jongeren die met ontslag gaan, over jongeren die nieuw binnen komen en over verlofbewegingen. Het bezettingoverzicht dat met deze informatie opgesteld is, moet overeenkomen met de aanwezigheidscontroles die de groepsleiders uitvoeren. Deze informatie wordt doorgegeven door de inrichtingsverantwoordelijke. De werkzaamheden staan

beschreven in een ongedateerde procedure die ook niet vastgesteld lijkt te zijn. Bovendien beschikt Den Hey-Acker niet over een procedure die beschrijft hoe de aanwezigheidscontrole dient plaats te vinden.

De meeste groepen delen een luchtplaats met een andere groep, alleen de ITA en de ESP hebben een eigen luchtplaats. De controle van de luchtplaats en het sportveld voorafgaand aan het luchten en sporten is belegd bij de groepsleiding. De groepsleiders geven aan dat zij niet tellen als de jongeren gaan luchten en als ze weer naar binnen gaan omdat hett om kleine groepjes gaat die luchten op interne luchtplaatsen. Jongeren die niet mee gaan luchten, worden ingesloten. Bij het sporten op het buitenveld wordt wel doorgegeven aan de beveiliging welke jongeren heen en terug gaan. Instructies over de controle van de luchtplaats en het sporten, het tellen van de jongeren bij buitenactiviteiten en de positie van de groepsleiding vanuit een beveiligingsoptiek heeft Den Hey-Acker niet. Met het oog op beveiliging en brandveiligheid lopen beveiligers rondes door de inrichting. Tijdens deze rondes controleren ze ook de buitenring. Als gevolg van de ontvluchtingen en de aanpassingen aan de omtrekbeveiliging heeft een inrichting tijdelijk een extern bedrijf ingehuurd om extra patrouilles uit te voeren aan de buitenzijde van het hek.

Zoals ook al aan de orde kwam bij de preventie en beheersing van agressie verzuimen de groepsleiders regelmatig bij binnenactiviteiten, zoals fitness, door te geven aan de beveiliging dat ze jongeren meenemen naar een andere locatie.

De controle op contrabande vindt zoals genoemd via detectie plaats, maar ook door kamercontrole en controle van algemene ruimtes. Kamercontrole gebeurt steekproefsgewijs en op indicatie. De beveiligers geven de groepsleiding een planning voor een maand. Het uitgangspunt is dat alle kamers in ieder geval een keer in de vier weken worden gecontroleerd. De groepsleiding is hier verantwoordelijk voor, maar zij geven aan dat het door tijdgebrek niet altijd lukt om ze allemaal uit te voeren. Na een kamercontrole moet op het planningsformulier aangegeven worden wanneer de kamer is gecontroleerd. Op deze lijst staan ook de algemene ruimtes op de leefafdelingen genoemd. De afgetekende controles worden zelden tot nooit teruggegeven aan de beveiliging. Op deze formulieren is niet terug te vinden wat de controle heeft uitgewezen. Volgens de groepsleiders leveren deze standaard kamercontroles weinig op. Jongeren worden na een controle niet geïnformeerd dat deze heeft plaatsgevonden, zij zien wel dat hun spullen doorzocht zijn.

Medewerkers geven aan dat er ook regelmatig spitacties onder leiding van de beveiliging in het kader van de drugsontmoediging zijn. Uit een planning voor 2012 blijkt dat dan ook locaties als het onderwijsgebouw en

de bezoekerimte doorzocht worden. Van de spitacties worden registraties gemaakt.

Voor de kamercontroles beschikken de groepsleiders over instructies. En voor de controle van de bezoekersruimte liggen er instructies voor zowel groepsleiders als beveiligers. De instructie is enigszins gedateerd. Voor controles zoals de algemene ruimtes en spitacties zijn er geen instructies.

Beveiligers bemannen regelmatig verschillende posten in de inrichting waardoor er afwisseling is in werkzaamheden. Extern ingehuurde beveiligers mogen alleen de voorportiersloge bezetten. Roulatie in de teams van groepsleiding heeft recent plaatsgevonden, omdat de groepsleidingteams na de reorganisatie opnieuw zijn samengesteld. Het is nu belangrijk dat de teams op elkaar ingespeeld raken. Het komt voor dat medewerkers elkaar aanspreken op beveiligingsprocedures. Beveiligers hebben geen werkoverleg waarin ze beveiligingsprocedures met elkaar bespreken en bij de groepsleiding wisselt dit per groep. Bij de ene groep staat het wel op de agenda en bij de andere niet.

Beveiliging

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering van de technische beveiligingsvoorzieningen en het beveiligingstoezicht voldoet net beperkt aan de verwachtingen. De statische beveiligingsvoorzieningen worden ten tijde van de inspectie deels vervangen en aangevuld. Het gaat om de omtrekbeveiliging, het cameratoezicht en een aantal vergrendelde deuren. In het beveiligingstoezicht ontbreekt het aan stelselmatige controle van het personeel bij binnentreden van de inrichting. Jongeren worden te weinig gecontroleerd op het meenemen van goederen van en naar het onderwijs. Groepsleiding komt er niet aan toe om de geplande kamercontroles uit te voeren.

De instructies met betrekking tot kritische beveiligingsprocessen, zoals de aanwezigheidscontrole, bezoek, buitenactiviteiten en controle op contrabande op diverse momenten, zijn niet volledig en deels gedateerd. Het beleid voldoet daarom eveneens beperkt aan de verwachtingen. Den Hey-Acker probeert medewerkers scherp te houden op het correct naleven van de beveiligingsprocedures, maar dit kan beter door procedures met enige regelmaat door te spreken en door ook in de uitvoering meer te sturen op naleving van deze procedures. Dit is nu slecht mogelijk, mede doordat beveiligers geen werkoverleg hebben.

Aanbevelingen

- Controleer personeel stelselmatig door ze pieploos door de detectiepoort de inrichting te laten betreden.
- Onderzoek of er voldoende cameratoezicht is in de loopgangen voor jongeren die voor de beveiliging niet zichtbaar zijn.
- Zorg ervoor dat geplande kamercontroles en controles van algemene ruimtes consequent plaatsvinden. Zorg bovendien dat hier een actueel en volledig overzicht van de controles is.
- Informeer jongeren na een kamercontrole achteraf (bijvoorbeeld door een briefje op hun kamer) dat hun spullen doorzocht zijn.
- Zorg voor actuele en volledige instructies over de kritische beveiligingsprocessen
- Stuur op de naleving van de kritische beveiligingsprocessen onder andere door ze te bespreken tijdens teamvergaderingen.

5.2 Conclusie

Het oordeel over de maatschappijbeveiliging is kritisch. Voor wat betreft de statische beveiligingsvoorzieningen is er verbetering in zicht omdat de knelpunten die naar aanleiding van incidenten zijn gesignaleerd worden aangepakt. Ten aanzien van het beveiligingstoezicht liggen er meerdere verbeterpunten die nog opgepakt moeten worden. Zowel op het gebied van de uitvoering van beveiligingsprocedures als het beleid hierover en de controle op de naleving.

6

Maatschappelijke reïntegratie

Dit hoofdstuk gaat aan de hand van een tweetal criteria uit het toetsingskader in op de vraag hoe het gesteld is met de maatschappelijke reïntegratieactiviteiten in Den Hey-Acker. Elke paragraaf opent met een standaardtekst die kort de maatstaf beschrijft die de Inspectie hanteert. Daarna volgen haar bevindingen, oordeel en eventuele verbetervoorstellen in de vorm van aanbevelingen. Het hoofdstuk sluit af met een conclusie in welke mate de JJI de jongeren voorbereidt op hun terugkeer in de vrije samenleving en in welke mate zij inspanning levert om het risico van recidive te verminderen.

6.1 Reïntegratieactiviteiten

Criterion

Het belang van reïntegratieactiviteiten tijdens het verblijf in een JJI wordt zowel in internationale als nationale regelgeving gedeut. Alle jongeren hebben tijdig (binnen drie weken na de binnenkomst) een vastgesteld perspectiefplan tenzij de detentieduur korter is dan drie weken, dan krijgt de jongere een nazorgplan en ook hier werkt de JJI actief aan mee. Naast inrichtings- en reclasseringsfunctionarissen betreft de JJI ook de jongere en zijn of haar ouders of verzorgers bij het opstellen en evalueren van het perspectiefplan. Het perspectiefplan wordt voortvarend uitgevoerd. De JJI heeft een aanbod aan activiteiten en interventies gericht op reïntegratie. De interventies dienen gebaseerd te zijn op professionele standaarden onderzoek en 'best practices'. De JJI heeft vastgelegd wat haar inspanningen zijn om een jongere te reïntegreren. Met gemeenten en (zorg)instellingen heeft de JJI afspraken vastgelegd met betrekking tot de organisatie van (na) zorg aan jongeren. De tijdige totstandkoming van perspectiefplannen en de daadwerkelijke uitvoering daarvan worden systematisch gemonitord.

Bevindingen

De informatie die voortkomt uit de verschillende intakes en screenings (zie paragraaf 3.1 Screening) komt uiteindelijk samen in het eerste perspectiefplan van een jongere. Een perspectiefplan kent een vast YOUTURN-format. Het is de bedoeling dat op basis van de verzamelde gegevens een richtinggevend plan komt voor de reïntegratie van de jongere.

Totstandkoming perspectiefplan

De verschillende disciplines sturen informatie uit intakes en screenings, deels via de rapportagecoördinator, door naar de behandelcoördinator. De rapportagecoördinator verwerkt de informatie in toenemende mate in de

Intelligente Formulieren Module (IFM)¹⁹ en stelt de behandelcoördinator op de hoogte van de resultaten. De behandelcoördinatoren brengen de screenings en intakes samen en stellen het perspectiefplan op. Daarin beschrijven zij de kernproblematiek van de jongeren en de doelen waar ze aan dienen te werken. Het eerste perspectiefplan dat binnen drie weken gereed moet zijn, is nog vrij basaal en bevat de eerste verblijfsdoelen en de basisprofielen van YOUTURN. Bovendien bevat het een bejegeningadvies over hoe de medewerkers het beste met de jongere om kunnen gaan. Als het aan de orde is, stemmen de ITB'ers het perspectiefplan af in het eerste trajectberaad in de regio van herkomst van de jeugdige.

Voor het eerste perspectiefplan en de volgende perspectiefplannen schrijven de mentoren een groepsverslag over hoe de jongere zich op de groep gedraagt. Hierin staat een beschrijving van zijn gedrag in de groep, hoe hij met groepsleiding omgaat, welke ontwikkelpunten hij heeft, bij welke incidenten hij betrokken was en welke contacten hij heeft met het thuisfront. De school stelt een kerndocument en handelingsplan op. De informatie uit het kerndocument wordt opgenomen in het perspectiefplan. De school geeft daarbij ook aan hoe de jongere in de klas functioneert.

De planning van de perspectiefplanbesprekingen gebeurt door de rapportagecoördinator in overleg met de behandelcoördinator. Voor de perspectiefplanbesprekingen nodigt de jongerenadministratie meerdere functionarissen uit, waaronder de behandelcoördinator, de mentor, de onderwijsmentor, de ITB'er, de (jeugd)reclassering, de psychiater en therapeuten. Ook de jongere zelf en zijn ouders krijgen de perspectiefplannen en worden uitgenodigd om de besprekingen bij te wonen. Ouders worden altijd uitgenodigd, tenzij de jongere daartegen bezwaren heeft. Den Hey-Acker registreert het percentage ouders dat is uitgenodigd voor de perspectiefplanbesprekingen. In 2011 was dit honderd procent. Veel ouders zijn daadwerkelijk bij de perspectiefplanbesprekingen aanwezig, wat volgens de medewerkers een positief effect heeft op de behandeling van de jongere.

De onderwijsmentor kan niet altijd de gehele bespreking aanwezig zijn.

Om de vooruitgang van de jongere op de gestelde doelen te kunnen meten, nemen behandelcoördinatoren of de medische dienst voorafgaand aan een perspectiefplanbespreking de Taken en Vaardigheden van Adolescenten

---

¹⁹ IFM is een digitaal systeem, waarin documenten kunnen worden opgeslagen en uitgewisseld met ketenpartners.

(TVA)²⁰, de SAVRY en de Hoe Ik Denk (HID)²¹ af. Ook de Maysi-2 en de SDQ worden afgenomen. De afname van de TVA, de SAVRY, de Maysi-2 en de SDQ monitort de inrichting (prestatie-indicator). In 2011 is 40,5 procent van de TVA binnen zes tot tien weken afgenomen, dat is ten opzicht van 2010 (51,2 procent) een verslechtering.

Tijdigheid perspectiefplan

Volgens het landelijke YOUTURN-beleid behoort het eerste perspectiefplan drie weken na binnenkomst van de jongere gereed te zijn, het tweede perspectiefplan drie maanden na de start van de detentie gereed te zijn. Na het tweede perspectiefplan evalueren en actualiseren de medewerkers iedere drie maanden het perspectiefplan.

Het lukt Den Hey-Acker in de meeste gevallen niet de landelijke termijn voor de eerste perspectiefplannen te halen. De behandelcoördinatoren maken binnen drie weken een conceptversie van het perspectiefplan op en de definitieve versie is over het algemeen binnen vijf weken gereed. Volgens het jaarverslag 2011 van de inrichting is 23,3 procent van de perspectiefplannen binnen drie weken gereed. Onder de behandelcoördinatoren is de afgelopen periode sprake geweest van onderbezetting, wat direct gevolgen had voor de tijdigheid van de perspectiefplannen.

De medewerkers hebben kenbaar gemaakt dat zij de termijnen strak hanteren, sinds de aanwezigheid van de inhoudelijk directeur vanaf januari 2012 en er geen sprake meer is van onderbezetting van de behandelcoördinatoren (voorjaar 2012). Dit betekent dat in Den Hey-Acker drie weken na de binnenkomst van de jongere het eerste perspectiefplan gereed zou moeten zijn. Het tweede perspectiefplan moet vervolgens negen weken na het eerste perspectiefplan gereed zijn.

De Inspecties hebben in een beperkte steekproef van zeven dossiers gekeken of het perspectiefplan tijdig gereed was. In vijf dossiers was het eerste perspectiefplan niet binnen de landelijke termijn van drie weken gereed. Uiteindelijk waren deze eerste perspectiefplannen binnen vijf weken definitief. Ook waren in vier van de zeven dossiers de opvolgende perspectiefplannen niet binnen de landelijke termijn van vier maanden gereed.

---

²⁰ De TVA is een vragenlijst waarmee vaardig gedrag van jongeren in hun dagelijkse leefomgeving in kaart gebracht kan worden.

²¹ De HID is een vragenlijst die denkfouten op kan sporen die samenhangen met externaliserend gedrag.

Training en behandeling

De behandelcoördinatoren stellen op basis van de intakes en screenings vast of jongeren een interventie nodig hebben, gezien hun mogelijke psychische stoornis of gedragstoornis. In het psychomedisch overleg (PMO) wordt multidisciplinair besloten of een gedragsinterventie of een GGz interventie daadwerkelijk nodig is. De behandelcoördinator is verantwoordelijk voor het indiceren van een (gedrags)interventie. Het bureau interventies draagt er zorg voor dat een jongere binnen een maand start met de geïndiceerde interventie. Mocht een jongere zijn interventie niet tijdens zijn strafvolledig afronden dan is het mogelijk om deze gedurende zijn scholings- en trainingsprogramma (STP)²² of vrijwillig voort te zetten.

Den Hey-Acker biedt jongeren zowel erkende als niet erkende gedragsinterventies aan. De groepsleiders zijn hiervoor getraind. Van de erkende interventies biedt de Den Hey-Acker aan: Agressieregulatie op maat (AR op maat), Sociale Vaardigheidstraining op maat (SOVA op maat), Brains4Use (terugdringen middelengebruik), Out of the Circle (groepstherapie voor zedendelinquenten) en Leren van delict. Verder biedt Den Hey-Acker het buitenprogramma Workwise aan. De (nog) niet erkende interventies die Den Hey-Acker aanbiedt zijn: EQUIP, non-verbale therapieën (ook wel vaktherapieën genoemd: muziektherapie, beeldende therapie, psychomotorische therapie), cognitieve gedragstherapie, psychotherapie, traumatherapie, emotieregulatietherapie en (multi) systeemtherapie. Daarnaast bieden de twee aanwezige psychiaters psycho-educatie aan.

Naast de interventies en interne behandelingen werkt Den Hey-Acker, in overleg met de reclassering, samen met de verslavingszorg. Jongeren van de ESP groepen volgen bijvoorbeeld therapie voor zedendelinquenten bij De Waag. Mocht een gewenste behandeling of interventie niet in huis zijn dan koopt Den Hey-Acker dit in.

Vanwege de reorganisatie zijn er veel getrainde groepsleiders vertrokken. Zo waren er na de reorganisatie geen medewerkers meer in dienst die Brains4Use konden aanbieden aan jongeren. Den Hey-Acker heeft om die reden andere groepsleiders moeten trainen voor het bieden van de (voorlopig) erkende gedragsinterventies. In overleg met een afdelingshoofd is het voor een groepsleider mogelijk om zich op te laten leiden tot trainer.

---

²² Een STP is een individueel en op maat gesneden programma, dat aan het einde van een strafperiode kan worden gevolgd voor minimaal drie maanden tot maximaal een jaar. Het voorziet in een programma van minimaal 26 uur per week, dat is gericht op opleiding, training of werk. De jongere verblijft daarbij zowel overdag als 's nachts buiten de inrichting onder toezicht en begeleiding van de jeugdreclassering of de gezinsvoogdij.

Nazorg

Den Hey-Acker informeert via de invoering van gegevens bij de jongerenadministratie automatisch de Raad voor de Kinderbescherming over de inschrijving en geplande vertrekdatum.

Zoals al in paragraaf 3.1 Screening werd beschreven voeren de ITB'ers met alle jongeren vanaf 15 jaar een intakegesprek. De ITB'ers maken daarbij gebruik van een vast format. Tijdens de intake komen de volgende onderwerpen aan bod: wonen, dagbesteding, vrijetijdsbesteding, sociaal netwerk en financiën. Deze informatie wordt in GCOS gezet.

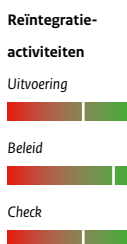
Er vindt sinds kort geen fysiek netwerkberaad meer plaats. Alle informatie voor de inventarisatie van de nazorg wordt door alle ketenpartners digitaal aangeleverd in GCOS. In de eerste vier maanden van 2012 is 78 procent van de jongeren in de eerste week na binnenkomst besproken op het netwerkberaad. Daarnaast nemen de ITB'ers deel aan de trajectberaden en vertegenwoordigen zij Den Hey-Acker in de veiligheidshuizen. Het trajectberaad vindt iedere drie weken plaats. Ketenpartners waarmee Den Hey-Acker samenwerken zijn onder andere de gemeente, de Raad voor de Kinderbescherming, de (jeugd)reclassering en eventueel andere zorginstellingen.

Volgens de medewerkers is het lastig om voorafgaand aan de terugkeer van jongeren in de samenleving, praktische zaken op orde te krijgen. De overgang van Den Hey-Acker naar buiten is voor de jongeren groot. Niet alle jongeren hebben de juiste vorm van onderdak of een dagbesteding voordat ze vertrekken. In de meeste gevallen lukt het de ITB'ers om werk te vinden. Zij houden met de werkgever contact om de jongere te ondersteunen in het behoud van het werk.

Het op orde krijgen van praktische zaken is voor alle jongeren van de inrichting lastig, maar dat geldt extra voor de jongeren van de ESP- en ITA-groepen. Voor de jongeren die de ESP groep verlaten is het vanwege hun specifieke problematiek lastig om een beschermde woonomgeving te vinden. Den Hey-Acker heeft in samenwerking met De Zuidwester vier plaatsen in het fasehuis voor hen beschikbaar. Voor de jongeren die de ITA groep verlaten is het eveneens lastig om een passende vervolgvoorziening te vinden. In de meeste gevallen kunnen zij niet terugkeren naar huis en zoeken de ITB'ers naar een oplossing op maat.

De werkzaamheden van de ITB'ers in het kader van Workwise worden gemonitord aan de hand van prestatie-indicatoren, waardoor bijgehouden kan worden in hoeverre er in Den Hey-Acker conform de methoden gewerkt wordt en in hoeverre dat resultaat oplevert. Uit het jaarverslag over 2011 van de inrichting blijkt dat er voor 91,6 procent van de uitstromende jongeren een dagbesteding of een woonplek is gevonden. 4,5 procent van de

uitstromende jongeren zijn overgedragen aan een ketenpartner. Dat betekent dat er voor 3,9 procent van de uitstromende jongeren geen passende dagbesteding of woonplek is gevonden en tevens niet overgedragen zijn aan een ketenpartner. Over de eerste vier maanden van 2012 heeft 66 procent van de uitgestroomde jongeren een dagbesteding en 42 procent een woonplek. Bij het ontbreken daarvan is 20 procent overgedragen aan een ketenpartner. De inrichting heeft de wijze waarop zij haar reïntegratieactiviteiten vormgeeft, vastgelegd in het basisdocument justitiële jeugdinstelling Den Hey-Acker door middel van trajectfasering.

Oordeel

De reïntegratieactiviteiten die Den Hey-Acker ontplooit voldoen overwegend aan de verwachtingen. Naast inrichtings- en reclasseringsfunctionarissen betreft de JJI ook de jongere en zijn ouders of verzorgers bij het opstellen en evalueren van het perspectiefplan. Het handelingsplan van de school is integraal onderdeel van het perspectiefplan. Het lukt de inrichting echter niet om het eerste perspectiefplan voor alle jongere tijdig gereed te hebben. Enerzijds omdat ze de termijn van drie weken voor het eerste perspectiefplan niet hanteert, anderzijds omdat de bezetting van de behandelcoördinatoren een periode niet op peil was. Inmiddels is deze bezetting weer op orde en bewaken de behandelcoördinatoren strakker de termijnen van de perspectiefplannen. De inrichting heeft een aanbod aan activiteiten en interventies gericht op reïntegratie. Het bureau interventies bewaakt dat een jongere binnen een maand start met de geïndiceerde interventie. Mocht een jongere zijn interventie niet tijdens zijn straf volledig afronden dan is het mogelijk om deze gedurende de STP of vrijwillig voort te zetten. Den Hey-Acker heeft vastgelegd wat haar inspanningen zijn om een jongere te reïntegreren en daarmee voldoet het beleid.

Aanbeveling

Aan de inrichting en DJI:

Analyseer de doorlooptijd van de totstandkoming van het eerste perspectiefplan, pak eventuele knelpunten in het realiseren van een tijdige totstandkoming aan en stel zonodig het beleid bij.

6.2 Verlof

Criterion

Verlof draagt bij aan de maatschappelijke reïntegratie en risico's bij toekenning worden afgewogen. Er is in de inrichting een procesbeschrijving conform het verloftoetsingskader justitiële jeugdinstellingen. In de procesbeschrijving zijn de advies- en beslissingsbevoegdheden vastgelegd,

inclusief de wijze waarop de interne multidisciplinaire voorbereiding van de besluitvorming met betrekking tot het vrijhedenbeleid plaatsvindt. Het management van de inrichting monitort stelselmatig het proces van de besluitvorming rond het vrijhedenbeleid. De inrichting bewaakt stelselmatig dat bij de verlofaanvragen voldaan wordt aan de in het verloftoetsingskader JJI's gestelde voorwaarden.

Bevindingen

Den Hey-Acker hanteert voor verlofaanvragen het landelijke verloftoetsingskader justitiële jeugdinrichtingen en heeft geen nadere procesbeschrijving hierover.

Aanvraag verlofmachtiging

In het perspectiefplan komt aan de orde wat de verlofmogelijkheden zijn van een jongere. Volgens het beleid komt een jongere vanaf fase drie van YOUTURN in aanmerking voor verlof. Doordat het werken volgens YOUTURN op de achtergrond is geraakt, is het in de praktijk de behandelcoördinator die bepaalt wanneer een jongere in aanmerking komt voor verlof. Jongeren en medewerkers geven aan dat het toekennen van verlof weinig eenduidig gebeurt (zoals vermeld in paragraaf 3.2 over bejegening). Om dit te ondervangen, brengen de behandelcoördinatoren sinds kort de verlofplannen in het behandelcoördinatorenoverleg in en vervolgens worden de plannen besproken in het psychomedisch overleg (PMO).

Na een positief besluit over een verlofplan stelt de behandelcoördinator een verlofaanvraag op. Voor een verlofaanvraag is een verlofplan, een verlofcontract, een SAVRY, een delictanalyse en een beschrijving van het risicomanagement verplicht. Verder zijn een beschrijving van het verlofadres en een evaluatie van eerdere verloven verplichte onderdelen. De Inspecties zagen deze onderdelen terug in de onderzochte dossiers. Voor de verlofaanvraag is een format beschikbaar. Met behulp van de SAVRY maakt de gedragswetenschapper een risico-inschatting. Verder moet het Openbaar Ministerie in politiek- en/of mediagevoelige zaken toestemming geven voor een verlofmachtiging.

De inhoudelijk directeur toetst de verlofaanvraag. Als de betrokken behandelcoördinator geen gezondheidszorgpsycholoog (GZ-psycholoog) is, dan is degene niet bevoegd tot het mee-tekenen van de verlofaanvraag. De verlofaanvraag wordt in deze gevallen ter ondertekening voorgelegd aan een behandelcoördinator die tevens GZ-psycholoog is. De verlofaanvraag gaat na ondertekening door de (inhoudelijk) directeur en de daartoe bevoegde behandelcoördinator naar de afdeling Individuele Jeugdzaken van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Deze afdeling neemt uiteindelijk de beslissing of een verlofmachtiging wordt afgegeven.

De afdeling Individuele Jeugdzaken heeft een overzicht waarin zij de kwaliteit van de aanvragen bijhoudt. Den Hey-Acker heeft in 2011 vergeleken met alle JJI's een gemiddeld aantal aanvragen per bezette plek op zowel de kort- als de langverblijf. In het laatste kwartaal van 2011 had Den Hey-Acker in totaal 51 aanvragen waarvan er twee incompleet waren. Dit is 3,9 procent, het landelijk gemiddelde is 10,6 procent. Over het gehele jaar 2011 heeft Den Hey-Acker 162 aanvragen ingediend, waarvan 17 incompleet waren, dit is 10,5 procent. Een aanvraag moet een maand voor het aflopen van de huidige machtiging naar de afdeling Individuele jeugdzaken worden gestuurd. In Den Hey-Acker wordt in 2011 22 procent van de aanvragen niet binnen de termijn van het landelijke verloftoetsingskader aangevraagd. Het gemiddelde van alle inrichtingen is 20 procent. Jongeren klagen ook over de termijn van de afhandeling van een aanvraag. Het duurt volgens hen lang voordat de behandelcoördinatoren de aanvraag versturen. De jongeren geven aan de behandelcoördinatoren hier over te bevragen.

Verlofuitvoering

In de verloven zit een stapsgewijze opbouw. Een jongere begint met eendaags begeleid verlov en krijgt uiteindelijk meerdaags onbegeleid verlov. PIJ'ers hebben het eerste half jaar in ieder geval geen verlov. Voor de jongeren die op de ITA en ESP groepen verblijven, kan het langer duren (in sommige gevallen enkele jaren) voordat zij in aanmerking komen voor verlov. Voor jongeren met jeugd detentie geldt dat het doorlopen van de stappen in de verlofopbouw sneller gaat.

Indien zich na een verloftoekenning nieuwe omstandigheden voordoen die voor het verlov van belang zijn, is er tussentijds overleg met de afdeling Individuele Jeugdzaken van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Het komt voor dat de uitvoering van een verlov van de jongere niet doorgaat, omdat er geen groepsleider beschikbaar is om de jongere te begeleiden. Volgens de directie ligt dit aan een inefficiënte postenbezetting. Een nieuwe postenbezetting ligt nu ter goedkeuring bij de ondernemingsraad. De behandelcoördinatoren stellen dat het begeleid verlov gegarandeerd moet zijn. De groepsleiders doen er alles aan om het verlov bij onderbezetting toch te begeleiden. Het komt voor dat de groepsleiders in hun vrije tijd werken om het verlov te kunnen begeleiden (zie ook paragraaf 7.1 over het personeel in Den Hey-Acker).

Verlofdoelen

Tijdens de verloven werken jongeren aan individuele verlofdoelen en activiteiten. Voorbeelden hiervan zijn het deelnemen aan individuele therapie bij De Waag, het herstellen van contacten, of het zoeken naar zinvolle dagbesteding.

Verlof

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering van het vrijhedenbeleid voldoet in beperkte mate aan de verwachtingen. De procedure van de aanvraag is niet conform het landelijk beleid. Volgens het beleid komt een jongere vanaf fase drie van YOUTURN in aanmerking voor verlof. Doordat het werken volgens YOUTURN op de achtergrond is geraakt, is het in de praktijk de behandelcoördinator die bepaalt of een jongere voor verlof in aanmerking komt. Hierdoor is er een risico dat het toekennen van verlof weinig eenduidig gebeurt.

De besluitvorming is conform het landelijk beleid en de verloven kennen een opbouw naar minder begeleiding en meer zelfstandigheid waarin de inrichting de jongere het vertrouwen geeft dat gebaseerd is op een risico-inschatting. De inrichting is niet in staat om alle verlofmachtigingen tijdig aan te vragen. Er is in de inrichting geen procesbeschrijving conform het verloftoetsingskader justitiële jeugdinstellingen, maar de JJI hanteert het toetsingskader wel. Het beleid voldoet daarmee overwegend aan de verwachtingen.

De (inhoudelijk) directeur is betrokken bij de besluitvorming over verloven en de directie bewaakt dat bij de verlofaanvragen voldaan wordt aan de in het verloftoetsingskader JJI's gestelde voorwaarden. De individuele behandelcoördinator is verantwoordelijk voor het tijdig indienen. Op de tijdigheid van de verlofaanvragen vindt achteraf een monitoring plaats. Een handig hulpmiddel hierbij zijn de voortgangsrapportages verlofaanvragen van de afdeling Individuele Jeugdzaken van het Ministerie van veiligheid en Justitie.

Aanbevelingen

- Zorg voor een lokale procesbeschrijving over de besluitvoering en uitvoering van de verlofaanvragen. Zorg daarbij dat verlof eenduidiger wordt toegekend aan de jongeren door de aanvraag meer te koppelen aan het handelen volgens YOUTURN-methodiek.
- Onderzoek de mogelijkheden om het proces van verlofmachtigingen te verbeteren voor wat betreft de tijdigheid van de aanvraag. Zorg zo nodig voor een sterkere sturing op de tijdigheid van de aanvragen.
- Zorg voor een adequate personeelsbezetting om begeleid verlof te allen tijde te laten plaatsvinden.

6.3 Conclusie

Het oordeel over de reïntegratieactiviteiten die Den Hey-Acker ontplooit, is wisselend. De uitvoering van reïntegratieactiviteiten voldoet overwegend aan de verwachtingen, de uitvoering van verlof voldoet beperkt. Aandachtspunten binnen dit criterium zijn de tijdigheid van de perspectiefplannen, het eenduidig toekennen van verlof, de tijdigheid van de verlofaanvragen en de doorgang van het begeleid verlof.

7 Organisatieaspecten

Van de organisatieaspecten beziet de IVenJ die aspecten die direct invloed hebben op de kwaliteit van het primaire detentieproces. Dit hoofdstuk gaat in op vier organisatieaspecten. Ook in dit hoofdstuk opent elke paragraaf met een standaardtekst die kort de maatstaf beschrijft die de Inspectie hanteert. Daarna volgen haar bevindingen, oordeel en eventuele verbetervoorstellen in de vorm van aanbevelingen. Het hoofdstuk sluit af met een conclusie over de vier organisatieaspecten personeelsmanagement, communicatie, integriteit en evaluatie.

7.1 Personeelsmanagement

Criterion

De bezetting van functies is in overeenstemming met de formatie. Medewerkers zijn functiegeschoold en gekwalificeerd. De inrichting ondersteunt faciliteiten tot vorming en opleiding van medewerkers, inclusief managementontwikkeling van leidinggevendenden. Competentiemanagement wordt actief toegepast: jaarlijks wordt met iedere medewerker een functioneringsgesprek gehouden, waarin onder andere de ontwikkeling van de medewerker aan bod komt. Het verzuim op jaarbasis is gemiddeld niet hoger dan acht procent totaalverzuim; aan afwijkende percentages wordt door het management actief aandacht besteed. Leidinggevendenden stellen zich naar medewerkers actief coachend op; er vinden individuele coachingsgesprekken tussen leidinggevendende en medewerker plaats. Medewerkers zijn op de hoogte van, en betrokken bij (nieuwe) ontwikkelingen binnen de inrichting. Functionerings- en loopbaangesprekken zijn het uitgangspunt voor personele ontwikkeling; het beleid hiervoor is vastgesteld in het overleg met de medezeggenschap. Voor alle functies binnen de inrichting zijn competentieprofielen beschikbaar.

De inrichting beschikt over een vastgelegd verzuimbeleid en opleidingsbeleid. De directie laat zich informeren over gehouden functioneringsgesprekken en de uitvoering van ontwikkelingsplannen. Binnen de inrichting vinden op grotere of kleinere schaal activiteiten plaats met het oogmerk de betrokkenheid van medewerkers te behouden of te vergroten. Bijvoorbeeld door teamdagen en personeelsbijeenkomsten.

Bevindingen

Formatie en bezetting

Den Hey-Acker heeft de afgelopen twee jaar te maken gehad met een forse capaciteitsreductie en een daarmee gepaard gaande reorganisatie. De inrichting bestond uit twee locaties. In januari 2011 is de locatie in Vught, De Leij, in verband met de lage bezetting gesloten. Ook op de locatie in

Breda heeft een krimp plaatsgevonden vanwege de sluiting van het deel waar de Beperkt Beveiligde Inrichting was gehuisvest. Deze sluitingen hebben grote gevolgen gehad voor de medewerkers en de jongeren. Het personeelsbestand van Den Hey-Acker bestond begin 2011 uit 382 fte en aan het einde van 2011 bestond dit uit 266 fte. Bij de groepsleiding (van 184 naar 129 fte), de beveiligers (van 53 naar 31 fte) en de behandelcoördinatoren (29 naar 17 fte) is een grote afname te zien. Zoals in paragraaf 2.7 vermeld, is ook het aantal verpleegkundigen verminderd, van zeven naar drie (2,5 fte). In sommige functiegroepen, zoals de behandelcoördinatoren en de medewerkers beveiliging, heeft de uitstroom in de loop van 2011 geleid tot een tijdelijke onderbezetting. De reorganisatie, het vertrek van collega's, het samenvoegen van de twee bestaande personeelsbestanden en een wijziging van de teamsamenstelling heeft voor veel onrust onder het personeel gezorgd.

Vanwege de ontstane onrust en onstabiele situatie heeft Den Hey-Acker twee procesbegeleiders in dienst genomen, die op het moment van de inspectie bezig waren met het voeren van kennismakingsgesprekken met de medewerkers. Binnenkort zal ook een verandermanager van start gaan. Op deze manier wil de inrichting de samenwerking en communicatie in de inrichting weer vlot te trekken en weer rust in de organisatie brengen.

Op de reguliere groepen werken er twee groepsleiders op acht (in geval van een lang verblijfgroep) of tien (in geval van een kort verblijfgroep) jongeren. Alleen tussen 13.00 uur en 17.00 uur is er soms een derde dienst. Er is in ieder geval altijd één groepsleider in de woonkamer en de ander verricht dan kantoorwerkzaamheden. De groepsleiders missen de aanwezigheid van een derde dienst, omdat zij minder tijd hebben om contact te hebben met de jongeren. De ESP heeft in de middag wel standaard drie groepsleiders in plaats van de minimumbezetting van twee. Op de ITA zijn er altijd drie groepsleiders aanwezig.

Ondanks dat de bezetting van de functies op papier momenteel op orde lijkt, hebben de inspecties geconstateerd dat dit in de praktijk nog niet werkt. De groepsleiders moeten veel bij elkaar invallen, onder andere door het hoge ziekteverzuim. Van december 2011 tot en met mei 2012 bedroeg het ziekteverzuim onder groepsleiders gemiddeld ruim 18 procent, waarbij er meerdere groepen waren met maanden waarin het verzuim boven de 30 procent was. De minimale bezetting van twee groepsleiders drukt op de doorgang van de begeleide verlopen, omdat dan een groepsleider mee moet. Groepsleiders geven tevens aan dat activiteiten, zoals sport, hierdoor soms moeten worden afgezegd. Door middel van verschillende creatieve oplossingen proberen de groepsleiders de gevolgen voor de jongeren te

beperken. Door bijvoorbeeld samen te werken met andere groepen en te overleggen of jongeren elders kunnen aansluiten, proberen ze ervoor te zorgen dat activiteiten toch doorgaan. Ook hebben de inspecties geconstateerd dat in sommige gevallen groepsleiders in hun vrije tijd extra werken, om er zo voor te zorgen dat activiteiten zoals verlof doorgang kunnen vinden. Jongeren weten dit en waarderen het.

In mei 2012 heeft de inrichting leefgroep 11, de resocialisatieafdeling van de ESP, gesloten. Op deze leefgroep staat nu een team van groepsleiders administratief ingedeeld die alle langdurig ziek zijn. Op deze manier is het langdurig verzuim uit de andere teams gehaald. Op een aantal leefgroepen is echter nog steeds een hoog ziekteverzuim. De groepsleiders geven aan dat er nu wel meer rust is dan een poos geleden.

De instelling maakt geen gebruik van uitzendkrachten. Als er een tekort is op een groep, wordt er gezocht naar een collega van een ander team dat kan invallen. Volgens de groepsleiders kwam invallen op andere groepen op het moment van de doorlichting op sommige groepen nog steeds bijna dagelijks voor. De inrichting probeert eerst groepsleiders van de naast gelegen groep te laten invallen. Op deze manier zien jongeren nog steeds vooral dezelfde gezichten op de groep. Desondanks geven de groepsleiders aan dat zij het onprettig vinden om in te vallen. Ook voor de ‘inlenende’ groepen is het niet prettig. Op de verschillende groepen wordt anders omgegaan met de regels en de invaller moet zich daar op aanpassen. Jongeren proberen gebruik te maken van het feit dat de groepsleiders niet precies weten hoe er op een groep gehandeld wordt en zoeken de grenzen op. Invallen op de ITA en de ESP is voor de groepsleiding vanwege de bijzondere doelgroep die daar zit extra lastig. Om die reden vangen deze afdelingen verzuim zo veel mogelijk zelf op. Op de ITA vallen vaak de groepsleiders van een vaste langverblijfgroep in. Doordat de ESP standaard een hogere bezetting van groepsleiders heeft, speelt ziekteverzuim daar ook minder een rol.

De instabiliteit binnen de organisatie vergt de nodige flexibiliteit van het personeel. Medewerkers vallen in, ervaren onrust en vallen later vervolgens zelf weer uit. Ook draagt de bezetting, in combinatie met het verzuim, er bijvoorbeeld aan bij dat medewerkers de weerbaarheidstrainingen niet kunnen volgen (zoals gemeld in paragraaf 4.2) en heeft het invloed op het methodisch handelen volgens YOUTURN (zie verder paragraaf 3.2).

Om voor een efficiëntere bezetting van de groepsleiders te zorgen wil de inrichting de roostering van medewerkers veranderen. Op dit moment zijn er twee (of drie) groepsleiders werkzaam gedurende twee uren onderwijs. De zwaarste bezetting is er tussen 13.00 en 17.00 uur. Er wordt bekeken of het mogelijk is om een knip te maken in de roostering en groepsleiding

meer op piekmomenten in te zetten. Het nieuwe rooster moet vanaf 1 september 2012 ingaan, maar moest ten tijde van de doorlichting nog goedgekeurd worden door de ondernemingsraad.

Verzuim

Het totale ziekteverzuim in 2010 betrof 6,2 procent, in 2011 was dit 11 procent. En zoals gezegd ligt het percentage onder de groepsleiders ten tijde van de doorlichting veel hoger, namelijk gemiddeld rond de 18,36 procent. Op meerdere groepen waren er in de periode voorafgaand aan de doorlichting zelfs maanden waarin het verzuim boven de 30 procent was. Eén van de oorzaken hiervan is het hoge aantal medewerkers met langdurig verzuim. Ook de onrust van de reorganisatie lijkt aandeel te hebben in het hoge verzuimpercentage. Door het hoge ziekteverzuim, ontbreekt het aan stabiliteit op meerdere leefgroepen. Dit leidt weer tot meer onrust en ook weer verzuim. In april 2012 heeft Den Hey-Acker aanvullend verzuimbeleid opgesteld inclusief een plan van aanpak. Elke drie maanden gaat de directie het plan van aanpak evalueren.

In mei 2012 heeft de inrichting leefgroep 11, de resocialisatieafdeling van de ESP, gesloten. Op deze leefgroep staat nu een team van groepsleiders administratief ingedeeld die alle langdurig ziek zijn. Op deze manier is het langdurig verzuim uit de andere teams gehaald. Op een aantal leefgroepen is echter nog steeds een hoog ziekteverzuim. De groepsleiders geven aan dat er nu wel meer rust is dan een poos geleden.

Opleiding en vorming

Omdat de inrichting bij de reorganisatie het last-in-first-out principe moest hanteren, heeft dit ervoor gezorgd dat veel jonge en hbo-opgeleide medewerkers moesten vertrekken. Het percentage hbo-opgeleide groepsleiders is in 2011 ten opzichte van 2010 gedaald van 56 naar 46 procent. Het is nu weer zoeken naar de teambalans, zowel qua type mensen als qua opleidingsniveau. In het najaar van 2012 starten andere groepsleiders met de hbo-opleiding, met als uiteindelijk doel 75 procent hbo-opgeleide groepsleiders. Den Hey-Acker verwacht dit percentage niet in 2014 al te realiseren.

De groepsleiders krijgen naast een aanbod tot het volgen van een hbo-opleiding verschillende opleidingen en trainingen aangeboden, waaronder fysieke weerbaarheid (zie paragraaf 4.2) en EQUIP-training. De groepsleiders die op de ITA werken hebben bij de start van de ITA een aparte training gehad (zie ook paragraaf 4.2). Zoals in paragraaf 3.2 vermeld, heeft een groot aantal groepsleiders inmiddels een aantal jaar geen herhalingsstrainingen YOUTURN gevolgd. Bovendien is er voor de groepsleiders geen aanbod in cursussen of bijscholing in psychopathologie. Volgens sommige

medewerkers is het lastig trainingen of opleiding via de inrichting te volgen. Met name de groepsleiders hebben het idee dat ze de afgelopen jaren hebben stilgestaan wat betreft opleiding en persoonlijke ontwikkeling. Hiervoor zouden ze meer tijd willen krijgen. Niet alle groepsleiders konden bijvoorbeeld naar de visie- en missiedagen. In het algemeen geldt dat door de beperkte bezetting de trainingen voor medewerkers niet goed uitkomen.

Per 1 januari 2012 is een inhoudelijk directeur bij Den Hey-Acker gestart. Zij heeft onder andere als taak om het methodisch handelen volgens YOUTURN weer volledig in te voeren binnen de inrichting. Recentelijk hebben medewerkers een visie- en missie dag gehad met als onderwerp het nieuwe basisdocument, met daarin de uitgangspunten voor de omgang met de jongeren. Medewerkers die nog niet voldoende in staat zijn om methodisch te handelen, kunnen hierin extra ondersteund worden door een individueel coachingstraject via de methodiekcoach.

De medische dienst krijgt ook training. De aan de inrichting verbonden huisarts heeft bijvoorbeeld drie keer per jaar nascholing via Justitie. Verpleegkundigen hebben bijna jaarlijks scholing. Eén van de verpleegkundigen geeft intern cursussen aan behandelcoördinatoren over soa's.

De inrichting heeft een document 'Stappenplan' ten behoeve van het opzetten van opleidingsactiviteiten. Hierin staat beschreven hoe de inrichting wil omgaan met deskundigheidsbevordering, wie voor bepaalde stappen verantwoordelijk is en wanneer deze worden uitgevoerd. Onderdelen zijn bijvoorbeeld het signaleren van opleidingsbehoeften, het ontwerpen van leerdoelen en de evaluatie van de effectiviteit en efficiëntie van de opleiding.

Functioneringsgesprekken

In 2011 heeft volgens P-direkt 70,1 procent van de medewerkers van Den Hey-Acker minimaal één functioneringsgesprek gehad. Hierbij merkt de inrichting op dat het daadwerkelijk percentage hoger is, maar dat onder andere door niet (tijdig) registreren van gesprekken in het systeem en fouten in P-direkt dit niet uit de cijfers blijkt. De medewerkers die de Inspecties hebben gesproken, gaven alle aan dat zij regelmatig een functioneringsgesprek hebben.

Inwerken

Voor het inwerken van nieuwe groepsleiders is er een map met instructies aanwezig. Van de nieuwe medewerker wordt verwacht deze map te volgen. De eerste periode is de medewerker boventallig geplaatst, zodat hij al doende kan leren. Het inwerkprogramma duurt over het algemeen zes

weken. Hierbij kijkt de inrichting naar de ervaring van de nieuwe medewerker. Als iemand ervaren is, dan is het inwerkprogramma korter.

Bij de beveiligers vindt coaching plaats door senior beveiligers. De senioren hebben een portefeuilleverdeling. De aanwezige senior beveiligers loopt bijvoorbeeld de verslagen die beveiligers maken na en geeft daar dan feedback op. Senior pedagogisch medewerkers hebben onder de groepsleiding nog niet een dergelijke coachende rol. Bij de ESP-groepen is hierin al wel een start gemaakt.

Personeel

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering van het personeelsmanagement voldoet in beperkte mate aan de verwachtingen. De reorganisatie heeft voor veel onrust in het personeelsbestand gezorgd en er is ook nu kort na de reorganisatie nog geen sprake van een stabiele personeelsbezetting die ook kwalitatief aan de maat is. De Inspecties achten het bijvoorbeeld onwenselijk dat groepsleiders in hun vrije tijd extra werken, om er zo voor te zorgen dat activiteiten zoals verlof doorgang kunnen vinden.

Met de komst van de nieuwe pedagogisch directeur is er in het management ook aanvulling gekomen om zaken als ziekteverzuim en de bijscholing onder de groepsleiders aan te pakken. Er is inmiddels beleid dat een goede aanzet biedt om soelaas te kunnen gaan bieden en waar ook medewerkers bij betrokken worden.

Aanbevelingen

- Draag zorg voor een stabiele personeelsbezetting onder de groepsleiders.
- Zorg dat medewerkers betrokken blijven rondom de ontwikkelingen in de visies die de inrichting wil voorstaan.

7.2 Communicatie

Criterium

Onder het criterium communicatie valt de werking van zowel de interne als de externe communicatie. Voor de interne communicatie wordt verwacht dat zowel de verticale als de horizontale communicatie naar tevredenheid verloopt. Van belang is dat teamoverleg regelmatig en multidisciplinair overleg over jongeren met een vaste frequentie plaatsvindt. Van de externe communicatie wordt verwacht dat het overleg met externe keten- en netwerkpartners naar tevredenheid verloopt. Bovendien dienen er verslagen van de overleggen te zijn en dient de vigerende communicatiestructuur inzichtelijk te zijn zodat navolgbaar is of de overleggen plaatsvinden conform verwachtingen.

Bevindingen

Samenwerking tussen school en inrichting

Alle geïnterviewden zijn van mening dat de samenwerking tussen de inrichting en het Ginnekencollege cruciaal is voor de kwaliteit van de behandeling en het onderwijs. Mede door reorganisaties aan de kant van de instelling en de gevolgen die dit heeft voor het personeelsbestand, is de samenwerking in het recente verleden onder druk komen te staan. De uitgangspunten voor de samenwerking moeten gaan leiden tot gezamenlijk beleid. Het vigerende beleidsstuk is gedateerd.

In de concrete uitwerking zijn de voornaamste speerpunten de verandering van de structuur van het dagprogramma, vastleggen van de overlegstructuur met daarbinnen de taken en verantwoordelijkheden en de vertaling van de orthopedagogische visie in de praktijk.

Er is geen formeel overlegmoment voor informatieoverdracht tussen de mentor van een jongere vanuit de JJI en de mentordocent. Wel sluiten instroomdocenten in principe aan bij de teamvergadering van de inrichting en is in de meeste gevallen de docent vertegenwoordigd bij de perspectiefplanbespreking van de jongere.

De afstemming tussen docent en behandelcoördinator gebeurt als één van beiden hier belang aan hecht en het gebeurt vaker als deze functionarissen elkaar ook goed kennen. Het doel is om deze afstemming te formaliseren.

Teamoverleg

De meeste disciplines in Den Hey-Acker hebben teamoverleg. De behandelcoördinator is samen met het afdelingshoofd voorzitter van het teamoverleg van de groepsleiders. Bij het overleg van de ITA is ook standaard de psychiater aanwezig. De groepsleiders kunnen onderling de frequentie van teamoverleg afspreken. Deze verschilt dus per team, evenals de agenda. Tijdens het teamoverleg komen diverse zaken aan de orde, zoals de gemoedstoestand en actuele situatie van de jongeren, werkafspraken en onderlinge samenwerking in het team. Ook geven de groepsleiders aan waar zij zelf tegenaan lopen in het uitvoeren van hun taken. De behandelcoördinator geeft in deze overleggen bijvoorbeeld aan dat de groepsleiders meer op de groep moeten zijn, of hoe zij moeten omgaan met het op kamer hebben van tv's. Er is ruimte voor de behandelcoördinatoren om uitleg te geven over bijzondere problematiek. Van het teamoverleg worden notulen gemaakt. Teams bestaan zowel uit voormalig medewerkers van locatie De Leij, als uit medewerkers die al langer op de locatie in Breda werken. De externe procesbegeleiders die binnenkort in de inrichting starten, gaan onder ander aandacht geven aan de samenwerking in teams waar dat nodig is.

De jongerenadministratie en medische dienst hebben ook regelmatig in hun team overleg. De beveiligers hebben echter sinds 2,5 jaar geen teamoverleg meer. De reden hiervoor is dat er onvoldoende beveiligers tegelijk aan het werk zijn om enkele van hen uit te roosteren voor een overleg. Met de aanwezige beveiligers is het net mogelijk alle benodigde posten te bezetten. Wel hebben de beveiligers in dienst 's ochtends een korte bespreking en is er communicatie over de e-mail. De beveiligers geven zelf ook aan de huidige situatie lastig te vinden en hierdoor beperkt te worden in hun communicatie.

Multidisciplinair en psychomedisch overleg

Eén keer in de week is er in de inrichting psychomedisch overleg, hierbij zijn de psychiaters, behandelcoördinatoren en verpleegkundigen aanwezig. Dit overleg duurt enkele uren. In het PMO worden onder andere verlofplannen en PIJ-verlengingsadviezen besproken en vindt de indicatiestelling voor gedragsinterventies en GGz-behandeling plaats

De planning van de perspectiefplanbesprekingen gebeurt door de rapportagecoördinator in overleg met de behandelcoördinator. Hierbij kunnen verscheidene functionarissen aanwezig zijn, waaronder de behandelcoördinator, de mentor, de onderwijsmentor, de ITB'er, de (jeugd)reclassering, de psychiater en therapeuten. Ook de jongere zelf en zijn ouders worden uitgenodigd om de besprekingen bij te wonen.

Verticale communicatie

De meeste functiegroepen in de inrichting zijn tevreden over de verticale communicatie. Medewerkers geven aan dat ze, indien ze er zelf ook wat moeite voor willen doen, goed geïnformeerd kunnen zijn. Beveiligers hebben echter geen teamoverleg, wat ook zijn weerslag heeft op de tevredenheid over de verticale communicatie. De e-mail wordt veel gebruikt, wat ervoor zorgt dat belangrijke mededelingen niet meer opvallen tussen de minder belangrijke e-mail.

Ook onder de groepsleiders bestaat onvrede over de verticale communicatie. De groepsleiders hebben niet altijd het gevoel dat de directie hen hoort, terwijl de groepsleiders dit erg belangrijk vinden. Zij geven aan dat ergens tussen hen en de directie de communicatie lijkt te stoppen en de informatie niet door lijkt te komen. Na het incident met de jongere die op het dak van de inrichting stond, is er wel geluisterd en gehandeld naar opmerkingen van de groepsleiders. Hierdoor voelden zij zich op dat moment serieus genomen.

Contact met de omgeving

De inrichting onderhoudt contact met de buurt, zowel met diverse buurtverenigingen als met directe burens. Met de politie is geregeld dat buurtbewoners informatie krijgen bij grotere incidenten, bijvoorbeeld als er een helikopter wordt ingezet, zoals bij het incident met de jongere op het dak.

Overlegstructuur

De inrichting beschikt over een vastgelegde overlegstructuur. Hierin zijn de interne overleggen aangegeven en globaal de samenhang hiertussen. Ook is er een document 'Uitleg overlegstructuur'. Hier staan de meeste overleggen in beschreven, inclusief frequentie en beoogde aanwezigen. De frequentie van het overleg van de groepsleiders wordt hier overgelaten aan teams. Dit kan ervoor zorgen dat deze overleggen onvoldoende plaatsvinden. Verder is er geen overzicht van de overleggen met samenwerkingspartners in de justitiële keten of daarbuiten.

Communicatie

Uitvoering

Beleed

Check

Oordeel

De uitvoering van de communicatie voldoet beperkt aan de verwachtingen. Een punt wat hierin zwaar meeweegt, is de slechte communicatiestructuur tussen de school en de inrichting. Daarnaast ontbreekt het bij de functie-groep beveiliging volledig aan teamoverleg. Tot slot bestaat onder de groepsleiding en beveiligers ontevredenheid over de verticale communicatie. Wel vinden er bij de andere disciplines teamoverleggen plaats en is er een functionerend PMO. Het beleid voldoet overwegend. De interne communicatiestructuur voor de inrichting is vastgelegd, de overlegstructuur met de school en met externe samenwerkingspartners niet. Dit wordt op het moment vrij gelaten. De check voldoet overwegend. Er worden notulen gemaakt van de diverse overleggen en er worden externe begeleiders ingezet om daar waar nodig de interne communicatie te verbeteren. Het zou wenselijk zijn als de inrichting enige sturing zou geven aan de frequentie van teamoverleg van de groepsleiders.

Aanbevelingen

- Zorg samen met de school voor een vastgelegde communicatiestructuur waarbij er op alle niveaus voldoende overleg is, ook tussen beide organisaties. Leg bovendien communicatiemomenten, zoals de teamoverleggen van de groepsleiders, vast zodat nagegaan kan worden hoe vaak ze doorgaan en wat de kwaliteit van de informatieoverdracht is.
- Zorg ervoor dat de beveiligers regelmatig onderling overleg kunnen hebben.

7.3 Integriteit

Criterion

De JJI heeft een mechanisme voor het omgaan met schendingen van de ethische en professionele eisen. De JJI heeft een integriteitsbeleid dat voor alle medewerkers is terug te vinden. De JJI beschikt over een vastgelegde gedragscode voor medewerkers. Integriteitsbesef van medewerkers wordt regelmatig getoetst in overleggen, zoals tijdens werkoverleg.

Bevindingen

Den Hey-Acker beschikt over een gedragscode uit mei 2011, die aansluit bij de gedragscode die DJI hanteert. De gedragscode is daarna nog iets explicieter gemaakt met verwijzingen naar andere procedures die ook verband houden met het integriteitsbeleid. Hierin staan bijvoorbeeld explicietere regels over kledingvoorschriften. Daarnaast heeft de inrichting een procedure over de wijze van afhandeling van een incident. Deze procedure is mei 2010 voor het laatst bijgewerkt.

Uit de interviews blijkt dat medewerkers bekend zijn met het integriteitsbeleid en de vertrouwenspersonen in de inrichting. In 2011 zijn er zes meldingen gedaan. Alle meldingen zijn inhoudelijk besproken met de melder en hoe dit verder af te handelen. Een aantal meldingen is met de leidinggevende besproken en naar aanleiding van andere meldingen zijn procedures aangescherpt.

Het is niet gebruikelijk dat integriteit een onderwerp van bespreking is in de teamoverleggen. Het type meldingen en de afhandelingen ervan komen in het jaarverslag, waardoor het voor iedereen transparant is. Medewerkers geven aan dat ze niets horen over de integriteitsschendingen en de afhandeling ervan tenzij het een melding in hun team is. Zij vinden dit ook niet bezwaarlijk en juist logisch dat integriteitmeldingen niet openbaar worden. Integriteitsmeldingen komen niet altijd in de incidentenevaluatiecommissie.

Integriteit

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering en de check voldoen overwegend aan de verwachtingen. De inrichting heeft meerdere vertrouwenspersonen die bekend zijn onder medewerkers. De directie reageert adequaat op integriteitsschendingen en in de aanpak en de afhandeling is zo nodig transparantie naar medewerkers. Integriteit wordt echter niet stelselmatig onder de aandacht van medewerkers gebracht, bijvoorbeeld via het teamoverleg. Het beleid voldoet volledig aan de verwachtingen.

7.4 Evaluatie

Criterion

De inrichting evalueert haar functioneren op de aspecten: rechtspositie van jongeren, omgang met jongeren, maatschappelijke reïntegratie, interne veiligheid, maatschappijbeveiliging en de organisatieaspecten. Hieronder vallen in ieder geval de halfjaarlijkse incidentrapportages. De inrichting beschikt over proceseigenaren met verantwoordelijkheid voor de werking en actualisatie van voor de inrichting betekenisvolle processen.

Verbeterpunten leiden tot acties en aanpassing in beleid

Via monitoring met de P&C-cyclus houdt de JJI in de gaten wat de effecten van haar beleid zijn en of het beleid bijstelling behoeft. Medewerkers geven er blijk van geregeld betrokken te zijn bij activiteiten die gericht zijn op evaluatie van hun functionele handelen.

Bevindingen

De inrichting is HKZ-gecertificeerd.²³ In april 2012 vond er een surveillance-onderzoek plaats en in oktober 2012 vindt onderzoek plaats naar de certificaatverlenging.

Aandachtspunten die uit het surveillanceonderzoek naar voren kwamen, hebben betrekking op de afdelingsoverstijgende taken van de behandelcoördinatoren, de procesplanning van de sluiting van de resocialisatiegroep ESP en een risico-inventarisatie op kritische processen.

De inrichting heeft een procedurehandboek waarin een groot deel van de procedures die gelden in de inrichting zijn opgenomen. Den Hey-Acker heeft een start gemaakt met een nieuwe organisatie. Mede dankzij deze nieuwe start zijn en worden werkprocessen opnieuw onder de loep genomen en aangepast aan de nieuwe situatie. De Inspecties stelden bij meerdere criteria vast, dat de procedures niet allemaal up-to-date zijn.

Deels ligt deze veroudering aan het samenvoegen van twee locaties, maar voor een deel ook aan veranderde regelgeving.

Net als alle andere JJI's houdt ook Den Hey-Acker de prestatie-indicatoren bij. Deze indicatoren zijn onderwerp van bespreking tussen de directie en het hoofdkantoor. Het biedt de inrichting cijfermatig inzicht over bijvoorbeeld de opgelegde time-outs en ordemaatregelen.

De inrichting heeft meegewerkt aan de landelijke Jeugdsurvey en het medewerkertevredenheidsonderzoek. Den Hey-Acker informeerde de gezamenlijke Inspecties tweemaal over het leren van incidenten aan de hand van de halfjaarlijkse incidentrapportages (zie ook paragraaf 4.2 over Tegengaan van agressie en geweld) Via het integraal procesoverleg waar

---

²³ Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector (HKZ) heeft als doel het beoordelen van kwaliteit in zorg en welzijn te harmoniseren.

verschillende disciplines zijn vertegenwoordigd, evalueert Den Hey-Acker periodiek de voorgevallen incidenten. Het ontbreekt nog aan een inhoudelijke analyse en aan overzichten over een langere periode waardoor er geen trends gesignaleerd kunnen worden.

Recent heeft Den Hey-Acker een nieuwe visie op de omgang met jongeren vastgesteld. Om deze te delen met de medewerkers zijn er missie/visiedagen gehouden. Daarnaast heeft zij Ordina-consultancy gevraagd een advies uit te brengen over de onderlinge communicatie. Hiertoe hebben de onderzoekers meerdere functionarissen geïnterviewd. Een traject met een verandermanager moet beweging brengen in de organisatiecultuur.

Evaluatie

Uitvoering

Beleid

Check

Oordeel

De uitvoering, het beleid en de check op de uitvoering voldoen overwegend aan de verwachtingen. De inrichting is HKZ-gecertificeerd en houdt de prestatie-indicatoren bij. Den Hey-Acker evalueert periodiek de voorgevallen incidenten. Het ontbreekt echter aan een inhoudelijke analyse en overzichten over een langere periode van deze voorgevallen incidenten. Ook zijn meerdere vastgelegde procedures niet up-to-date.

7.5 Conclusie

Het oordeel over de organisatieaspecten is wisselend. Enerzijds zijn de Inspecties kritisch over de uitvoering van het personeelsmanagement en de onderlinge communicatie. De reorganisatie heeft voor veel onrust onder het personeel gezorgd en ook nu, kort na de reorganisatie, is er nog geen sprake van een stabiele personeelsbezetting die kwalitatief aan de maat is. Daarnaast is de communicatie tussen de inrichting en de school onder de maat en heeft een grote functiegroep, de beveiliging, geen teamoverleg, waar zowel de horizontale als de verticale informatievoorziening onder lijdt. De oordelen over het systeem van evaluaties en het mechanisme om integriteitsschendingen te voorkomen zijn daarentegen overwegend positief. De inrichting heeft meerdere vertrouwenspersonen die bekend zijn onder medewerkers en de directie reageert adequaat op integriteitsschendingen. De werkprocessen zijn en worden onder de loep genomen en aangepast aan de huidige situatie. En Den Hey-Acker evalueert periodiek de voorgevallen incidenten.

8

Slotbeschouwing

Het doel van de doorlichting was te bezien hoe het in JJI Den Hey-Acker is gesteld met de rechtspositie van en de omgang met jongeren, de veiligheid, de reïntegratieactiviteiten en de daarmee samenhangende aspecten van organisatie. De doorlichting in Den Hey-Acker heeft een aantal zeer kritische oordelen opgeleverd. Op alle aspecten zijn er onderdelen waar de sanctietoepassing onvoldoende gewaarborgd is.

Den Hey-Acker heeft sterk te lijden gehad onder de capaciteitsreductie en de daarmee gepaard gaande reorganisatie. Eén van de twee locaties en een deel van de overgebleven locatie zijn gesloten. De krimp in personeelbestand is daardoor aanzienlijk. Dit is bijna gehalveerd en met name bij jonger en hoger opgeleid personeel is het dienstverband beëindigd. Enerzijds door opzegging vanwege hun beperkte dienstjaren of tijdelijke contracten, anderzijds omdat deze categorie medewerkers elders een baan is gaan zoeken omdat zij in een te onzekere positie verkeerden. Deze reorganisatie is ten koste gegaan van de kwaliteit van de sanctietoepassing

Ten eerste ontbreekt het op meerdere groepen aan methodisch handelen. De YOUTURN-methodiek is voor een belangrijk deel op de achtergrond geraakt. TIP en EQUIP-bijeenkomsten gaan vaak niet door en medewerkers handelen maar beperkt volgens de YOUTURN-methodiek. Dit zien de Inspecties ook terug in de dossiers en de rapportages van de jongeren. Ten tweede schiet de inrichting tekort wat betreft de preventie en beheersing van calamiteiten en incidenten. Het ontbreekt aan actuele plannen ter beheersing van calamiteiten, een volledig geoefende BHV-organisatie, geoefend personeel voor het ingrijpen bij agressie-incidenten en een goed geoutilleerd en geoefend Intern Bijstandsteam dat snel inzetbaar is bij grote incidenten. Medewerkers voelen zich hierdoor wel eens onveilig in de uitvoering van hun werk. In het beveiligingstoezicht ontbreekt het aan stelselmatige controle van het personeel bij binnentreden van de inrichting. Jongeren worden te weinig gecontroleerd op het meenemen van goederen van en naar het onderwijs en groepsleiding komt er niet aan toe om de geplande kamercontroles uit te voeren. Tot slot hebben de Inspecties een kritisch oordeel op het gebied van de personeelsbezetting, voornamelijk door de genoemde reorganisatie. De krimp van de organisatie heeft geresulteerd in kwaliteitsverlies en onrust. Het ziekteverzuim over het half jaar voorafgaand aan de doorlichting is met gemiddeld ruim achttien procent hoog. Op sommige groepen was voorafgaand aan de doorlichting zelfs een ziekteverzuim van rond de dertig procent. Deze zaken hebben ook invloed op de hiervoor genoemde aspecten en zorgen bijvoorbeeld voor inconsequentie in handelen op de leefgroepen en lage deelname aan weerbaarheidstraining.

Tegenover deze kritische oordelen staan ook een aantal goede werkpraktijken. Op onderdelen zien de Inspecties dat de inrichting creatieve oplossingen weet te vinden op knelpunten en zijn de medewerkers, ondanks het slepende reorganisatieproces, bereid om voor de jongeren een stap extra te zetten. Dit is bijvoorbeeld te zien in het ruilen van diensten en het terugkomen op een vrije dag om het activiteitenprogramma inclusief verloven van jongeren te kunnen laten plaatsvinden.

Kijkend naar de afzonderlijke aspecten van de doorlichting, is de *rechtspositie van jongeren* overwegend op orde, buiten enkele verbeterpunten. Deze verbeterpunten zijn dat de individuele uitval van onderwijs te hoog is, EQUIP en TIP-bijeenkomsten zeer zelden doorgaan en de meeste jongeren in het weekend pas om 12.00 uur uitgesloten worden. Het werk van de jongerenadministratie wordt gefiatteerd, wat de Inspecties bij andere jeugdinstellingen nog niet zijn tegengekomen. Er zijn duidelijke huisregels, ook in het Engels. De kwaliteit van het onderwijs voldoet, de leefgroepen zijn geschikt voor jongeren, er zijn voldoende mogelijkheden tot maatschappelijk contact en de klachtafhandeling is grotendeels op orde. Vanwege het bovengenoemd kritisch oordeel over het methodisch handelen, is het oordeel wat betreft de *omgang met jongeren* kritisch. De screening van jongeren is daarentegen wel grotendeels op orde. Jongeren worden tijdig gescreend op gezondheidsrisico's, beveiligings- en beheersrisico's en de behoefte aan zorg.

Ook wat betreft de *maatschappijbeveiliging* en *interne veiligheid* zijn de Inspecties kritisch. De inrichting schiet tekort wat betreft de preventie en beheersing van calamiteiten en incidenten. De drugsontmoediging voldoet grotendeels wel aan de verwachtingen.

Het oordeel over de *reïntegratieactiviteiten* is wisselend. De uitvoering van reïntegratieactiviteiten voldoet overwegend, de uitvoering van verlof voldoet beperkt. Positief is dat de jongere en zijn of haar ouders of verzorgers betrokken worden bij het opstellen en evalueren van het perspectiefplan. Bovendien maakt het handelingsplan van de school integraal onderdeel uit van het perspectiefplan. Aandachtspunten zijn de tijdigheid van de perspectiefplannen, het eenduidig toekennen van verlof en de doorgang van begeleid verlof.

Het oordeel over de *organisatieaspecten* tot slot is eveneens wisselend. Enerzijds zijn de Inspecties, zoals hiervoor genoemd, kritisch over de personeelsbezetting. Ook verloopt de interne communicatie niet naar verwachting. Bij de beveiliging ontbreekt het volledig aan teamoverleg en bij zowel de groepsleiding als beveiligers bestaat ontevredenheid over de verticale communicatie. Anderzijds zijn de oordelen over het systeem van evaluaties en het mechanisme om integriteitsschendingen te voorkomen overwegend positief. Met de komst van de nieuwe pedagogisch directeur is

er in het management aanvulling gekomen om zaken op het gebied van personeelsmanagement aan te pakken. Zo is er inmiddels een aanzet om tot een gedeelde visie over de omgang met jongeren te komen en ook medewerkers worden betrokken bij deze ontwikkeling.

De inrichting spant zich nu in om de samenwerking en communicatie tussen medewerkers vlot te trekken door middel van advisering en begeleiding van een externe consultant. Bovendien heeft het management geïnvesteerd in de ontwikkeling van beleid om de tekortkomingen die zij ook signaleren aan te pakken. Ten tijde van de inspectie werden hier de eerste stappen in gezet.

Echter omdat de inrichting ten tijde van de inspectie op veel onderdelen nog niet in staat is aan de ondergrens te voldoen wat betreft de omgang met jongeren, de veiligheid, de maatschappelijke reïntegratie en de daarmee samenhangende aspecten van organisatie, en de Inspecties het resultaat van het ingezet verbetertraject willen nagaan, zullen zij in 2013 een vervolgonderzoek uitvoeren.

Bijlage 1

Oordeel

	Uitvoering	Beleid	Check
Rechtspositie			
Insluiting			
Huisregels			
Activiteiten			
Accommodatie			
Voeding			
Contact			
Toegang zorg			
Discipline			
Beklag			
Omgang			
Screening			
Bejegening			
Rapportage			
Interne veiligheid			
Calamiteiten			
Agressiebeheersing			
Drugsontmoediging			
Maatschappijbeveiliging			
Beveiliging			
Maatschappelijke reïntegratie			
Reïntegratieactiviteiten			
Verlof			
Organisatieaspecten			
Personeel			
Communicatie			
Integriteit			
Evaluatie			

Bijlage 2

Aanbevelingen

Aan de inrichting

- 1 Zorg in aansluiting op de vastgestelde landelijke procesbeschrijving zonodig voor aanvullende lokale procesbeschrijvingen en instructies met betrekking tot het gebruik van de biometrie.
- 2 Voer op de tijdigheid en de kwaliteit van de introductie een explicietere vorm van controle uit.
- 3 Zorg voor meer continuïteit in het dagprogramma, onder ander door invulling van de TIP en EQUIP-bijeenkomsten en door het voorkomen van individuele uitval. Breid hiertoe onder andere de monitoring van het dagprogramma uit en registreer en analyseer ook uitval van andere activiteiten dan onderwijs.
- 4 Zorg voor een integrale visie op het dagprogramma inclusief een invulling van de vakantieperiode. Betrek jongeren meer bij de invulling van het vakantieprogramma zodat jongeren die op dat moment in de inrichting verblijven inspraak hebben in hun daginvulling.
- 5 Zorg dat jongeren altijd direct na binnenkomst de mogelijkheid hebben tot een inkomstentelefoontje om hun familie op de hoogte te kunnen stellen van hun verblijf in de inrichting.
- 6 Zorg ervoor dat er wekelijks gelegenheid is om christelijke kerkdiensten en islamitische gebedsdiensten bij te kunnen wonen.
- 7 Informeer de medische dienst direct wanneer een jongere in afzondering is geplaatst.
- 8 Breng de verschillende beleidsdocumenten aangaande disciplinaire straffen en ordemaatregelen met elkaar in overeenstemming wat betreft de definities van ordemaatregelen en disciplinaire straffen, zie er ook op toe dat medewerkers het onderscheid hanteren tussen ordemaatregelen en disciplinaire straffen en dat er gelijke gevallen ook gelijk gestraft wordt.
- 9 Zorg ervoor dat alle medewerkers van de inrichting conform de YOUTURN-methodiek werken. Zorg daarbij voor een adequate ondersteuning, sturing en monitoring op alle niveaus binnen de inrichting.
- 10 Zorg ervoor dat de voortgang van jongeren conform de YOUTURN-methodiek wordt vastgelegd in (voortgangs-)rapportages. Bewerkstellig dit mede door periodiek na te gaan hoe en op welke manier de verschillende groepsleiders rapporteren.
- 11 Zorg voor actuele plannen ter beheersing van calamiteiten.
- 12 Zorg voor een volledig geoefende BHV-organisatie, stel hiertoe een oefenjaarkalender op en maak ook afspraken over het oefenen met externe hulpverleners. Zorg ervoor dat medewerkers van de school en de inrichting die geen BHV-opleiding hebben ook mee oefenen.
- 13 Zorg voor een volledige RI&E, inclusief een plan van aanpak voor verbeteracties.

- 14 Zorg voor consequente deelname aan de weerbaarheidstraining en maak oefening van de alarmprocedure ook onderdeel van de training
- 15 Draag zorg voor een goed geoutilleerd en geoefend Intern Bijstandsteam dat snel inzetbaar is voor Den Hey-Acker. Zorg daarnaast dat alle groepsleiders en beveiligers getraind zijn in de beheersing van grote geweldsincidenten.
- 16 Zorg bij de RI&E ook voor een nadere inventarisatie van alle situaties en momenten die een risico op agressie en geweld met zich mee kunnen brengen. Dit kunnen zowel technische, gebouwkundige als personele of organisatorische situaties of momenten zijn.
- 17 Zorg dat medewerkers die op de ITA te werk gesteld worden adequaat getraind zijn.
- 18 Zorg ervoor dat jongeren na regulier bezoek ook op basis van een willekeurige steekproef gevisiteerd kunnen worden.
- 19 Breng het drugsbeleid verder op orde door ook de preventie en de behandelingsinspanningen van de inrichting te beschrijven en zorg voor meer samenhang in het bestaande drugsbeleid.
- 20 Registreer uitslagen van ingezette controlemiddelen en de inzet van verslavingsbegeleiding zodanig, dat nagegaan kan worden het drugsontmoedigingsbeleid het beoogde effect heeft.
- 21 Controleer personeel stelselmatig door ze pieploos door de detectiepoort de inrichting te laten betreden.
- 22 Onderzoek of er voldoende cameratoezicht is in de loopgangen voor jongeren die voor de beveiliging niet zichtbaar zijn.
- 23 Zorg ervoor dat geplande kamercontroles en controles van algemene ruimtes consequent plaatsvinden. Zorg bovendien dat hier een actueel en volledig overzicht van de controles is.
- 24 Informeer jongeren na een kamercontrole achteraf (bijvoorbeeld door een briefje op hun kamer) dat hun spullen doorzocht zijn.
- 25 Zorg voor actuele en volledige instructies over de kritische beveiligingsprocessen
- 26 Stuur op de naleving van de kritische beveiligingsprocessen onder andere door ze te bespreken tijdens teamvergaderingen.
- 27 Zorg voor een lokale procesbeschrijving over de besluitvoering en uitvoering van de verlofaanvragen. Zorg daarbij dat verlot eenduidiger wordt toegekend aan de jongeren door de aanvraag meer te koppelen aan het handelen volgens YOUTURN-methodiek.
- 28 Onderzoek de mogelijkheden om het proces van verlotmachtigingen te verbeteren voor wat betreft de tijdigheid van de aanvraag. Zorg zo nodig voor een sterkere sturing op de tijdigheid van de aanvragen.
- 29 Zorg voor een adequate personeelsbezetting om begeleid verlot te allen tijde te laten plaatsvinden.
- 30 Draag zorg voor een stabiele personeelsbezetting onder de groepsleiders.

- 31 Zorg dat medewerkers betrokken blijven rondom de ontwikkelingen in de visies die de inrichting wil voorstaan.
- 32 Zorg samen met de school voor een vastgelegde communicatiestructuur waarbij er op alle niveaus voldoende overleg is, ook tussen beide organisaties. Leg bovendien communicatiemomenten, zoals de teamoverleggen van de groepsleiders, vast zodat nagegaan kan worden hoe vaak ze doorgaan en wat de kwaliteit van de informatieoverdracht is.
- 33 Zorg dat de beveiligers regelmatig onderling overleg kunnen hebben.

Aan de inrichting en de Dienst Justitiële Inrichtingen

- 34 Zorg voor een vastgestelde procesbeschrijving over het gebruik van biometrie die aansluit bij de werkwijze in de jeugdinrichtingen.
- 35 Zorg ervoor dat er wekelijks gelegenheid is om christelijke kerkdiensten en islamitische gebedsdiensten bij te kunnen wonen.
- 36 Analyseer de doorlooptijd van de totstandkoming van het eerste perspectiefplan, pak eventuele knelpunten in het realiseren van een tijdige totstandkoming aan en stel zonodig het beleid bij.

Aan DJI

- 37 Formuleer landelijk beleid met betrekking tot verwachtingen over de inzet van een Intern Bijstandsteam in een JJI.

Bijlage 3

Afkortingen

AR op maat	Agressieregulatie op maat
BAD	Binnenkomstafdeling delinquenten
BBI	Beperkt Beveiligde Inrichting
BHV	Bedrijfs hulpverlening
Bij	Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen
CvB	Commissie voor de begeleiding
Cvt	Commissie van toezicht
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
ESP	Ernstige Seksuele Problematiek
GCOS	Generiek Casusoverleg Ondersteunend Systeem
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGz	Geestelijke Gezondheidszorg
GZ-psycholoog	Gezondheidszorgpsycholoog
HID	Hoe Ik Denk
HKZ	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector
IBT	Intern bijstandsteam
IFM	Intelligente Formulieren Module
IGZ	Inspectie Gezondheidszorg
IJZ	Inspectie Jeugdzorg
ISt	Inspectie voor de Sanctietoepassing
ISZW	Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
ITA	Individuele Traject Afdeling
ITB	Individueel trajectbegeleider
IVenJ	Inspectie Veiligheid en Justitie
IvhO	Inspectie van het Onderwijs
JA	Jongerenadministratie
JD-online	Justitiële documentatie online
JJI	Justitiële Jeugdinrichting
Joco	Jongerencommissie
JVS	Jeugd Volgstelsel
LCA	Landelijk Coördinatiepunt Arrestatiebevelen
Maysi-2	Massachusetts youth screening instrument versie twee
OM	Openbaar Ministerie
PI	Penitentiaire inrichting
PIJ	Plaatsing in een jeugdinrichting
PMO	Psychomedisch overleg
RI&E	Risico-inventarisatie en -evaluatie
SCM	Sociaal Competentie Model
SDQ	Strength and Difficulty Questionnaire
SKDB	Strafrechtsketendatabank
SKN	Strafrechtsketennummer
SOVA op maat	Sociale Vaardigheidstraining op maat
STP	Scholings- en trainingsprogramma

Tulp	Tenuitvoerlegging Processensysteem
TVA	Taken en Vaardigheden van Adolescenten
VSO	Voortgezet speciaal onderwijs

Bijlage 4

Bronnen

Advies Oefencoördinator t.b.v. calamiteitenoefeningen in J.J.I. Den Hey-Acker, april 2012

Arbeidsverzuimbeleid, oktober 2010

Basisdocument JJI Den Hey-Acker, mei 2012

Beleid ordemaatregelen en straffen, maart 2011

Beleidsuitgangspunten ESP, november 2010

Beoordeling HKZ certificatieschema Justitiële Jeugd Inrichtingen 2009, Lloyd's register BV, oktober 2011

Beoordeling technische staat van de gebouwen ten aanzien van brandveiligheid, DJI afd. huisvesting, augustus 2010

Beschrijving samenstelling, taken en werkwijzen van het opvang- en nazorgteam (ongedateerd)

Bestellijst voor jongeren, (ongedateerd)

Calamiteitenoefenkalender 2012 (concept)

Capaciteitsoverzicht 2012

Dagprogramma's

Dienstinstructie geweldstoepassing jeugd, oktober 2010

Drugsbeleid, juli 1998

Folder drugsbeleid voor jongeren, juni 1998

Gebruik PPO/mechanische middelen/plaatsing in opvang en afzondering, mei 2009

Gedragscode (ongedateerd)

Handboek medische dienst, april 2012

Hertoets veiligheid binnen Den Hey-Acker, gezamenlijke inspecties JJI's, oktober, 2009

Huisregelboekje, 2011

Implementatieplan BHV 2012

Instructie verlofaanvraag en toetsing jongeren, juli 2010

Instructies Inrichtingsverantwoordelijke (ongedateerd)

Intakeformat Workwise (ongedateerd)

Intakeformats YOUTURN (ongedateerd)

Jaarplan 2012 ARBO Kolom, afdeling preventie

Jaarplan 2012 BHV

Jaarplan en A3 jaarplan 2012

Jaarrooster deelname opleiding YOUTURN 2012

Jaarverslag 2010 ARBO Kolom, afdeling preventie

Jaarverslag 2011 ARBO Kolom, afdeling preventie

Jaarverslag 2011 BHV

Jaarverslag 2011 commissie van toezicht

Landelijk verloftoetsingskader justitiële jeugdinrichtingen, maart 2010

Landelijke visie op middelengebruik in justitiële jeugdinrichtingen, mei 2011

Leidraad vertrouwenspersoon integriteit en centrale vertrouwenspersoon DJI, april 2011

Nulmeting hygiëne, GGD Brabant 2012
 Oefenkalender BHV 2011
 Onderzoek en verbetervoorstel voor het nazorg- en opvangteam, mei 2011
 Opleidingsplan BHV 2012
 Ordemaatregelen, horen en disciplinaire straffen, februari 2012
 Organisatiestructuur
 Overlegstructuur en uitleg, maart 2012
 Overzicht gereed gemelde RI&E's in 2010
 Overzicht lesuitval 2011-2012
 Overzicht niet deelnemende medewerkers weerbaarheidstrainingen 2012
 Overzicht YOUTURN gecertificeerde medewerkers 2012
 Overzichten BHV-trainingen 2011-2012
 Plan van aanpak Individuele traject afdeling, februari 2012
 Plan van aanpak verzuim, april 2012
 Planning en invulling buitenschoolse- en vakantieactiviteiten 2011-2012
 Procedure Controlemiddelen en procedures, maart 2005
 Procedure HID bij nieuwe opname, december 2011
 Procedure leswijzigingen, lesuitval en absentieregistratie (ongedateerd)
 Procedure Maysi-2 en SDQ bij nieuwe opname, december 2011
 Procedure Relatie bezoek jongeren, mei 2011
 Procedurebeschrijving geweldpleging tegen personeel, april 2008
 Procesboek Jongeren- secretariaat Den Hey-Acker, 2008
 Processchema relatiebezoek, juni 2008
 Programmahandleiding Brains4Use
 Protocol contrabande en drugs locatie Ginneken, april 2010
 Protocol fouilleren, visiteren en/of metaal vrij, november 2010
 Protocol vrijheidsbeperkende middelen, mei 2009
 Stappenplan deskundigheidsbevordering, april 2011
 Stroomschema's verlof PIJ en niet PIJ- jongeren (ongedateerd)
 Surveillancebezoek toetsing HKZ certificatieschema Justitiële Jeugd
 Inrichtingen 2009, Lloyd's register BV, april 2012
 Themaonderzoek uitvoering verlofbeleid JJI's, Inspectie voor de
 Sanctietoepassing en Inspectie Jeugdzorg, juni 2009
 Uitleg overlegstructuur, maart 2012
 Veiligheid binnen Den Hey-Acker, gezamenlijke Inspecties toezicht JJI's,
 september 2007
 Veiligheidsinstructie Ginneken en de Leij, september 2009
 Verslag beoordeling halfjaarlijkse incidentrapportages Den Hey-Acker,
 gezamenlijke inspecties toezicht JJI's, november 2011 en maart 2011
 Verzuimpercentages primair proces december 2011- mei 2012
 Verzuimreglement, april 2012
 Viermaandsrapportage 2012
 Visie op behandeling in het kader van de PIJ-maatregel, juli 2010

Visie op de psychiatrische basiszorg in Justitiële Jeugdinrichtingen, sector JJI van DJI, januari 2009
Visie op forensische jeugdpsychiatrische behandeling in Justitiële Jeugdinrichtingen in het kader van een PIJ maatregel, Adviesgroep samengesteld door het samenwerkingsverband ForCA, december 2011
Visie op middelengebruik, Dienst Justitiële Inrichtingen, Ministerie van Veiligheid Justitie, augustus 2011
Visie op ouderparticipatie in justitiële jeugdinrichtingen, Dienst Justitiële Inrichtingen, Ministerie van Veiligheid en Justitie, mei 2011
Visie op psychiatrie binnen Den Hey-Acker, augustus 2009
Werkinstructie Alarm Buitenterrein, april 2010
Werkinstructies BHV'ers (ongedateerd)

Bijlage 5

Inspectieprogramma

Dag 1: IvenJ, IJZ, IvhO

Tijd	Programma	
9.00 - 9.30 uur	Aankomst Kennismaking met contactpersoon, installatie van werkkamer, introductie, korte toelichting van het programma en de werkwijze. Selectie van te interviewen groepsleiders voor beide interviews aan de hand van een totaaloverzicht.	
9.30 - 11.00 uur	Interview directie aan de hand van documentatie en actuele ontwikkelingen	Interview groepsleiding kort en lang verblijfgroepen (maximaal 6 vertegenwoordigers, van verschillende groepen).
11.00 - 12.30 uur	Rondgang door de inrichting Graag (in ieder geval) met een leidinggevende van de beveiliging	
12.30 - 13.00 uur	Lunch voor zover dat mogelijk is op verschillende groepen	
13.15 - 14.15 uur	Documentatie Inzage jongerendossiers (perspectiefplannen en verlofaanvragen)	Interview vertegenwoordiging school en inrichting over de samenwerking
14.30 - 16.00 uur	Interview vertegenwoordiging van de gedragswetenschappers	Bezoek en interview onderwijs, vrijetijdsbesteding en bibliotheek, Inclusief ter plaatse een gesprek met onderwijzer(s) en bibliothecaris
16.15 - 17.00 uur	Documentatie <ul style="list-style-type: none"> • Beklagzaken • Calamiteitenmappen, oefenjaarkalender, periodiek inspectieplan (beveiligingsapparatuur) 	Observatie buitenactiviteit (bv.sport of lucht)
17.00 - 17.15 uur	Afstemming inspecties	
17.00 - 17.30 uur	Korte terugkoppeling van IvhO aan de directie	

Dag 2: IvenJ, IGZ, ISZW

Tijd	Programma
09.00 - 09.15 uur	Afstemming tussen inspecties
9.15 - 10.30 uur	Interview vertegenwoordiging van medische dienst
10.45 - 12.30 uur	Interview individuele jongeren, willekeurige selectie
12.30 - 13.15 uur	Lunch en afstemming tussen Inspecties
13.15 - 14.45 uur	Documentatie inzage in notulen teamoverleggen en jongerenbespreking, lijsten van urinecontroles, kamercontroles, controles gezamenlijk ruimtes.
15.00 - 16.30 uur	Observatie jongerenbespreking of teamoverleg en bezoek aan de afzondering inclusief inzage registraties van plaatsing in afzondering
16.30 - 17.00 uur	Afstemming Inspecties
17.00 - 17.30 uur	Documentatie Evt. vragen aan kwaliteitsmedewerker over de overzichten van <ul style="list-style-type: none"> • uitval van activiteiten (onderwijs, sport, lucht, tip- en equiptraining) • deelname BHV-trainingen • deelname medewerkers aan YOUTURN trainingen, • deelname medewerkers de-escalerend optreden en agressiebeheersing

Dag 3: IvenJ, IJZ

Tijd	Programma	
9.00 - 10.00 uur	Bezoek en interview jongerenadministratie	Interview jongeren <ul style="list-style-type: none"> • minimaal 4 en maximaal 6 • afkomstig van verschillende groepen • bij voorkeur met daarbij een vertegenwoordiger van de jongerenraad.
10.15 - 12.00 uur	Interview beveiligingsfunctionarissen	
12.15 - 13.00 uur	Lunch en afstemming Inspecties	
13.00 - 14.30 uur	Interview individueel trajectbegeleiders	-inzage rapportage/dossiers op de groepen. (overdrachten zoals logboek, dagelijkse gedragsrapportage etc, YOU TURN voortgang)
14.30 - 16.00 uur	Oriëntatie restpunten en Vorbereiding terugkoppeling	
16.00 - 17.00 uur	Korte terugkoppeling bevindingen doorlichting aan de directie	

Bijlage 6

Geografische ligging

Dit is een uitgave van:
Inspectie Veiligheid en Justitie
Kalvermarkt 53 | 2511 CB Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
www.ivenj.nl

September 2012 | Publicatie-nr. J-15798